

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta, työsopimuslain 13 luvun 6 §:n väliaikaisesta muuttamisesta ja työttömyysturvalain 7 luvun 3 §:n 3 momentin kumoamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia palkkatukisäännösten osalta. Esityksen tavoitteena on palkkatukijärjestelmän yksinkertaistaminen, rakennetyöttömyyden vähentäminen sekä työnantajien ja työttömien työnhakijoiden yhdenvertaisuuden lisääminen.

Esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi nykyisestä palkkatuen perustuki-lisäosamallista. Palkkatuen määrä olisi ehdotuksen mukaan prosentuaalinen osuus (30, 40 tai 50 prosenttia) työnantajalle tuella palkatusta aiheutuvista palkkauskustannuksista. Korkeammat tukimäärät ja pidemmät tukijaksot suunnattaisiin niiden työttömien työnhakijoiden, joiden on vaikeinta ilman taloudellista tukea sijoittua työmarkkinoille, työllistymisen edistämiseen. Ehdotuksen mukaan tuen määrä olisi sitä korkeampi ja tuen kesto sitä pidempi, mitä pidempään tuella palkattava henkilö on ollut työttömänä. Vamman tai sairauden aiheuttaman pysyvän tai pysyväisluonteisen tuottavuuden alentuman perusteella myönnettävä tuki olisi aina 50 prosenttia palkkauskustannuksista.

Esityksessä ehdotetaan vähintään vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleille 60 vuotta täyttäneille pitkäkestoista, käytännössä pysyvää palkkatukea.

Voimassa olevien säännösten mukaan kunta on velvollinen järjestämään työntekomahdollisuuksia työttömille, jos työmarkkina-alueen työttömyys ylittää maan keskimääräisen tason. Aluevelvoitteen perusteella kunnan on järjestettävä työtä vuositasolla enintään yhdelle prosentille kunnan työvoimasta. Esityksessä ehdotetaan kuntien aluevelvoite poistettavaksi.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työsopimuslakia väliaikaisesti siten, että työnantajan velvollisuudesta tarjota työtä lomaetuille, osa-aikaisille ja takaisinottovelvollisuuden piirissä oleville työntekijöille olisi mahdollista tietyissä rajatuissa tilanteissa poiketa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2015 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Esitys ei lisäisi valtion menoja, mutta määrärahojen käytön perusteet muuttuisivat.

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
1 JOHDANTO.....	4
2 NYKYTILA JA NYKYTILAN ARVIOINTI.....	4
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
Työnantajaa koskevat edellytykset.....	4
Työsuhteeseen liittyvät edellytykset.....	6
Palkkatuen määrä.....	6
Palkkatuen kesto.....	7
Palkkatuki sosiaalisille yrityksille.....	8
Palkkatuki elinkeinotoimintaa harjoittaville työnantajille.....	8
Valtion virastolle ja laitokselle osoitettavat määrärahat.....	9
Aluevelvoite.....	10
Tukien ja korvausten rahoitus.....	10
2.2 EU:n lainsäädäntö.....	11
2.3 Nykytilan arviointi.....	11
Palkkatuen määrä.....	11
Palkkatuen kesto.....	13
Palkkatuki sosiaaliselle yritykselle.....	14
Palkkatuen myöntämisen edellytykset.....	14
Valtion virastolle ja laitokselle osoitettavat määrärahat.....	16
Aluevelvoite.....	16
Tukien ja korvausten rahoitus.....	16
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	17
Palkkatuen myöntämisen yleiset edellytykset ja palkkatuen määrä.....	17
Palkkatuen enimmäiskesto.....	18
Sosiaaliset yritykset.....	19
Palkkatuen myöntämisen edellytykset.....	19
Aluevelvoite.....	20
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	20
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	20
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	22
4.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	22
5 ASIAN VALMISTELU.....	23
5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto.....	23
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	23
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	26
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	27
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	27
1.1 Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta.....	27
1 luku. Yleiset säännökset.....	27
4 luku. Tieto- ja neuvontapalvelut, asiantuntija-arvioinnit, ammatinvalinta- ja uraohjaus sekä valmennus ja kokeilu.....	27
7 luku. Palkkatuki.....	27
8 luku. Yritystoiminnan käynnistämisen ja kehittämispalvelut.....	39

11 luku.	Työllistämismääräysvelvoite sekä kunnalle myönnettävä lisätuki.....	39
12 luku.	Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpano ja siihen liittyvä yhteistyö	39
14 luku.	Muutoksenhaku.....	40
1.2	Laki työsopimuslain 13 luvun 6 §:n väliaikaisesta muuttamisesta	40
	13 luku. Erinäisiä säännöksiä.....	40
1.3	Laki työttömyysturvalain 7 luvun 3 §:n 3 momentin kumoamisesta	42
	7 luku. Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset	42
2	TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	42
3	VOIMAANTULO.....	43
4	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	43
	LAKIEHDOTUKSET	45
	1. Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta	45
	2. Laki työsopimuslain 13 luvun 6 §:n väliaikaisesta muuttamisesta.....	52
	3. Laki työttömyysturvalain 7 luvun 3 §:n 3 momentin kumoamisesta	53
	LIITE	54
	RINNAKKAISTEKSTIT	54
	1. Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta	54

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettua lakia (916/2012). Ehdotetut muutokset koskevat pääasiassa palkkatukijärjestelmää. Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti työsopimuslain (55/2001) 13 luvun 6 §:ää.

Palkkatuen myöntämisen edellytyksiä sekä palkkatuen määrää ja kestoja koskevia säännöksiä selkeytettiin vuoden 2013 alussa voimaan tulleessa laissa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta. Tällöin myös saatettiin yritykset muiden työnantajien kanssa yhdenvertaiseen asemaan palkkatuen myöntämisedellytysten kannalta laajentamalla yritysten mahdollisuutta saada palkkatukea määräaikaisen työsuhteen perusteella ja siirtää tuella palkattu muun työn järjestäjän tehtäviin. Myös palkkatuen lisäosan myöntämistä yrityksille helpotettiin. Muutosten tavoitteena oli lisätä työttömien työllistymistä yrityksiin.

Hallituksen 29.11.2013 rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanosta tekemän päätöksen mukaan palkkatukeen liittyvää työnantajien hallinnollista taakkaa kevennetään ja arvioidaan mahdollisuudet muuttaa palkkatuen rakenne nykyistä yksinkertaisemmaksi. Toimenpiteillä pyritään edelleen lisäämään yritysten osuutta palkkatuetun työn tarjoajana, mikä puolestaan parantaa palkkatuetun työn vaikuttavuutta.

Hallituksen 29.8.2013 tekemän rakennepoliittisen ohjelman tavoitteena on muun muassa rakennetyöttömyyden alentaminen ja työurien jatkaminen. Ohjelman mukaan pitkään työttömänä olleille ikääntyneille valmistellaan pitkäkestoinen palkkatuki.

Hallituksen rakennepoliittisessa ohjelmassa todetaan, että kuntien tehtäviä tai niiden perusteella säädettyjä velvoitteita arvioidaan vuosina 2014–2017 toimintaohjelmassa, jolla tavoitellaan yhden miljardin euron kokonaisu-vähennystä kuntien toimintamenoihin vuoden 2017 tasolla. Hallituksen päätökseen rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanosta sisältyy yhtenä kuntien tehtäviä vähentävänä toimena julkisesta työvoima- ja yrityspalve-

lusta annetun lain mukaisen aluevelvoitteen poistaminen.

Työsopimuslakia ehdotetaan muutettavaksi pitkään työttömänä olleiden työllistymisen edistämiseksi ja velvoitetyöhön oikeutettujen työmahdollisuuksien turvaamiseksi siten, että työnantaja voisi tietyissä tilanteissa poiketa lomautettuja ja osa-aikatyötä tekeviä sekä takaisinottovelvollisuuden piirissä olevia entisiä työntekijöitään koskevasta työn tarjoamisvelvollisuudesta.

2 Nykytila ja nykytilan arviointi

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaan työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää työnantajalle palkkatukea työttömän työnhakijan työllistymisen edistämiseksi. Palkkatuella järjestettävän työn tarkoituksena on parantaa työttömän henkilön ammattitaitoa, osaamista ja työmarkkina-asemaa ja näin edistää hänen työllistymistään avoimille työmarkkinoille. Palkkatuen myöntäminen edellyttää, että tuella palkattavan tuottavuuden arvioidaan olevan tarjolla olevassa työtehtävässä alentunut osaamisessa ja ammattitaidossa olevien puutteiden, työttömyyden keston, vamman tai sairauden taikka muun syyn johdosta.

Työnantajaa koskevat edellytykset

Palkkatukea voidaan myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, yhteisölle (yritys, rekisteröity yhdistys ja säätiö) ja muulle työnantajalle (seurakunta, kotitalous) lukuun ottamatta valtion virastoja ja laitoksia. Valtion virastolle ja laitokselle voidaan kuitenkin osoittaa määrärahoja työttömän työnhakijan palkkaamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Palkkatuki ei saa aiheuttaa työnantajan palveluksessa olevien työntekijöiden aseman heikentymistä eikä yritysten välisen kilpailun vääristymistä. Jos työnantaja on tuotannollisista tai taloudellisista syistä lomauttanut tai irtisanonut työntekijöitä tai työnantajan palveluksessa on osa-aikaisia työntekijöitä,

palkkatukea ei voida myöntää, ellei työnantaja ole työsopimuslain edellyttämällä tavalla tarjonnut työtä, johon palkkatukea haetaan, lomautetuille, irtisanotuille ja osa-aikatyötä tekeville. Jos työnantajalla ei ole velvollisuutta tarjota työtä esimerkiksi siitä syystä, että työn tarjoamisvelvollisuus on työehtosopimuksella poistettu, palkkatuki voidaan myöntää. Palkkatuen myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että työnantaja on tarjonnut työtä sellaiselle tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanomalleen työntekijälle, jonka irtisanomisaika on päätynyt palkkatuen hakemista edeltäneiden 12 kuukauden aikana.

Työsopimuslain 5 luvun lomauttamista ja 7 luvun kollektiiviperusteista irtisanomista koskevat säännökset edellyttävät, että työnantaja tarjoaa lomautetulle tai irtisanotulle työntekijälleen muuta sopivaa työtä. Työnantajalla on velvollisuus järjestää myös tehtävien edellyttämä kohtuullinen koulutus. Jos työnantajan palveluksessa on osa-aikaisia työntekijöitä ja työnantaja tarvitsee lisää työntekijöitä näille sopiviin tehtäviin, työsopimuslain 2 luvun 5 § edellyttää työn tarjoamista näille työntekijöille. Lisäksi työsopimuslain 6 luvun 6 §:ssä säädetty työntekijän takaisinottovelvollisuus edellyttää, että työnantaja tarjoaa työtä tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanomalleen työ- ja elinkeinotoimistosta edelleen työtä hakevalle entiselle työntekijälleen, mikäli työnantaja tarvitsee työntekijöitä yhdeksän kuukauden kuluessa työsuhteen päättymisestä samoihin tai samankaltaisiin tehtäviin, joita irtisanottu työntekijä on tehnyt. Työsopimuslain 13 luvun 7 §:n mukaan työehtosopimusosallisten on mahdollista joiltakin osin sopia työn tarjoamisvelvollisuudesta työsopimuslaissa säädetystä poikkeavasti. Palkkatukihakemuksessa työnantajalta tiedustellaan, onko työnantaja lomautettuja tai irtisanottuja tai osa-aikatyötä tekeviä työntekijöitä ja onko työnantaja täyttänyt työsopimuslain mukaisen työn tarjoamisvelvollisuutensa. Koska työ- ja elinkeinotoimiston tehtäviin ei kuulu sen arviointi tai valvonta, onko työnantaja täyttänyt työn tarjoamisvelvollisuutensa, työ- ja elinkeinotoimisto tekee päätöksen työnantajan palkka-

tukihakemuksessa ilmoittamien tietojen perusteella.

Työnantaja saa tuella palkatun suostumuksella siirtää tuella palkatun muun työn järjestäjän tehtäviin (niin sanottuun käyttäjäyritykseen). Siirtäminen edellyttää, että palkkatukea saava työnantaja ilmoittaa siitä ennen siirtämistä työ- ja elinkeinotoimistolle. Käyttäjäyrityksen on esitettävä työ- ja elinkeinotoimistolle selvitys siitä, että lomautetuille, irtisanotuille ja osa-aikatyötä tekeville on tarjottu työsopimuslain edellyttämällä tavalla työtä, jota tuella palkattu siirtyisi tekemään. Palkkatuen myöntäminen ei saa aiheuttaa myöskään käyttäjäyrityksen palveluksessa olevien työntekijöiden aseman heikentymistä.

Palkkatukea ei myönnetä, jos työnantaja saa tuella palkattavan henkilön palkkauskustannuksiin samalta ajalta muuta valtion tukea. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1073/2012) on säädetty siitä, että palkkatukea voidaan kuitenkin myöntää, vaikka työnantaja saa oppisopimuskoulutuksen perusteella maksettavaa koulutuskorvausta. Edellytyksenä on, että koulutustarkastaja on antanut työ- ja elinkeinotoimistolle lausunnon koulutuksen soveltuvuudesta oppisopimuskoulutuksena suoritettavaksi. Asetuksessa säädetään lisäksi, että palkkatukea korkeimpana korotettuna palkkatukena voidaan myöntää, vaikka työnantaja saa Raha-automaattiyhdistyksen avustusta tai veikkausvaroista maksettavaa avustusta tuella palkattavan henkilön palkkauskustannuksiin.

Palkkatukea ei myönnetä myöskään, jos työnantaja on olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuksiinsa suorittaa veroja tai lakisääteisiä maksuja, ellei työ- ja elinkeinotoimisto tuella palkattavaan liittyvistä erityisistä syistä pidä tuen myöntämistä tarkoituksenmukaisena. Työ- ja elinkeinoministeriön ohjeen mukaan tukea voidaan myöntää laiminlyönneistä huolimatta, mikäli tuen epäämisen arvioidaan olevan tuella palkattavan tilanne huomioon ottaen kohtuutonta ja suorittamatta jääneiden maksujen ja verojen määrä on vähäinen tai maksamattomista veroista ja maksuista on tehty maksusuunnitelma. Maksusuunnitelman noudattaminen asetetaan yleensä palkkatukipäätöksessä tuen myöntä-

misen ehdoksi. Työ- ja elinkeinotoimisto tarkistaa URA-asiakastietojärjestelmän kautta (Verotodistus-haku) Verohallinnolta, onko tuen hakijalla eräänntyneitä tai maksamattomia veroja taikka tilittämättä jätettyjä ennakonpidätyksiä tai sosiaaliturvamaksuja.

Työsuhteeseen liittyvät edellytykset

Työsuhteelle, johon palkkatukea haetaan, asetetaan myös tiettyjä edellytyksiä. Työnantajan on sitouduttava maksamaan vähintään työehtosopimuksen mukaista palkkaa tai, jollei sovellettavaa työehtosopimusta ole, tavanomaista ja kohtuullista palkkaa. Jos työnantaja hakee palkkatukea vähintään 500 päivältä työttömyysetuutta työttömyyden perusteella saaneen työttömän työnhakijan palkkaamiseen, työnantajan on sitouduttava maksamaan tuella palkatuille vähintään palkkatuen perustuen suuruista palkkaa työkyvyttömyysajalta, jolta työntekijä ei saa sairausvakuutuslain (1224/2004) 8 luvun 7 §:n mukaisen omavastuuajan vuoksi päivärahaa eikä muuta vastaavaa lakisääteistä korvausta tai työnantajalta muulla perusteella sairausajan palkkaa.

Palkkatukea ei myönnetä, jos työsuhde, jota varten tuki on tarkoitettu, on alkanut ennen kuin tuen myöntämisestä on tehty päätös.

Palkkatuen määrä

Palkkatuki muodostuu perustuesta ja lisäosasta. Palkkatuen perustuki on päivää kohden työttömyysturvalain mukaisen peruspäivärahan suuruinen (32,66 euroa/päivä ja noin 700 euroa/kuukausi vuonna 2014). Jos perustuen ei arvioida korvaavan tuella palkattavan tuottavuuden alentumaa, palkkatukea voidaan myöntää lisäosalla korotettuna. Lisäosan suuruus on enintään 60 prosenttia perustuen määrästä (perustuki korotettuna 60 prosentin lisäosalla on noin 1 120 euroa/kuukausi). Jos tuella palkattava on saanut työttömyysetuutta työttömyyden perusteella vähintään 500 päivältä ja on työmarkkinatukeen oikeutettu, lisäosan suuruus voi olla enintään 90 prosenttia perustuen määrästä (korkein korotettu palkkatuki, enimmillään noin 1 330 euroa/kuukausi). Korkeimmalla korotetulla palkkatuella järjestetään työtä en-

sisijaisesti niille, jotka eivät ole olleet työssä sen jälkeen kun työttömyyden perusteella maksettavan työttömyysetuuden 500 päivän laskenta alkoi, sekä niille, joiden työssäolo avoimilla työmarkkinoilla on ollut vähäistä ja satunnaista ja joiden työllistymisen edistämiseen ei ole aikaisemmin myönnetty työnantajalle palkkatukea.

Palkkatuen lisäosaprosentti on liukuva. Perustuen lisäksi voidaan tuottavuuden alentumasta riippuen myöntää lisäosaa 1—60 prosenttia perustuen määrästä. Korkeimmassa korotetussa palkkatuessa lisäosa on 61—90 prosenttia perustuen määrästä. Säännökset mahdollistavat tapauskohtaisen harkinnan kussakin tilanteessa.

Vuonna 2013 tehtiin yhteensä noin 79 000 palkkatukipäätöstä noin 57 000 eri henkilölle (mukaan lukien indeksipäätökset). Päätöksistä noin 50 prosentissa palkkatukena myönnettiin perustuki, noin 30 prosentissa perustuki korotettuna 90 prosentin lisäosalla ja noin 10 prosentissa perustuki korotettuna 60 prosentin lisäosalla. Palkkatuen määrä oli jokin muu kuin edellä mainittu noin 10 prosentissa päätöksistä.

Vuonna 2013 pitkäaikaistyöttömyyden perusteella tehdyissä palkkatukipäätöksissä 55 prosentissa palkkatuen määrä oli perustuki 90 prosentin lisäosalla korotettuna. Vamman tai sairauden perusteella tehdyissä palkkatukipäätöksissä noin 60 prosentissa palkkatuen määrä oli perustuki 60 prosentin lisäosalla korotettuna. Nuorten palkkaamiseen myönnettiin pääsääntöisesti (noin 90 prosentissa päätöksiä) palkkatuen perustuki. Muiden kuin edellä mainittujen kohderyhmien palkkaamiseen myönnettiin useimmiten (noin 80 prosentissa päätöksistä) palkkatuen perustuki.

Palkkatuki myönnetään täysimääräisenä sellaisen työsuhteen perusteella, jossa työaika on palkanmaksukautta vastaavana ajanjaksona vähintään 85 prosenttia alan säännöllisestä työajasta. Jos työaika on vähemmän, palkkatuki myönnetään vähennettynä ja työaikaan suhteutettuna. Edellä mainitusta poiketen palkkatuki voidaan myöntää täysimääräisenä myös osa-aikatyöhön, jos tuella palkattava on saanut työttömyysetuutta työttömyyden perusteella vähintään 500 päivältä.

Laissa ei ole asetettu palkkatuetulle työlle työaikavaatimusta lukuun ottamatta kunnan työllistämisvelvoitteen perusteella järjestämää työtä. Vaikka laissa ei ole asetettu vähimmäistyöaikaa koskevaa edellytystä, otetaan työaika huomioon tuen myöntämisen tarkoituksenmukaisuutta harkittaessa. Työ- ja elinkeinoministeriön ohjeen mukaan palkkatukea tulee pääsääntöisesti myöntää työsuhteisiin, joissa työaika on vähintään 85 prosenttia alan säännöllisestä työajasta. Palkkatuen myöntäminen alle 85 prosentin työaikaan voi ohjeen mukaan olla tarkoituksenmukaista esimerkiksi, jos tuettu työpaikka on alalla, jolla osa-aikatyö on tyypillistä ja tilanteissa, joissa tuella palkattava haluaa työskennellä osa-aikaisesti alentuneen työkyvyn vuoksi. Työajan on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan oltava riittävä tuella palkattavan työmarkkinavalmiuksien parantumisen kannalta. Pääsääntöisesti palkkatukea on myönnetty työhön, jossa työaika on ollut vähintään 85 prosenttia alan säännöllisestä työajasta. Korkein korotettu palkkatuki riittää rekisteröidyissä yhdistyksissä ja säätiöissä, jotka voivat elinkeinotoimintaan kuulumattomissa tehtävissä kattaa palkkatuella palkkauskustannukset kokonaan, pääsääntöisesti noin 55—65 prosentin säännölliseen työaikaan.

Palkkatukea maksetaan siltä ajalta, jolta työnantaja on velvollinen maksamaan palkkaa, kuitenkin enintään viideltä päivältä kalenteriviikossa. Palkkatukea ei makseta niiltä päiviltä, joilta työnantajalla on oikeus saada tuella palkatun palkkauskustannuksiin sairausvakuutuslain 7 luvun 4 §:n nojalla päivärahaetuutta, eikä niiltä päiviltä, joilta työnantajalla ei ole palkanmaksuvelvollisuutta.

Palkkatuki voi olla yhdessä muiden palkkauskustannuksiin myönnettyjen tukien ja oppisopimuskoulutuksen perusteella maksettavan koulutuskorvauksen kanssa enintään tuella palkatusta työnantajalle aiheutuvien palkkauskustannusten suuruinen. Palkkauskustannuksilla tarkoitetaan työntekijälle maksettavaa palkkaa ennen vakuutetun lakisääteisten maksujen ja verojen pidätystä ja sen lisäksi työnantajan lakisääteistä sosiaaliturva-, työeläkevakuutus-, tapaturmavakuutus- ja työttömyysvakuutusmaksua sekä palkollista ryhmähenkivakuutusmaksua. Jos

työnantaja ei saa mitään muuta tukea eikä koulutuskorvausta tuella palkatun palkkauskustannuksiin, palkkatuki voi enimmillään olla palkkauskustannusten suuruinen. Elinkeinoimintaa harjoittavalle työnantajalle EU:n yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena myönnetty palkkatuki voi olla enintään 50 tai 75 prosenttia palkkauskustannuksista. Korkeimman korotetun palkkatuen enimmäismäärästä eri työnantajatahoilla on säädetty julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa. Asetuksen mukaan korkeimpana korotettuna palkkatukena voidaan maksaa rekisteröidylle yhdistykselle ja säätiölle, jota ei pidetä elinkeinoimintaa harjoittavana työnantajana, enintään tuella palkatun palkkauskustannukset. Muulle työnantajalle voidaan korkeinta korotettua palkkatukea maksaa enintään niin sanotun bruttopalkan määrä (tuella palkatulle maksettava palkka ennen vakuutetun lakisääteisten maksujen ja verojen pidätystä). Työ- ja elinkeinoministeriön ohjeen mukaan lomarahaa voidaan kattaa palkkatuella, mutta lomakorvaus ei ole palkkatukisäännöksissä tarkoitettu palkkauskustannus.

Palkkatuen kesto

Palkkatuki voidaan myöntää henkilöä kohden enintään 24 kuukaudeksi kerrallaan, jos tuella palkattava on saanut vähintään 500 päivältä työttömyysetuutta työttömyyden perusteella tai jos kunta, kuntayhtymä tai muu kuin elinkeinoimintaa harjoittava yhdistys tai säätiö palkkaa tuella henkilön suunnittelemaan ja järjestämään työttömille työ- ja koulutuspaikkoja sekä muita työllistymistä edistäviä palveluja. Palkkatuki voi olla käytännössä pysyvä, jos tuella palkatulla on vamma tai sairaus, joka vaikeuttaa työllistymistä. Palkkatuki voidaan edellä mainitussa tapauksessa myöntää siksi ajaksi, joka henkilön alentunut työkyky ja muut työllistymismahdollisuudet huomioon ottaen on tarkoituksenmukaista, kuitenkin enintään 24 kuukaudeksi kerrallaan. Oppisopimuskoulutukseen palkkatukea voidaan myöntää koko koulutuksen ajaksi. Muissa kuin edellä mainituissa tapauksissa palkkatukea voidaan myöntää henkilöä kohden enintään 10 kuukaudeksi kerrallaan.

Noin 60 prosentissa kaikista vuonna 2013 päättyneistä palkkatukijaksoista tukijakso oli enintään kuusi kuukautta. Työttömyysetuutta työttömyyden perusteella vähintään 500 päivältä saaneiden palkkatukijakso oli noin 90 prosentissa päättyneistä tukijaksoista enintään 12 kuukautta ja noin 10 prosentissa kesto oli yli vuoden.

Jos palkkatuen saaja esittää työ- ja elinkeinotoimistolle pyynnön palkkatuen maksatuksen tilapäisestä keskeyttämisestä ja keskeyttämiseen on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan pätevä syy, palkkatuen enimmäisaika ei kulu keskeytysaikana. Maksatuksen tilapäinen keskeyttäminen on tarkoitettu tilanteisiin, joissa tuella palkattu ei tee työtä eikä työnantajalla ole palkanmaksuvelvollisuutta.

Kun palkkatuen enimmäisaika on täytynyt, tukea voidaan myöntää uudelleen vasta sen jälkeen, kun henkilö on ollut viimeisten kuuden kuukauden aikana vähintään viisi kuukautta työttömänä työnhakijana. Viiden kuukauden työttömyyttä ei kuitenkaan edellytetä, jos tuella palkattavalla on vamma tai sairaus taikka jos on kyse oppisopimuskoulutuksesta.

Korkein korotettu palkkatuki voidaan myöntää enintään 12 kuukaudeksi, jonka jälkeiseltä ajalta palkkatuki myönnetään perustuen suuruisena. Korkeimman korotetun palkkatuen enimmäisaikojen laskenta aloitetaan alusta, kun tuella palkattu on saanut työttömyysetuutta työttömyytensä perusteella vähintään 500 päivältä sen jälkeen, kun hän on ollut työssä, jonka palkkauskustannuksiin on maksettu korkeinta korotettua palkkatukea.

Palkkatuki sosiaalisille yrityksille

Sosiaaliselle yritykselle voidaan myöntää palkkatukea muista yrityksistä poikkeavin ehdoin. Jos sosiaalinen yritys palkkaa työttömän työnhakijan, jonka vamma tai sairaus vaikeuttaa työllistymistä, tai henkilön, joka on ollut työttömänä työnhakijana yhtäjaksoisesti 12 kuukautta tai useammassa työttömyysjaksossa yhteensä vähintään 12 kuukautta ja on työttömyyden toistuvuuden ja kokonaiskeston perusteella rinnastettavissa yhtäjaksoisesti 12 kuukautta työttömänä olleeseen, palkkatukena myönnetään palkkatu-

en perustuen lisäksi lisäosaa 60 prosenttia perustuen määrästä. Palkkatukea voidaan korottaa niin, että perustuen ja lisäosan yhteenlaskettu määrä on 50 prosenttia palkkauskustannuksista, kuitenkin enintään 1 300 euroa kuukaudessa (niin sanottu edullisuusvertailu).

Jos tuella palkattava on ollut yhtäjaksoisesti 12 kuukautta työttömänä työnhakijana tai on tähän rinnastettavissa, palkkatukea voidaan myöntää enintään 12 kuukauden ajaksi. Jos tuella palkatulla on vamma tai sairaus, joka vaikeuttaa työllistymistä, palkkatuki voidaan myöntää siksi ajaksi, joka henkilön alentunut työkyky ja muut työllistymismahdollisuudet huomioon ottaen on tarkoituksemukaista, kuitenkin enintään 36 kuukaudeksi kerrallaan. Sosiaaliselle yritykselle voidaan myöntää korkeinta korotettua palkkatukea henkilöä kohden enintään 24 kuukaudeksi.

Palkkatuki elinkeinotoimintaa harjoittaville työnantajille

Palkkatuki elinkeinotoimintaa harjoittaville työnantajille määräytyy samoin kuin muillekin työnantajille myönnettävä palkkatuki, mutta EU:n valtioneuvoston asettamat rajoitukset tuen enimmäismäärälle.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan palkkatuki elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle myönnetään tiettyjen tukimuotojen toteamisesta yhteismarkkinoille soveltuviksi perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EY) N:o 800/2008 (yleinen ryhmäpoikkeusasetus) mukaisena tukena, kun palkkatuella palkattava on

- 1) henkilö, jonka vamma tai sairaus vaikeuttaa työllistymistä;
- 2) saanut työttömyysetuutta työttömyyden perusteella vähintään 500 päivältä;
- 3) ollut yhtäjaksoisesti työttömänä vähintään kuusi kuukautta ennen palkkatuen myöntämistä;
- 4) vailla ammatillista koulutusta;
- 5) yli 50-vuotias; tai
- 6) oikeutettu kotoutumissuunnitelmaan kotoutumisen edistämisestä annetun lain nojalla.

Jos palkkatuella palkattava ei kuulu 7 luvun 5 §:n 1 momentissa lueteltuun kohde-ryhmään, tuki myönnetään elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle *de minimis* -tukena. De minimis-menettelyllä tarkoitetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan (30.6.2014 saakka EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan) soveltamista vähämerkityksiseen tukeen. Tuki on vähämerkityksellinen, jos elinkeinotoimintaa harjoittava työnantaja saa tukea enintään 200 000 euroa kolmen verovuoden aikana (kuluva vuosi ja kaksi edellistä vuotta). Mainitussa summassa tulee ottaa huomioon kaikkien eri viranomaisten de minimis -tukena myöntämä rahoitus kyseisenä ajanjaksona. Tuki voi olla lähtökohtaisesti tarkoitettu mihin tahansa yrityksen kustannuksiin, kunhan yrityksen kaikki eri lähteistä kolmen verovuoden aikana saama de minimis -tuki ei ylitä 200 000 euron rajaa. Jos palkkatuki myönnetään oppisopimuskoulutukseen, ryhmäpoikkeusasetusta ja de minimis -asetusta ei sovelleta.

EU:n valtioneuvoston päätökset asettavat ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena myönnettävälle palkkatuella enimmäismäärän: palkkatuki voi olla enintään joko 50 prosenttia tai 75 prosenttia työnantajalle tuella palkatusta aiheutuneista palkkauskustannuksista. Edellä mainitut prosentit toimivat käytännössä palkkatukea maksettaessa leikkurina, jos palkkatuen määrä kuukaudessa (21,5 x perustuki tai perustuki ja lisäosa) ylittäisi 50 tai 75 prosenttia kyseisen kuukauden palkkauskustannuksista.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7 luvun 5 §:n 1 momentin 2–6 kohdassa tarkoitettua henkilön työllistämiseksi myönnettävä palkkatuki voi olla enintään 50 prosenttia palkkauskustannuksista. Jos tuella palkattavalla on vamma tai sairaus, joka vaikeuttaa työllistymistä, palkkatuki voi olla enintään 75 prosenttia palkkauskustannuksista. Enimmäistukiprosentit vaikuttavat lähinnä korkeimpana korotettuna maksettavan palkkatuen määrään. Jos esimerkiksi 500 päivältä työttömyysetuutta työttömyyden perusteella saaneen tuella palkattavan palkkauskustannukset ovat 2 000 euroa kuukaudessa, voi myönnettävä palkkatuki olla enintään 50 prosenttia palkkauskustannuksista eli 1 000 eu-

roa, vaikka korkeimman korotetun tuen enimmäismäärä olisi noin 1 330 euroa. Edellä mainittu 75 prosentin katto tulee vastaan vain pienissä palkkauskustannuksissa: jos tuella palkataan henkilö, jonka vamma tai sairaus vaikeuttaa työllistymistä ja palkkauskustannukset ovat esimerkiksi 1 300 euroa kuukaudessa, palkkatuella voidaan maksaa enintään 75 prosenttia palkkauskustannuksista eli 975 euroa, vaikka 60 prosentin lisäosalla korotettu palkkatuki muutoin olisi noin 1 120 euroa.

Elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena myönnetyn palkkatuen osalta on lisäksi otettava huomioon yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen asettamat rajat saman henkilön palkkauskustannuksiin myönnettävien tukien yhteismäärästä. Palkkatuen ja muun saman henkilön palkkauskustannuksiin yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena tai de minimis -tukena myönnetyn tuen yhteismäärä ei saa ylittää 50 prosenttia palkkauskustannuksista, kun palkkatuki on myönnetty muun kuin alentuneesti työkykyisen palkkaamiseksi. Alentuneesti työkykyisen palkkaamiseksi myönnettyjen tukien yhteismäärä ei saa ylittää palkkauskustannuksia. Jos palkkatuki myönnetään de minimis -tukena, edellä mainittuja ryhmäpoikkeusasetusta koskevia enimmäisprosentteja ei sovelleta.

Valtion virastolle ja laitokselle osoitettavat määrärahat

Työ- ja elinkeinotoimisto voi osoittaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7 luvun 14 §:n mukaan valtion virastolle tai laitokselle määrärahoja työttömän työnhakijan palkkaamisesta aiheutuviin palkkauskustannuksiin. Määrärahojen käyttöön sovelletaan pitkälti palkkatukea koskevia säännöksiä. Määrärahoista voidaan maksaa palkkauskustannukset kokonaisuudessaan siltä ajalta, jolta työnantaja on velvollinen maksamaan palkkaa, kuitenkin enintään viideltä päivältä kalenteriviikossa. Valtion talousarviossa (2014) on asetettu palkkauskustannusten korvaamisen enimmäismääräksi 3 100 euroa kuukaudessa henkilöä kohti.

Määrärahasta voidaan maksaa lisäksi muita työn järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Muita korvattavia menoja ovat kiinteästi työn tekemiseen liittyvät, esimerkiksi työvälineistä tai työvaatteista aiheutuvat kustannukset.

Aluevelvoite

Aluevelvoitteesta säädetään julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 3 §:ssä. Säännöksen mukaan valtion, kuntien ja yritysten yhteisin talous- ja työllisyyspoliittisin toimin huolehditaan alueellisesti, ettei minkään työmarkkina-alueen työttömyys olennaisesti ylitä maan keskimääräistä tasoa. Kunta on velvollinen järjestämään työntekomahdollisuuksia edellä mainitun aluevelvoitteen toteuttamiseksi, kuitenkin vuositasolla enintään yhdelle prosentille

kunnan työvoimasta. Kunnalla on oikeus saada palkkatukea aluevelvoitteen nojalla työllistämistään työttömistä. Valtio on vastaavassa tarkoituksessa velvollinen järjestämään työntekomahdollisuuden niille työttömille, joita kunta ei ole työllistänyt.

Valtion talousarviossa säädetään, että olennaisena ylityksenä pidetään vuositasolla työmarkkina-alueen työttömyyden ylittymistä 80 prosentilla keskimääräisestä tasosta. Määrärahojen käyttö voidaan kuitenkin aloittaa työttömyyden tason ylittymisen estämiseksi, kun työttömyys ylittää vähintään 60 prosentilla maan keskimääräisen tason. Käytännössä ylittymistä seurataan 12 edellistä kuukautta kattavalla kumulatiivisella tilastolla, jossa 1,8-kertainen työttömyysaste merkitsee keskimääräisen tason ylittymistä 80 prosentilla.

Aluevelvoitteen nojalla palkkatuetussa työssä vuosina 2010—2013 keskimäärin olleet:

	Yhteensä henkilöä	Joista kuntien palveluksessa	Kuntien palveluksessa olleiden osuus, %
2010	842	209	25
2011	406	128	32
2012	300	87	29
2013	346	107	31

Aluevelvoitteen toteuttamiseksi palkkatuetuun työhön sidotut valtion määrärahat, miljoonaa euroa:

	Yhteensä	Mistä kuntien palkkatuki
2010	9,8	2,0
2011	4,7	0,8
2012	4,1	1,0
2013	4,4	1,2

Tukien ja korvausten rahoitus

Työ- ja elinkeinotoimiston myöntämät julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaiset tuet ja korvaukset, 7 luvun 14 §:n mukaan valtion virastolle ja laitokselle

osoitettavat määrärahat ja 11 luvun 4 §:ssä tarkoitettu kunnalle myönnettävä lisätuki rahoitetaan työllisyysmäärärahoista (työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan momentti 32.30.51). Lisäksi palkkatuen ja starttirahan rahoittamiseen käytetään työmarkkinatuki-

määrärahoja (sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan momentti 33.20.52).

Palkkatuen perustuki rahoitetaan työmarkkinatukimäärärahoista koko tukikauden ajan, kun tuella palkattava on työmarkkinatukeen oikeutettu, joka on 1) saanut työttömyys-etua työttömyyden perusteella vähintään 500 päivältä, 2) saanut työmarkkinatukea työttömyyden perusteella vähintään 130 päivältä ja joka ei työttömyyden alettua ole ollut työssä tai jonka työssäolo avoimilla työmarkkinoilla on ollut vähäistä tai satunnaista ja jota ei työttömyyden alettua ennen palkkatuen käyttöä ole palkattu palkkatuella tai 3) alle 25-vuotias ja saanut työmarkkinatukea työttömyyden perusteella yhdenjaksoisesti vähintään 65 päivältä.

Starttirahan perustuki rahoitetaan työmarkkinatukimäärärahoista koko tukikauden ajan, kun starttiraha on myönnetty työmarkkinatukeen oikeutetulle henkilölle.

2.2 EU:n lainsäädäntö

Euroopan komissio on antanut 18.12.2013 uuden vähämerkityksistä tukea koskevan niin sanotun de minimis -asetuksen (komission asetus (EU) N:o 1407/2013 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen, EUVL L 352, 24.12.2013). Uusi asetus on korvannut komission asetuksen (EY) N:o 1998/2006 ja sitä sovelletaan ajalla 1.1.2014—31.12.2020.

Uudessa asetuksessa de minimis -tuen keskeisimmät säännöt ja menettelyt on pidetty ennallaan. Asetuksessa on säilytetty yhdelle yritykselle kolmen vuoden aikana myönnettävän vähämerkityksisen tuen enimmäismääränä 200 000 euroa. Enimmäismäärän säilyttämisellä on varmistettu, ettei millään asetuksen soveltamisalaan kuuluvilla toimenpiteillä ole vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja etteivät ne vääristä tai uhkaa vääristää kilpailua.

Euroopan komissio on antanut 17.6.2014 valtioneuvoston uuden yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (komission asetus (EU) N:o 651/2014 tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti, EUVL L 187/1, 26.6.2014). Asetus tuli voimaan

1.7.2014 kumoten komission asetuksen (EY) N:o 800/2008 ja sitä sovelletaan ajalla 1.7.2014—31.12.2020. Ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisala on laajentunut 26 tukimuodosta 44:ään. Palkkatuen osalta uudessa ryhmäpoikkeusasetuksessa määritellään epäedullisessa asemassa oleviksi työntekijöiksi nykyisten kohderyhmien lisäksi 15—24-vuotiaat.

2.3 Nykytilan arviointi

Nykyinen palkkatukijärjestelmä on rakenteeltaan vaikeaselkoinen. Perustuki-lisöosamallissa palkkatuki määritellään päiväkohtaisena tukena, minkä lisäksi elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle myönnettävän/maksettavan tuen määrää rajoittavat EU:n valtioneuvoston asettamat prosentiperusteiset rajat tukikelpoisista palkkauskustannuksista. Nykyjärjestelmässä palkkatuen prosentuaalinen osuus palkkauskustannuksista ei ole kaikille työnantajille sama. Euromääräinen palkkatuki merkitsee sitä, että mitä pienemmät palkkauskustannukset ovat, sitä suuremman osuuden palkkatuki kattaa palkkauskustannuksista.

Voimassa oleva lainsäädäntö antaa työ- ja elinkeinotoimistoille laajan tapauskohtaisen harkintavallan palkkatuen myöntämisessä. Varmistaakseen päätöksenteon yhtenäisyyden toimiston sisällä osa työ- ja elinkeinotoimistoista on tehnyt omia linjauksiaan palkkatuen määrästä ja kestosta eri kohderyhmille ja eri työnantajasektoreille. Linjauksen on koettu helpottavan asiantuntijoiden päätöksentekoa. Linjauksia on perusteltu myös määrärahojen riittävyyden turvaamisella ja määrärahojen käytön varmistamisella valtakunnallisten painopisteiden mukaisesti. Työnantajille ja työnhakijoille toimistokohdaiset linjaukset näyttäytyvät sekä työnantajien että samanlaisessa asemassa olevien työttömien työnhakijoiden erilaisena kohteluna eri työ- ja elinkeinotoimistojen alueilla.

Palkkatuen määrä

Työ- ja elinkeinotoimistojen myöntämän palkkatuen määrä mitoitetaan useimmiten melko kaavamaisesti eikä yksilöllistä harkin-

taa käytetä voimassa olevien säännösten mahdollistamassa laajuudessa. Tuottavuuden alentuman arviointi on käytännössä vaikeaa ja useimmiten se perustuu oletukseen siitä, että työttömyyden pitkittyminen on osoitus puutteellisesta osaamisesta ja ammattitaidosta. Työnantajien ja työnhakijoiden näkökulmasta yksilöllinen harkinta vaikeuttaa mahdollisuuksia ennakoida tuen määrää ja mahdollistaa eritasoisen tuen samassa asemassa olevien työttömien työnhakijoiden palkkauskustannuksiin.

Korkeimman korotetun palkkatuen myöntäminen on sidottu sekä tuella palkattavalle työttömyyden perusteella maksettujen työttömyysetuuspäivien määrään että työmarkkinatukioikeuteen. Nämä edellytykset on alkuaan säädetty vuonna 1998 käyttöön otetun yhdistelmätuen myöntämisen edellytyksiksi. Yhdistelmätuki tarkoitti Kansaneläkelaitoksen maksaman työmarkkinatuen maksamista työnantajalle joko yksinään tai yhdistettynä työvoimaviranomaisen maksamaan työllistämistukeen. Yhdistelmätuen perustarkoituksena oli siirtää sellaisen henkilön, jonka työllistyminen muutoin oli epätodennäköistä, työttömyysaikainen toimeentuloetus työllistymisen tueksi. Yhdistelmätuki korvattiin vuoden 2006 alusta lukien korkeimmalla korotetulla palkkatuella. Korkeimman korotetun palkkatuen perustuki rahoitetaan työmarkkinatukimäärärahoista.

Palkkatuen määrän sitominen maksettuihin työttömyysetuuspäiviin kohtelee eriarvoisesti niitä henkilöitä, jotka ovat tosiasiallisesti olleet pitkään työttöminä, mutta jotka eivät jostakin syystä ole hakeneet työttömyysetuutta tai olleet oikeutettuja työttömyysetuuteen. Koska palkkatukeen käytetyt työmarkkinatukimäärärahat on esitetty siirrettäväksi valtion talousarvioksi vuodelle 2015 annetussa hallituksen esityksessä osaksi työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan työllisyysmäärärahoja, palkkatuen tasoa ei ole enää välttämättä sitoa henkilön työmarkkinatukioikeuteen.

Palkkatuen kohdentamista, määrän ennakoitavuutta ja työttömien työnhakijoiden yhdenvertaisuutta voitaisiin parantaa määrittelemällä tuen määrät säännöksissä ja sitomalla ne tuella palkattavan tuen myöntämistä edel-

tävään työttömyyden keston tai vammaan taikka sairauteen.

Voimassa olevan palkkatukijärjestelmän mukaan työnantajat voivat saada yhtä suuren euromääräisen tuen erilaisilla palkkauskustannuksilla. Edellä mainittu tarkoittaa sitä, että ne toimialat, joilla palkkauskustannukset ovat matalat, saavat palkkatuena suuremman prosentuaalisen osuuden palkkauskustannuksista kuin ne toimialat, joilla palkkauskustannukset ovat korkeammat. Täysimääräisen tuen sitominen 85-prosenttiseen työaikaan tarkoittaa, että osa-aikatyöhön palkkaava työnantaja saa pienemmällä palkkauskustannuksilla yhtä suuren tuen kuin työntekijän kokoaikaiseen työhön palkkaava työnantaja. Esimerkiksi kokoaikatyön palkkauskustannusten ollessa 2 700 euroa ovat palkkauskustannukset samasta työajaltaan 85-prosenttisesta työstä 2 295 euroa. Työnantaja saa kummassakin tapauksessa täysimääräisen tuen. Edellä mainittua ei voida pitää työnantajien yhdenvertaisuuden ja kilpailuneutraliteetin kannalta perusteltuna.

Jos palkkatukea myönnetään työhön, jonka työaika on palkanmaksukautta vastaavana ajanjaksona vähemmän kuin 85 prosenttia alan säännöllisestä työajasta, lukuun ottamatta korkeimmalla korotetulla palkkatuella tuettua työtä, palkkatuen määrä suhteutetaan työaikaan. Työaika suhteutetaan täyteen tukeen oikeuttavaan 85-prosenttiseen työaikaan. Esimerkiksi työajan ollessa 50 prosenttia alan säännöllisestä työajasta työaika on 58,8 prosenttia täyteen palkkatukeen oikeuttavasta 85 prosentin työajasta. Vähennetyn palkkatuen määrä on tällöin 58,8 prosenttia täysimääräisestä tuesta. Palkkatuen määrän suhteuttaminen työaikaan koetaan vaikeaselkoiseksi. Työnantajat eivät osaa arvioida palkkatuen määrää ja työ- ja elinkeinotoimiston virkailijoiden voi olla vaikeaa selvittää työnantajalle työaikaan suhteutetun palkkatuen määräytymisperusteita yksityiskohtaisesti.

Korkein korotettu palkkatuki voidaan myöntää täysimääräisenä myös osa-aikatyöhön. Käytännössä yhdistykset käyttävät usein tätä lain antamaa mahdollisuutta. Työ- ja elinkeinotoimisto voi ohjata keitä tahansa työttömiä työnhakijoita palkkatuella yhdistyksiin, mutta pääsääntöisesti yhdistyk-

set ottavat palvelukseensa vain sellaisia työttömiä, jotka ovat saaneet työttömyysetuutta työttömyyden perusteella vähintään 500 päivältä. Yhdistykset saavat edellä mainituista henkilöistä täyden palkkatuen, mutta tarjoavat heille useimmiten osa-aikatyötä, koska useimmilla yhdistyksillä ei ole taloudellisia mahdollisuuksia kokoaikatyön järjestämiseen. Jos palkkauskustannukset katetaan yksinomaan palkkatuella, on työaika useimmiten enintään 25 tuntia viikossa, mikä tarkoittaa noin 65 prosentin työaikaa. Jos yhdistys saa palkkatuen lisäksi kuntalisää tai Raha-automaattiyhdistyksen avustusta, se voi tarjota tuella palkatuille edellä mainittua enemmän työtunteja viikossa. Kuntalisän saamiseksi jotkin kunnat edellyttävät, että palkkatuella palkatun työaika on vähintään 85 prosenttia alan säännöllisestä työajasta.

Palkkatukea maksetaan siltä ajalta, jolta työnantaja on velvollinen maksamaan palkkaa, kuitenkin enintään viideltä päivältä kalenteriviikossa. Palkkatuki myönnetään päiväkohtaisena ja maksettavan tuen määrä vaihtelee maksujaksoon sisältyvien korvattavien päivien mukaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että maksettavan tuen määrä vaihtelee kuukausittain, vaikka työnantajan palkkauskustannukset olisivat samat. Työnantajan on maksatushakemuksessa ilmoitettava korvattavien päivien lukumäärä. Soveltamisongelmia aiheuttavat sellaiset päivät, joilta työnantaja on maksanut palkkaa, mutta maksetun palkan määrä on päiväkohtaista palkkatukea alhaisempi esimerkiksi työntekijän osittaisen poissaolon vuoksi.

Edellä kuvattuja palkkatuen määrään liittyviä epäkohtia voitaisiin korjata muuttamalla palkkatuki prosentuaaliseksi osuudeksi palkkauskustannuksista.

Palkkatuen kesto

Tukijaksot ovat olleet enimmäiskestoja selvästi lyhyempiä suurimmalla osalla tuella palkatuista. Vuonna 2013 palkkatuen kesto oli 63 prosentissa päättäneistä tukijaksoista enintään 26 viikkoa. Useimmiten, 40 prosentissa tapauksista, palkkatukea oli myönnetty 13–26 viikon ajaksi. Pidempikestoisia palkkatukijaksuja on käytetty lähinnä sellaisten työttömien työnhakijoiden työllistymisen

edistämiseen, jotka ovat saaneet työttömyysetuutta työttömyyden perusteella vähintään 500 päivältä tai joiden vamma taikka sairaus vaikeuttaa työllistymistä tai joiden oppisopimuskoulutukseen on myönnetty palkkatukea.

Työ- ja elinkeinoministeriö teki vuonna 2013 työ- ja elinkeinotoimistoille ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille kyselyn näiden omista palkkatukea koskevista linjauksista ja tuen myöntämisen kriteereistä. Saatujen selvitysten mukaan useilla alueilla palkkatuen enimmäiskesto on eri perusteilla rajoitettu kuuteen kuukauteen, vaikka lain mukainen enimmäiskesto olisi 10 kuukautta tai enemmän. Alueelliset linjaukset ovat johtaneet siihen, että työttömät työnhakijat ovat keskenään eriarvoisessa asemassa.

Jos palkkatuen kesto porrastettaisiin tuella palkattavan työttömyyden keston perusteella, voitaisiin palkkatuella edistää paremmin niiden henkilöiden työllistymistä, joiden työllistyminen ilman yhteiskunnan tukea on vaikeinta. Myönnettäessä palkkatukea vamman tai sairauden taikka oppisopimuskoulutuksen perusteella ei nykyisiä enimmäiskestoja olisi tarpeen muuttaa. Tiedossa on, että palkkatukea on myönnetty säännösten vastaisesti tilanteissa, joissa tuki on myönnetty vamman tai sairauden perusteella. Koska palkkatukea tulisi myöntää vamman tai sairauden perusteella vain, kun se alentaa henkilön tuottavuutta olennaisesti ja pysyvästi tai pitkäkestoisesti tarjolla olevassa työtehtävässä, tulisi tämän käydä selvästi säännöksistä ilmi.

Tilastaselvitykset osoittavat, että riski pitkäaikaistyöttömyyteen kasvaa ikääntymisen myötä. Vuonna 2013 työnhakijoista, joiden työttömyys oli kestänyt yhtäjaksoisesti vähintään vuoden, 60 vuotta täyttäneitä oli noin 35 prosenttia. Alle 30-vuotiaiden osuus yhtäjaksoisesti vuoden työttömänä olleista oli noin 5 prosenttia, 30–39-vuotiaiden osuus noin 10 prosenttia, 40–49-vuotiaiden osuus noin 20 prosenttia ja 50–59-vuotiaiden osuus noin 30 prosenttia. Yli kaksi vuotta yhtäjaksoisesti työttömänä olleista 60 vuotta täyttäneiden osuus oli lähes 50 prosenttia. Alle 40-vuotiaita yli kaksi vuotta yhtäjaksoisesti työttömänä olleista oli muutama prosentti, 40–49-vuotiaita noin 15 prosenttia ja 50–59-vuotiaita noin 30 prosenttia.

Vaikka yli 60-vuotiaiden osuus pitkään työttömänä olleista on suhteellisesti suurin, on heidän osuutensa tuella palkatuista pieni. Kaikista vuonna 2013 palkkatuella aloittaneista 60 vuotta täyttäneitä oli hieman alle 1 000, mikä on noin kaksi prosenttia aloittaneiden määrästä. Koska työmarkkinoiden kysyntä kohdistuu heikosti ikääntyneisiin, palkkatuki ei toimi ikääntyneiden kohdalla rekrytointitukena. Ottaen huomioon ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien heikot työllistymismahdollisuudet heidän työllistymistään olisi perusteltua edistää muita ikäryhmiä pidempikestoisella palkkatuella.

Palkkatuen maksatuksen tilapäinen keskeyttäminen on voimassa olevan lainsäädännön mukaan riippuvainen työnantajan työ- ja elinkeinotoimistolle esittämästä keskeyttämisspyynnöstä ja työ- ja elinkeinotoimiston arviosta, onko keskeyttämiseen perusteltu syy. Jos työnantaja ei esitä keskeyttämisspyyntöä, kuuluu palkkatukijakso myös sinä aikana, jolloin tuella palkattu ei voi tehdä työtä eikä parantaa ammatillista osaamistaan. Tuella palkatun kannalta olisi perusteltua muuttaa säännöstä siten, ettei tilapäinen keskeyttäminen edellytä työnantajan pyyntöä.

Kun henkilö on ollut palkkatuetussa työssä yhden tai useamman työnantajan palveluksessa palkkatuen kestolle säädetyn enimmäisajan, palkkatukea ei voida myöntää uudestaan ennen kuin hän on ollut viimeisten kuuden kuukauden aikana vähintään viisi kuukautta työttömänä työnhakijana. Tätä niin sanottua jäähysääntöä ei sovelleta silloin, kun tuki myönnetään vamman tai sairauden perusteella taikka oppisopimuskoulutukseen. Jäähysäännöllä pyritään osoittamaan se, että palkkatuki on muiden kuin vammaisten ja pitkäaikaissairaiden kohdalla tarkoitettu avoimille työmarkkinoille johtavaksi lyhytkestoiseksi rekrytointitueksi. Mikäli palkkatuettu työ ei johda työllistymiseen avoimille työmarkkinoille, tulisi työ- ja elinkeinotoimiston arvioida, millä muilla palveluilla työllistymistä voitaisiin edistää. Joidenkin työ- ja elinkeinotoimistojen mukaan esimerkiksi yhdistyksissä ja kunnissa on ”kierrätetty” palkkatuella samoja henkilöitä samoihin tehtäviin uudelleen. Jäähyajan pidentämisellä voitaisiin vähentää joiltakin osin edellä mainittua epäkohtaa.

Jotta enimmäiskeston laskenta voi alkaa alusta, enimmäiskeston on ensin tullut täytyä. Tämä aiheuttaa tilanteita, joissa vuosia sitten henkilön työllistymisen edistämiseen alle enimmäiskeston pituisena myönnetty palkkatuki on edelleen otettava huomioon tukea myönnettäessä. Esimerkiksi jos palkkatukea on myönnetty neljä vuotta sitten yhdeksäksi kuukaudeksi, on kymmenen kuukauden enimmäisajasta jäljellä kuukausi. Jäljellä oleva kuukauden palkkatukijakso ei useimmiten ole riittävä edistämään sellaisen henkilön työllistymistä, joka on ollut pitkään poissa työmarkkinoilta. Jotta palkkatuen käyttö edellä mainitun kaltaisissa tilanteissa olisi tarkoituksenmukaista, tulisi palkkatuen enimmäiskeston laskennan alkaa aina uudestaan tietyn ajan kuluttua viimeisen palkkatukijakson päättymisestä.

Palkkatuki sosiaaliselle yritykselle

Pääministeri Kataisen hallitusohjelman mukaan sosiaalisia yrityksiä koskevan lainsäädännön uudistamistarpeet arvioidaan. Sosiaalisten yritysten rooli pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten työllistymisen edistämisenä on tarkoitus arvioida vuoden 2014 aikana. Jos arvioinnissa päädytään säännösmuutoksiin, hallituksen esitys pyritään antamaan tällä hallituskaudella. Edellä mainitun vuoksi sosiaalisille yrityksille myönnettävän palkkatuen erityisehtoja ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa tässä yhteydessä muilta osin kuin mitä palkkatukijärjestelmän rakenteen uudistamisen vuoksi on välttämätöntä.

Palkkatuen myöntämisen edellytykset

Työnantajaan liittyviä palkkatuen edellytyksiä on täsmennetty 1.6.2014 voimaan tulleella julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muutoksella (390/2014) vastamaan työnsopimuslain säännöksiä työnantajan velvollisuudesta tarjota työtä ensisijaisesti tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanomalleen tai lomauttamalleen taikka osaaikatyötä tekeväälle työntekijälleen. Palkkatuen myöntämisen edellytyksenä on työnsopimuslain 6 luvun 6 §:n mukaisesta yhdeksän kuukauden takaisinottovelvollisuudesta poiketen, että työnantaja on tarjonnut työtä sel-

laiselle tuotannollisesta tai taloudellisesta syystä irtisanomalleen työntekijälle, jonka irtisanomisaika on päättynyt palkkatuen hakemista edeltäneiden 12 kuukauden aikana. Työsopimuslain mukaista pidempi tarkastelujakso perustuu komission asetuksen (EY) N:o 800/2008 (yleinen ryhmäpoikkeusasetus) 40 ja 41 artiklan 4 kohtiin (1.7.2014 voimaan tullessa valtioneuvoston yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa 32 ja 33 artiklan 3 kohdat). Yleinen ryhmäpoikkeusasetus koskee vain elinkeinotoimintaa harjoittavia työnantajia. Nykyinen julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7 luvun 2 §:n säännös ei rajaa 12 kuukauden laajennettua takaisinottovelvollisuutta elinkeinotoimintaa harjoittaviin työnantajiin, vaan koskee kaikkia työnantajia. Säännöksen muuttaminen siten, että se vastaisi muiden kuin elinkeinotoimintaa harjoittavien työnantajien osalta työsopimuslain säännöksiä, olisi tarkoituksenmukaista.

Työsopimuslain säännökset työn tarjoamisvelvollisuudesta koskevat kaikkia työnantajia. Yhdistysten ja säätiöiden on mahdollista kattaa 500 päivältä työttömyysetuutta työttömyyden perusteella saaneiden palkkaamiseen myönnettävällä korkeimmalla korotetulla palkkatuella palkkauskustannukset kokonaan elinkeinotoimintaan kuulumattomissa tehtävissä. Yhdistyksissä ja säätiöissä aloitti vuonna 2013 korkeimmalla korotetulla palkkatuella työn noin 11 000 henkilöä. Koska palkkatuki ei riitä kattamaan kokoaikatyön palkkauskustannuksia eikä yleishyödyllisillä yhdistyksillä ja säätiöillä ole taloudellisia mahdollisuuksia maksaa palkkauskustannuksia palkkatuen ja sen lisäksi mahdollisesti maksettavan muun yhteiskunnan tuen ylittävältä osalta, ovat tarjotut työt useimmiten osa-aikaisia. Työsopimuslain mukainen työn tarjoamisvelvollisuus heijastuu yhdistyksiin ja säätiöihin erityisesti velvollisuutena tarjota lisätyötä osa-aikatyötä tekeville työntekijöille ennen uuden työntekijän palkkaamista. Monet yhdistykset ja säätiöt voisivat tarjota osa-aikatyötä niille pitkäaikaistyöttömille, joiden on vaikea saada työtä muualta yksityiseltä sektorilta tai julkiselta sektorilta, jos ne voisivat palkata osa-aikatyöhön ilman työsopimuslain velvoitetta tarjota lisätyötä jo palveluksessa oleville osa-aikaisille. Yhdistysten ja säätiöiden palveluk-

sessä olevien määrää voitaisiin lisätä muuttamalla työsopimuslakia siten, että yhdistyksillä ja säätiöillä olisi mahdollisuus poiketa työn tarjoamisvelvollisuudesta, kun ne palkkaavat palkkatuella tehtäviin, joita ei olisi olemassa ilman yhteiskunnan taloudellista tukea.

Kunnalla on julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 §:ssä säädetty velvollisuus järjestää kuudeksi kuukaudeksi työtä työttömälle työnhakijalle, jonka oikeus työttömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan täyttymisen johdosta henkilön ollessa 57—59-vuotias, jos henkilö ei työllisty avoimille työmarkkinoille eikä hänelle voida järjestää työllistymistä edistävää kuntoutusta tai työvoimakoulutusta (*työllistämismuoto*). Vuonna 2013 velvoitetyn aloitti noin 1 500 henkilöä. Jos kunta on tuotannollisista tai taloudellisista syistä lomauttanut tai irtisanonut työntekijöitään taikka kunnan palveluksessa on osa-aikaisia työntekijöitä, se ei voi työllistää velvoitteen perusteella henkilöä täyttämättä ensin työsopimuslain mukaisia työn tarjoamisvelvoitteitaan. Jos kunta järjestää velvoitetyn noudattamatta työsopimuslain säännöksiä, se saattaa joutua vahingonkorvausvelvolliseksi työntekijöitään kohtaan. Toisaalta velvoitettyöhön oikeutetulla on subjektiivinen oikeus työhön, jolloin kunta voi joutua vahingonkorvausvelvolliseksi velvoitettyöhön oikeutettua kohtaan jättäessään järjestämättä työn. Lakien välinen ristiriita olisi ratkaistavissa työsopimuslakia muuttamalla.

Työnantajan tuella palkattavan henkilön palkkauskustannuksiin saama muu valtion tuki estää pääsääntöisesti palkkatuen myöntämisen kokonaan tuen määrästä riippumatta. Muut kuin valtion budjettitalouden kautta maksettavat tuet eivät sen sijaan ole palkkatuen myöntämisen esteenä. Työllistymisen edistämisen näkökulmasta olisi tarkoituksenmukaista, että työnantaja voisi käyttää palkkauskustannuksiin eri tahojen myöntämiä tukia.

Kun tuella palkataan työttömyysetuutta työttömyyden perusteella vähintään 500 päivältä saanut työtön, työnantajan on sitouduttava maksamaan vähintään palkkatuen perustuen suuruista palkkaa työkyvyttömyysajalta, jolta työntekijä ei saa sairausvakuutuslain

mukaista päivärahaa tai muuta lakisääteistä korvausta tai työnantajalta muulla perusteella sairausajan palkkaa. Säännös asettaa edellä mainitut tuella palkattavat henkilöt muita tuella palkattuja parempaan asemaan. Säännös otettiin lakiin säädettäessä työmarkkinatuen maksamisesta työnantajalle. Hallituksen esityksessä eduskunnalle työvoimapolitiittisen järjestelmän uudistamiseen liittyväksi lain-säädännöksi (HE 178/1997) asiaa perusteltiin seuraavasti: ”Useissa tilanteissa henkilö, joka tulee työkyvyttömäksi työsuhteen alkuvaiheessa, ei ole oikeutettu saamaan työnantajalta sairausajan palkkaa. Sairausvakuutuslain (364/1963) mukainen päiväraha maksetaan vasta omavastuujajan kuluttua. Työntekijä ei ole oikeutettu työmarkkinatukeen tältä ajalta, koska hän ei ole työtön. Väliinpuotoamisten estämiseksi ja maksatuksen yksinkertaistamiseksi ehdotetaan, että työnantaja olisi velvollinen maksamaan työmarkkinatuen tai yhdistelmätuen avulla työllistetyille henkilölle vähintään täysimääräisen työmarkkinatuen suuruisen palkan sanotulta ajalta.” Myös muu kuin edellä tarkoitettu tuella palkattu voi tulla työkyvyttömäksi työsuhteen alkuvaiheessa ja jäädä ilman palkkaa sairausvakuutuslain mukaiselta omavastuujajalta. Tuella palkattujen yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta ei ole tarkoituksenmukaista asettaa yhtä työttömien ryhmää muita tuella palkattuja parempaan asemaan.

Voimassa olevien säännösten mukaan palkkatukea ei voida myöntää, jos työsuhde on alkanut ennen kuin tuen myöntämisestä on tehty päätös. Vakiintuneessa soveltamiskäytännössä on katsottu mahdolliseksi myöntää palkkatukea jo alkaneeseen työsuhteeseen, kun kysymys on ollut tukikauden jatkamisesta. Jatkopäätös on voitu tehdä, mikäli työnantaja on jättänyt jatkohakemuksen ennen tukijakson päättymistä niin hyvissä ajoin, että palkkatuki on voitu myöntää katkoksetta. Jos jatkohakemus palkkatuesta on jätetty tukijakson päättymisen jälkeen tai niin myöhään, ettei päätöstä ole ehditty tehdä ennen tukijakson päättymistä, on palkkatukihakemus hylätty sen perusteella, että työsuhde on alkanut ennen kuin päätös tuen myöntämisestä on tehty. Koska tukijakson jatkaminen merkitsee poikkeusta siihen, että tukea ei

myönnetä jo alkaneeseen työsuhteeseen, asiasta tulisi säätää lailla.

Valtion virastolle ja laitokselle osoitettavat määrärahat

Valtiolle työllistämiseen käytettiin vuonna 2013 yhteensä 25,2 miljoonaa euroa. Palkkauskustannusten lisäksi muita työn järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia korvattiin 128 000 eurolla, mikä oli 0,5 prosenttia valtiolle työllistämiseen käytetyistä määrärahoista. Työn järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisen merkitys on ollut vähäinen.

Aluevelvoite

Kun otetaan huomioon aluevelvoitteen nojalla palkattujen työttömien määrä, aluevelvoitteen merkitys on viime vuosina ollut melko pieni. Esimerkiksi vuonna 2013 kaikista tuella palkatuista aluevelvoitteen nojalla tuella palkattuja oli 1,3 prosenttia. Aluevelvoitteen säilyttäminen alueellisten työllisyserojen tasaajana ei ole tarpeen, sillä alueelliset työllisyserot otetaan huomioon työllisyysmäärärahojen alueellisessa jaossa, jossa jakokriteerinä on muun muassa työttömien määrä ja työttömyysaste.

Aluevelvoitteen kumoamisella voidaan vähentää kuntien velvoitteita hallituksen 29.8.2013 tekemässä rakennepoliittisessa päätöksessä edellytetyllä tavalla.

Tukien ja korvausten rahoitus

Hallituksen esityksessä vuoden 2015 valtion talousarvioksi palkkatuen ja starttirahan perustuen rahoitukseen käytettävä osuus työmarkkinatukimäärärahoista ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveysministeriön pääluokan työmarkkinatukimomentilta (33.20.52) työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle momentille 32.30.51 (julkiset työvoima- ja yrityspalvelut). Siirron jälkeen kaikki palkkatukeen ja starttirahaan käytettävät määrärahat olisivat samalla talousarvion momentilla. Erillinen säännös rahoituksesta ei siten olisi enää tarpeellinen.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Palkkatukijärjestelmän uudistamisella pyritään alentamaan työttömyyttä, erityisesti rakennetyöttömyyttä edistämällä heikossa työmarkkina-asemassa olevien pitkäaikaisyöttömien ja osatyökykyisten työllistymistä. Sitomalla palkkatuen määrä ja tukijakson pituus työttömyyden kestoon palkkatukea pyritään suuntaamaan niiden työttömien työllistymisen edistämiseen, joiden on vaikea ilman taloudellista tukea sijoittua työmarkkinoille.

Palkkatukijärjestelmän uudistamisella pyritään yksinkertaistamaan järjestelmää siten, että nykyistä useampi työnantaja ja erityisesti yritykset olisivat valmiita palkkaamaan pitkäaikaistyöttömiä ja osatyökykyisiä. Yritysten osuutta kasvattamalla pyritään parantamaan palkkatuetun työn vaikuttavuutta.

Uudistuksen tavoitteena on lisätä työnantajien ja työttömien työnhakijoiden yhdenvertaisuutta. Määrittelemällä palkkatuen määrä ja kesto nykyistä tarkemmin säännöksissä voidaan nykyistä paremmin varmistaa se, että työnhakijoita ja palkkatukea hakevia työnantajia kohdeltaisiin yhdenvertaisesti riippumatta siitä, missä työ- ja elinkeinotoimistossa he asioivat. Uudistus myös parantaisi työnantajien keskinäistä yhdenvertaisuutta, kun palkkauskustannusten suuruudesta riippumatta kaikki työnantajat saisivat palkkatukena saman prosenttiosuuden palkkauskustannuksista. Uudistus ottaisi myös nykyistä paremmin huomioon kilpailuneutraliteetin, kun palkkatuki määräytyisi kaikkien yritysten kohdalla samalla tavoin.

Nykyistä yksinkertaisempi järjestelmä vähentäisi palkkatuen myöntämiseen ja maksamiseen liittyvää hallinnollista työtä. Päätöksentekoprosessi helpottuisi ja nopeutuisi ja päätösten oikeellisuus paranisi. Myös maksatusprosessit nopeutuisivat.

Palkkatuen myöntämisen yleiset edellytykset ja palkkatuen määrä

Palkkatukea ei myönnettäisi yksinomaan työttömyyden keston tai vamman taikka sairauden perusteella. Palkkatuki voitaisiin myöntää, jos työ- ja elinkeinotoimiston arvi-
on mukaan palkkatuetulla työllä voitaisiin

parantaa sellaisen työttömän työnhakijan ammatillista osaamista, jonka työttömyys uhkaa pitkittyä tai on jo pitkittänyt ammatillisessa osaamisessa olevien puutteiden vuoksi. Edellä mainituissa tilanteissa palkkatuki olisi kompensatiota ammatillisessa osaamisessa olevista puutteista johtuvasta alentuneesta tuottavuudesta. Palkkatuella kompensoitaisiin myös sitä, että työnantajat voivat joutua ammatillisessa osaamisessa olevien puutteiden vuoksi käyttämään tavanomaista enemmän aikaa tuella palkattujen työnohjaukseen.

Vammaisen ja pitkäaikaissairaana kohdalla palkkatukea voitaisiin myöntää, vaikka ammatillisessa osaamisessa ei olisi puutteita, jos palkkatuen katsottaisiin olevan tarpeen vammasta tai sairaudesta johtuvan tuottavuuden alentumisen kompensoimiseksi. Palkkatuen myöntäminen vamman tai sairauden perusteella edellyttäisi, että työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vamman tai sairauden vuoksi tuella palkattavan työssä suoriutuminen on olennaisesti ja pysyvästi tai pysyväisluonteisesti alentunut.

Esityksessä ehdotetaan, että palkkatuen määrä muutettaisiin prosenttiperusteiseksi. Tukiprosentti määräytyisi pääsääntöisesti tuella palkattavan työttömyyden keston perusteella. Ehdotuksen mukaan palkkatukea myönnettäisiin joko 30, 40 tai 50 prosenttia työnantajalle tuella palkattavasta aiheutuvista palkkauskustannuksista. Prosenttiosuus olisi 30 prosenttia, jos tuella palkattava olisi ollut työtön alle 12 kuukautta välittömästi ennen palkkatuen myöntämistä. Prosenttiosuus olisi 40 prosenttia, jos tuella palkattava olisi ollut työtön yhdessä tai useammassa jaksossa vähintään 12 kuukautta palkkatuen myöntämistä välittömästi edeltäneiden 14 kuukauden aikana. Prosenttiosuus olisi 50 prosenttia enintään 12 kuukauden ajalta, jos tuella palkattava olisi ollut työtön yhdessä tai useammassa jaksossa vähintään 24 kuukautta palkkatuen myöntämistä välittömästi edeltäneiden 28 kuukauden aikana. Ensimmäisten 12 kuukauden jälkeiseltä ajalta tuen määrä olisi 30 prosenttia. Vamman tai sairauden aiheuttaman olennaisen ja pysyvän tai pysyväisluonteisen tuottavuuden alentuman perusteella palkkatuen määrä olisi 50 prosenttia työnantajalle tuella palkatusta aiheutuvista

palkkauskustannuksista. Oppisopimuskoulutukseen myönnettävän palkkatuen suuruus määräytyisi edellä mainittujen periaatteiden mukaisesti joko työttömyyden keston tai vamman taikka sairauden perusteella

Ehdotetut tuen määrät perustuvat selvityksiin siitä, kuinka suuren osan palkkauskustannuksista nykyinen palkkatuen perustuki keskimäärin kattaa. Tukitasoon vaikuttavan työttömyyden keston ei tarvitsisi olla yhtäjaksoinen. Tarkastelemalla 12 kuukauden työttömänä oloa 14 kuukauden tarkastelujaksolla ja 24 kuukauden työttömänä oloa 28 kuukauden tarkastelujaksolla mahdollistettaisiin se, etteivät lyhyet satunnaiset työsäolojaksot vaikuta tuen määrään ja keston. Korkeimman palkkatuen saaminen ei olisi uudessa järjestelmässä enää sidottu työttömyyden perusteella maksettuihin työttömyysetuuspäiviin eikä työmarkkinatukioikeuteen, jolloin työnhakijat olisivat yhdenvertaisemmassa asemassa.

Rekisteröidylle yhdistykselle tai säätiölle, joka palkkaa yhdessä tai useammassa jaksossa vähintään 24 kuukautta palkkatuen myöntämistä välittömästi edeltäneiden 28 kuukauden aikana työttömänä olleen henkilön tehtäviin, joita ei katsota elinkeinotoiminnaksi, myönnettäisiin palkkatukena palkkauskustannukset kokonaisuudessaan enintään 65-prosenttiseen työaikaan saakka. Palkkatuen määrälle asetettaisiin valtion talousarviossa enimmäismäärä. Palkkatuki myönnettäisiin edellä mainitun suuruisena enintään 12 kuukaudeksi, minkä jälkeiseltä ajalta palkkatukea myönnettäisiin 30 prosenttia työnantajalle tuella palkatusta aiheutuvista palkkauskustannuksista enintään 12 kuukauden ajan. 65-prosenttinen työaika tarkoittaa 25—26 tunnin viikkotyöaikaa, mikä vastaa tuntimäärältään sitä, mitä yksinomaan palkkatuella palkkauskustannukset kattavat yhdistykset ja säätiöt voivat nykyisin tarjota vähintään 500 päivältä työttömyysetuutta työttömyyden perusteella saaneiden työllistämiseen korkeimmalla korotetulla palkkatuella. Maksamalla elinkeinotoimintaan kuulumattomien tehtävien osalta yhdistysten ja säätiöiden palkkauskustannukset kokonaan voidaan turvata se, että ne yhdistykset ja säätiöt, joilla on tarjota ammatillista osaamista parantavaa työtä mutta ei taloudellisia mahdollisuuksia palkata

työvoimaa, pystyvät edelleen tarjoamaan työtä niille kaikkein pisimpään työttömänä olleille, joille muuten on vaikea löytää palkkatuetta työtä.

Nykyistä vastaavasti palkkatuetulle työlle ei asetettaisi säännöksissä vähimmäistyöaikaa koskevaa vaatimusta. Arvioitaessa palkkatuen myöntämistä kiinnitettäisiin nykyistä vastaavasti huomiota siihen, onko työaika tarjolla olevassa työtehtävässä sellainen, että palkkatukijakson aikana ammatillisen osaamisen arvioidaan parantuvan riittävästi. Vammaisen ja pitkäaikaissairaana kohdalla osa-aikatyö voi olla tarkoituksenmukaisin vaihtoehto alentuneesta työkyvystä johtuen.

Palkkatuen enimmäiskesto

Esityksessä ehdotetaan, että palkkatukijakso voisi olla sitä pidempi, mitä pidempään tuella palkattava on ollut työttömänä. Alle vuoden työttömänä olleiden osalta säännöksissä määritelty palkkatuen enimmäiskesto laskisi 10 kuukaudesta kuuteen kuukauteen ja yli vuoden työttömänä olleiden osalta tukijakso pitenis 10 kuukaudesta 12 kuukauteen.

Ehdotuksen mukaan palkkatukea voitaisiin myöntää työttömyyden keston perusteella muiden kuin pitkään työttömänä olleiden palkkauskustannuksiin enintään kuudeksi kuukaudeksi. Palkkatukea voitaisiin myöntää enintään 12 kuukaudeksi, jos tuella palkattava on ollut työtön yhdessä tai useammassa jaksossa vähintään 12 kuukautta palkkatuen myöntämistä välittömästi edeltäneiden 14 kuukauden aikana. Palkkatukea voitaisiin myöntää enintään 24 kuukaudeksi, jos tuella palkattava on ollut työtön yhdessä tai useammassa jaksossa vähintään 24 kuukautta palkkatuen myöntämistä välittömästi edeltäneiden 28 kuukauden aikana.

Jos tuella palkattavan vamma tai sairaus olennaisesti ja pysyvästi tai pysyväisluonteisesti alentaa tuottavuutta tarjolla olevassa tehtävässä, palkkatukea voitaisiin myöntää koko työsuhteen ajaksi, kuitenkin enintään 24 kuukaudeksi kerrallaan. Oppisopimuskoulutuksen perusteella palkkatukea voitaisiin myöntää koko oppisopimuskoulutuksen ajaksi ja työnsuunnittelijan palkkaamiseen 24 kuukaudeksi kuten nykyisinkin.

Palkkatukea voitaisiin myöntää enintään 24 kuukaudeksi kerrallaan, jos 60 vuotta täyttänyt henkilö on ollut työttömänä yhtäjaksoisesti vähintään 12 kuukautta välittömästi ennen tuen myöntämistä. Nykyistä pitkäkestoisemmalla palkkatuella pyritäisiin turvaamaan pitkään työttömänä olleille ikääntyneille mahdollisuus työhön. Tukijakson pidentämisellä pyritään pidentämään niiden henkilöiden työuria, joiden on ilman yhteiskunnan tukea vaikea työllistyä.

Vuoden 2013 alussa voimaan tulleen nuorisotakuun mukaan jokaiselle alle 25-vuotiaalle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, työkokeilu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Parin viimeisen vuoden heikon taloustilanteen aikana nuorten työttömyys on hiljalleen kasvanut ja on selvästi korkeampi kuin ennen taantumaa. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että alle 12 kuukautta työttömänä olleiden alle 30-vuotiaiden palkkatukijaksot voisivat olla vielä vuosina 2015 ja 2016 kestoaltaan voimassa olevan lainsäädännön mukaisia eli enintään 10 kuukautta. Siirtymävaihe antaisi mahdollisuuden purkaa jo syntynyttä nuorten työttömyyttä.

Maksatuksen tilapäistä keskeyttämistä koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että palkkatuen maksatus keskeytettäisiin palkanmaksun ja työnteon keskeytyessä yli kuukaudeksi. Keskeyttäminen ei siten olisi enää riippuvainen siitä, esittääkö työnantaja pyynnön tilapäisestä keskeyttämisestä vai ei. Tavoitteena olisi huolehtia siitä, ettei palkkatukijakso kulu työnteon keskeytyessä.

Sen jälkeen, kun henkilö on ollut palkkatuetussa työssä enimmäisajan yhden tai useamman työnantajan palveluksessa, palkkatukea ei voitaisi myöntää ennen kuin hän on ollut työttömänä työnhakijana vähintään 10 kuukautta palkkatuen myöntämistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana. Niin sanottu jäähy aika pitenisi viidestä kuukaudesta 10 kuukauteen. Muutoksella pyritään osoittamaan se, että palkkatuki on muiden kuin vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä jatkossa ikääntyneiden pitkäaikaistyöttömien kohdalla tarkoitettu lyhytkestoiseksi rekrytointitueksi eikä pysyväisluonteiseksi tueksi. Ehdotetun muutoksen perusteena on lisäksi

se, ettei palkkatuetussa työssä enimmäisajan olleen henkilön ammatillisen osaamisen voida olettaa viiden kuukauden aikana heikentyneen siinä määrin, että palkkatuen myöntäminen uudelleen olisi tarkoituksenmukaista. Ehdotettua 10 kuukauden työttömyyttä ei edellytettäisi, jos palkkatuki myönnetään vamman tai sairauden aiheuttaman pysyvän tai pysyväisluonteisen tuottavuuden alentuman perusteella, oppisopimuskoulutuksen perusteella tai 60 vuotta täyttäneen yhtäjaksoisesti vähintään 12 kuukautta työttömänä olleen henkilön palkkaamiseen. Enimmäiskeston laskenta aloitettaisiin alusta myös silloin, kun on kulunut 24 kuukautta viimeisen palkkatukijakson päättymisestä. Muutoksella mahdollistettaisiin täysimääräisen palkkatuen myöntäminen uudestaan, mikäli työnhakijan palvelutarve sitä edellyttää.

Sosiaaliset yritykset

Sosiaalisen yrityksen palkatessa sosiaalisista yrityksistä annetun lain (1351/2003) 1 §:n 2 kohdassa tarkoitettun henkilön, joka on ollut yhtäjaksoisesti 12 kuukautta työttömänä työnhakijana tai joka on ollut useammassa työttömyysjaksossa yhteensä vähintään 12 kuukautta työttömänä työnhakijana ja joka työttömyyden toistuvuuden ja kokonaiskeston perusteella on rinnastettavissa yhtäjaksoisesti 12 kuukautta työttömänä olleeseen työnhakijaan, palkkatukea voitaisiin myöntää 50 prosenttia palkkauskustannuksista, kuitenkin enintään 1 300 euroa kuukaudessa, mikäli edellä mainittu määrä olisi korkeampi kuin 40 prosenttia palkkauskustannuksista. Sosiaalisen yrityksen palkatessa henkilön, joka on saanut työttömyysetuutta vähintään 500 päivältä työttömyyden perusteella, palkkatukea myönnettäisiin 50 prosenttia palkkauskustannuksista enintään 24 kuukauden ajaksi. Ehdotuksilla pyritäisiin säilyttämään nykytila mahdollisimman pitkälle.

Palkkatuen myöntämisen edellytykset

Palkkatuen myöntämisen edellytyksenä olisi nykytilaa vastaavasti, että työnantaja on

ennen palkkatukihakemuksen tekemistä täytännyt työsopimuslaissa säädettyt velvoitteensa tarjota työtä tuotannollisista tai taloudellisista syistä lomauttamilleen tai irtisanomilleen työntekijöille sekä osa-aikatyötä tekeville työntekijöilleen. Elinkeinotoimintaa harjoittavilta työnantajilta edellytettäisiin lisäksi, työsopimuslaissa säädetystä yhdeksän kuukauden takaisinottoajasta poiketen, että työtä olisi tarjottu sellaiselle tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanotulle työntekijälle, jonka irtisanomisaika on päättynyt palkkatuen hakemista edeltäneiden 12 kuukauden aikana.

Työsopimuslakia ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti siten, että rekisteröity yhdistys tai säätiö, joka palkkaa vähintään 24 kuukautta palkkatuen hakemista edeltäneiden 28 kuukauden aikana työttömänä olleen työttömän työnhakijan tehtäviin, joita ei katsota elinkeinotoiminnaksi, voisi poiketa työsopimuslain mukaisesta työn tarjoamisvelvollisuudesta. Oikeus poiketa työn tarjoamisvelvollisuudesta koskisi velvollisuutta tarjota lisätyötä osa-aikaisille työntekijöille sekä velvollisuutta tarjota työtä takaisinottovelvollisuuden piirissä oleville ja lomautetuille työntekijöille. Samat poikkeukset koskisivat myös kuntia näiden työllistäessä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa tarkoitettua työllistämismääräytystä koskevaan piiriin kuuluvan henkilön. Kunta ei kuitenkaan saisi ehdotuksen mukaan palkata velvoitettyyksi tehtävään, josta se on lomauttanut tai lomauttamassa työntekijäänsä. Säännös olisi voimassa vuoden 2016 loppuun saakka.

Esityksessä ehdotetaan, ettei työnantajan tuella palkattavan palkkauskustannuksiin saama muu valtion tuki estäisi palkkatuen myöntämistä.

Lakiin otettaisiin säännös mahdollisuudesta myöntää palkkatuelle jatkoa jo alkaneen työsuhteen estämättä, jos uusi jakso alkaisi välittömästi edellisen palkkatukijakson päätyttyä. Jatkohakemus tulisi toimittaa työ- ja elinkeinotoimistolle ennen edellisen tukijakson päättymistä. Ehdotus vastaisi nykyistä soveltamiskäytäntöä sillä tarkennuksella, että jatkopäätös voitaisiin tehdä, vaikka päätöstä ei olisi ehditty tehdä ennen ensimmäisen tukijakson päättymistä.

Aluevelvoite

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 3 §:ssä säädetty aluevelvoite ehdotetaan kumottavaksi. Aluevelvoitteen kumoaminen vähentäisi kunnan tehtäviä.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Koska palkkatukijärjestelmän uudistaminen on tarkoitus toteuttaa käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa, se ei lisäisi valtiolle palkkatuetun työn järjestämisestä aiheutuvia menoja.

Palkkatuen määrää ja kestoja koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi siten, että tuen määrä suurenisi ja kesto piteneisi työttömyyden pitkittyessä. Korkein ja pitkäkestoinen palkkatuki ehdotetaan maksettavaksi myös silloin, kun palkkatuki myönnettäisiin vamman tai sairauden perusteella. Jos ehdotetuilla muutoksilla onnistutaan lisäämään pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten työllistymistä, ehdotetut muutokset vähentävät pitkäaikaistyöttömyydestä ja rakennetyöttömyydestä aiheutuvia työttömyysturva- ja muita julkisia menoja.

Koska palkkatuella edistetään työllistymistä työsuhteeseen, parantaa siirtyminen sosiaaliturvalta palkansaajaksi kotitalouksien taloudellista asemaa.

Palkkatukijärjestelmän yksinkertaistaminen ja muuttaminen prosenttiperusteiseksi parantaisi työnantajien mahdollisuuksia ennakoida palkkatuen vaikutuksia palkkauskustannuksiin. Nykyisessä palkkatukijärjestelmässä työnantaja saa täysimääräisen palkkatuen työstä, jonka työaika on ollut vähintään 85 prosenttia alan säännöllisestä työajasta, lukuun ottamatta vähintään 500 päivältä työttömyysetuutta työttömyyden perusteella saaneen palkkaamiseksi myönnettävää palkkatukea, joka voidaan maksaa täysimääräisenä työajan ollessa myös alle 85 prosenttia. Vähennetyn palkkatuen määrä lasketaan suhteuttamalla työaika 85-prosenttiseen työaikaan. Työnantaja saa osa-aikatyöhön palkkatukea suhteellisesti suuremman osuuden kuin

kokoaikatyöhön. Ehdotetuilla muutoksilla työnantajien taloudellinen yhdenvertaisuus paranisi, sillä palkkatuen määrä olisi prosentuaalisesti yhtä suuri työajasta ja palkkauskustannuksista riippumatta.

Palkkatuen määräytymisen perusteet muutuisivat ehdotettujen muutosten myötä niin olennaisesti, ettei ehdotettujen muutosten taloudellisia vaikutuksia eri työnantajaryhmiin (yritykset, kunnat, yhdistykset ja säätiöt) ole mahdollista euromääräisesti arvioida. Palkkatukijärjestelmän muuttaminen prosenttiperusteiseksi vaikuttaisi kuitenkin yksittäisten työnantajien saamaan palkkatuen määrään verrattuna nykyiseen. Tuella palkattavan työttömyyden kestosta ja työnantajalle tuella palkatusta aiheutuvista palkkauskustannuksista riippuen tuki olisi nykyistä tukea euromääräisesti jonkin verran suurempi tai pienempi.

Yksityisen sektorin kuukausipalkkaisten palkansaajien säännöllisen työajan ansio vuonna 2013 niissä tehtävissä, joihin yritykset ovat useimmiten palkanneet palkkatuella, oli keskimäärin noin 2 400 euroa kuukaudessa, mikä tarkoittaa hieman alle 3 000 euron palkkauskustannuksia työnantajan lakisääteisine sivukuluineen. Kuntasektorilla vastaavat luvut olivat noin 2 150 ja 2 650 euroa. Palkkatuella palkattujen ansioiden arvioidaan useimmiten jäävän edellä mainittuja keskimääräisiä ansioita alhaisemmaksi. Tehtävissä, joihin palkkatuella on useimmiten palkattu, vähiten ansaitsevan kymmenyksen ansiot yksityisellä sektorilla olivat alle 1 870 euroa kuukaudessa ja kuntasektorilla alle 1 850 euroa kuukaudessa. Tuella palkattujen brutto-ansioiden arvioidaan olevan edellä mainittujen 1. desiiilin palkkarajojen tuntumassa, mikä tarkoittaa sitä, että keskimääräiset palkkauskustannukset kokoaikaisissa palkkatuella tuetuissa tehtävissä ovat noin 2 300 euroa kuukaudessa. Jos palkkauskustannukset ovat 2 300 euroa kuukaudessa ja palkkatuki 30 prosenttia palkkauskustannuksista, työnantaja saisi suurin piirtein nykyistä palkkatuen perustukea vastaavan euromääräisen palkkatuen.

Korkein korotettu palkkatuki on vuonna 2014 enimmillään noin 1 330 euroa kuukaudessa. Esityksen mukaan palkkatuen määrä olisi 50 prosenttia palkkauskustannuksista

työnantajan palkatessa vähintään 24 kuukautta palkkatuen myöntämistä välittömästi edeltäneiden 28 kuukauden aikana työttömänä olleen henkilön. Yritysten saama korkein palkkatuki ei ehdotetun muutoksen johdosta pienenesi, koska EU:n valtioneuvoston sääntöjen johtuen yritykset eivät voi tälläkään hetkellä saada korkeinta korotettua palkkatukea yli 50 prosenttia palkkauskustannuksista.

Voimassa olevien sääntöjen mukaan kunnalle voidaan maksaa korkeimpana korotettuna palkkatukena enintään bruttopalkka. Korkein korotettu palkkatuki on kattanut 2 300 euron keskimääräisistä kokoaikatyön palkkauskustannuksista 58 prosenttia. Kuntien saaman palkkatuen määrä laskisi prosentuaalisesti esitetyn muutoksen myötä jonkin verran nykyiseen korkeimpaan korotettuun palkkatukeen verrattuna. Kunnan palkatessa vähintään 24 kuukautta palkkatuen myöntämistä välittömästi edeltäneiden 28 kuukauden aikana työttömänä olleen henkilön euromääräinen palkkatuki voisi kuitenkin olla myös nykyistä korkeinta korotettua palkkatukea suurempi.

Esityksen mukaan rekisteröidylle yhdistykselle ja säätiölle, joka palkkaa vähintään 24 kuukautta palkkatuen myöntämistä välittömästi edeltäneiden 28 kuukauden aikana työttömänä olleen henkilön elinkeinotoimintaan kuulumattomiin tehtäviin, voitaisiin maksaa palkkauskustannukset kokonaisuudessaan 65-prosenttiseen työaikaan asti 12 kuukauden ajalta. Muutos ei vaikuttaisi rekisteröityjen yhdistysten ja säätiöiden mahdollisuuksiin palkata tuella, koska yhdistykset ja säätiöt ovat palkanneet pääasiassa sellaisia työttömiä työnhakijoita, joiden palkkaamiseen on voitu myöntää korkeinta korotettua palkkatukea. Korkein korotettu palkkatuki on yleensä riittänyt kattamaan korkeintaan 65-prosenttisen työajan palkkauskustannukset. Koska palkkauskustannukset voitaisiin kattaa kokonaisuudessaan palkkatuella edellä mainittuun työaikaan saakka, asetettaisiin valtion talousarviossa palkkatuelle enimmäismäärä. Hallituksen esityksessä vuoden 2015 valtion talousarvioksi enimmäismääräksi on ehdotettu 2 000 euroa kuukaudessa, jonka lisäksi voitaisiin maksaa lomarahaa 65 prosentin työaikaan vastaavilta osin. Koska enimmäismäärä on huomattavas-

ti korkeampi kuin korkein korotettu palkkautuki, yhdistykset ja säätiöt voisivat tarjota myös nykyistä vaativampia tehtäviä. Ehdotetut muutokset turvaisivat yleishyödyllisten yhdistysten ja säätiöiden mahdollisuudet tarjota työmahdollisuuksia pisimpään työttömänä olleille.

Aluevelvoitteen poistaminen vähentäisi kuntien velvoitteita. Velvoitteen poistamisen arvioidaan vähentävän valtion menoja noin 0,8 miljoonalla eurolla ja kuntien nettomenoja noin 1,8 miljoonalla eurolla.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Nykyistä yksinkertaisempi palkkatukijärjestelmä ja aluevelvoitteen poistaminen vähentäisivät hallinnollista työtä työ- ja elinkeinotoimistoissa ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa. Hallinnollisen työn väheneminen johtuisi muun muassa siitä, että yksinkertaisempi järjestelmä vähentäisi työnantajien ja työttömien työnhakijoiden tarvitsemää neuvontaa ja selkeät kriteerit palkkatuen määrän ja keston osalta helpottaisivat päätöksentekoa. Selkeämpi järjestelmä vähentäisi työ- ja elinkeinotoimistojen tarvitsemää tukea elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta. Hallinnollisen työn väheneminen vapauttaisi työ- ja elinkeinotoimiston resursseja muuhun asiakaspalveluun. Palkkatukijärjestelmän yksinkertaistuminen vähentäisi myös palkkatuen maksatukseen liittyvää hallinnollista työtä, jota hoidetaan tällä hetkellä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten maksatusalueilla ja joka on tarkoitettu siirtyväksi vuoden 2015 alusta lukien valtakunnalliseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen yhteisen kehittämisen ja hallintokeskuksen (KEHA) hoidettavaksi.

Aluevelvoitteen poistaminen ja nykyistä yksinkertaisempi palkkatukijärjestelmä vähentäisi myös kunnissa palkkatukiasioiden hoitamiseen liittyvää työtä sekä palkkatukea että sen maksatusta haettaessa.

4.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Ammatillisen osaamisen parantamisen lisäksi palkkatuettu työ ylläpitää ja parantaa työ- ja toimintakykyä ja ehkäisee näin työttömien syrjäytymistä työmarkkinoilta ja laajemminkin yhteiskunnasta.

Palkkatuen määrän ja keston määrittelemisen nykyistä tarkemmin säännöksissä lisäisi työttömien työnhakijoiden ja yritysten keskinäistä yhdenvertaisuutta. Yritysten yhdenvertaisuutta parantava järjestelmä olisi kilpailuneutraaliteetin näkökulmasta nykyistä parempi

Palkkatukijärjestelmän yksinkertaistamisella ja pitkäaikaistyöttömän palkkaavalle työnantajalle maksettavalla tuen määrällä ja tuen kestolla pyritään lisäämään yritysten osuutta palkkatuetun työn tarjoajana. Jos tässä tavoitteessa onnistutaan, palkkatuetun työn vaikutavuus paranee palkkatukijakson jälkeisen työllistymisen ollessa todennäköisempää yrityksissä kuin muualla yksityisellä ja julkisella sektorilla. Palkkatuetun työn nykyistä parempi vaikuttavuus alentaisi rakennetyöttömyyttä, kun palkkatuetun työn jälkeen työttömäksi jäävien osuus olisi nykyistä pienempi. Sitä, kuinka paljon työttömyys ja rakennetyöttömyys alenisi palkkatukijärjestelmän uudistamisen myötä, ei ole mahdollista esittää määrällisiä arvioita.

Palkkatuetun työn tarkoituksena on edistää työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Koska 60 vuotta täyttäneiden yhtäjaksoisesti vuoden työttömänä olleiden kohdalla palkkautuki voisi olla käytännössä pysyvä, sen ei arvioida juurikaan lisäävän edellä mainitulla tuella palkattujen työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Jos työnantajat ovat valmiita palkkaamaan ikääntyneitä pitkäaikaistyöttömiä palkkatuella, pidentäisi palkkatukijärjestelmään tehtävä muutos tuella palkattavien työuria.

Vuoden 2013 alussa voimaan tulleen nuorisotakuun mukaan jokaiselle alle 25-vuotiaalle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle tarjotaan työ-, työkokeilu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka viimeistään kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Heikon taloustilanteen aikana nuorten työttömyys on kasvanut ja on selvästi korkeampi kuin ennen taantumaa. Ehdo-

tuksen mukaan alle 30-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden palkkaamiseen palkkatukea voitaisiin myöntää vuosina 2015 ja 2016 kuuden kuukauden enimmäisajan sijasta 10 kuukaudeksi, jos alle 30-vuotiaan työttömyys on kestänyt alle vuoden. Vuosia 2015 ja 2016 koskeva siirtymävaihe antaisi mahdollisuuden purkaa jo syntynyttä nuorten työttömyyttä ja edistää nuorisotakuun toimeenpanoa.

Työsopimuslain säännökset työn tarjoamisvelvollisuudesta suojaavat työnantajan palveluksessa olevien ja olleiden työntekijöiden oikeutta työhön. Työn tarjoamisvelvollisuudesta poikkeamista koskevan työsopimuslain muutoksen ei arvioida vaikuttavan yhdistysten ja säätiöiden palveluksessa olevien muiden kuin tuella palkattujen työntekijöiden asemaan, koska ehdotettu muutos tarkoittaisi käytännössä sitä, ettei tuella palkatuille os aikaisille tarvitsisi tarjota lisätyötä. Kuntien palveluksessa olevien ja olleiden työntekijöiden asema heikkenisi hieman sen myötä, että työtä voitaisiin tarjota ensisijaisesti velvoitetöillä.

Aluevelvoitteen poistaminen ei kasvattaisi alueellisia työttömyyseroja, sillä työttömyyden alueelliset erot otetaan huomioon työllisyysmäärärahoja jaettaessa.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä virkatyönä. Valmistelun yhteydessä on kuultu Akava ry:tä, Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK ry:tä, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:tä ja Suomen Yrittäjiä. Valmistelun yhteydessä on oltu yhteydessä myös sosiaali- ja terveysministeriöön.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot sosiaali- ja terveysministeriöltä, opetus- ja kulttuuriministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Suomen Kuntaliitolta, Akava ry:ltä, Suomen Ammattiliittojen keskusjärjestö SAK ry:ltä, Toimihenkilökeskusjärjestö

STTK ry:ltä, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:lta, Suomen Yrittäjiltä, Työttömien valtakunnallinen yhteistoimintajärjestö TVY ry:ltä, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:ltä, Valtakunnallinen työpajayhdistys ry:ltä ja Harmaan talouden selvitysyksiköltä. Lisäksi lausunto pyydettiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta sekä työ- ja elinkeinotoimistoilta. Lausuntoa eivät antaneet valtionvarainministeriö, kaksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta sekä neljä työ- ja elinkeinotoimistoa.

Suurin osa lausunnonantajista piti palkkatukijärjestelmän uudistamista myönteisenä ja kannatti pääosin esitettyjä muutoksia. Useissa lausunnoissa esitettyjen muutosten nähtiin monilta osin yksinkertaistavan ja selkeyttävän palkkatukijärjestelmää. Lausunnoissa tuotiin kuitenkin esille myös näkemyksiä siitä, etteivät esitetyt muutokset yksinkertaista järjestelmää riittävästi, koska eri kohderyhmiin ja työnantajatahoihin liittyviä tuen määrätymisperusteita on edelleenkin useita.

Useimmat lausunnonantajat kannattivat esitystä palkkatuen määrätymisestä prosenttiperusteisena. Prosenttiperusteista tukea pidettiin työnantajien yhdenvertaisuutta lisäävänä ja ymmärrettävämpänä kuin voimassa olevaa perustuki-lisäosa-mallia. Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK ry katsoi prosenttiperusteisessa palkkatukimallissa heikoksi kohdaksi työajan seurannasta luopumisen ja piti tärkeänä, että palkkatukea myönnetään edelleenkin pääsääntöisesti työsuhteisiin, joissa työaika on vähintään 85 prosenttia alan säännöllisestä työajasta. Voimassa olevassa lainsäädännössä ei ole edellytetty, että palkkatuetun työn työajan tulisi olla vähintään 85 prosenttia alan säännöllisestä työajasta. Työaikavaatimus on koskenut ainoastaan palkkatuen myöntämistä täysimääräisenä. Palkkatukea on voitu myöntää vähennettynä myös alle 85-prosenttiseen työaikaan. Koska prosenttiperusteinen palkkatuki itsessään suhteuttaa palkkatuen määrän palkkauskustannuksiin, laissa ei ole tarpeen säätää työajasta nykyisessä laissa säädetyllä tavalla.

Palkkatuen määrän ja enimmäiskeston sitominen työttömyyden kestoon nähtiin myös pääasiallisesti hyvänä ja palkkatuen myöntämistä selkeyttävänä uudistuksena. Suomen

Kuntaliitto ei kannata työmarkkinatuen ja palkkatuen yhteyden katkaisemista, koska Kuntaliiton näkemyksen mukaan se mahdollistaa palkkatuen suuntaamisen nykyistä vahvemmin muille kuin pitkään työttömänä olleille.

Useissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen lausunnoissa suhtauduttiin kriittisesti vamman tai sairauden perusteella myönnettävän palkkatuen porrastamiseen (30, 40, tai 50 prosenttia) tuottavuuden alentuman perusteella. Tuottavuuden alentuman arviointi ja mitoittaminen suhteessa tarjolla olevaan tehtävään nähtiin erittäin haasteelliseksi ja hallinnollista työtä lisääväksi. Tähän nähtiin sisältyvän riski alueellisten linjausten muodostumisesta sekä eriarvoisesta kohtelusta. Esitystä on muutettu siten, että vamman tai sairauden aiheuttaman pysyvän tai pysyväisluonteisen tuottavuuden alentuman perusteella myönnettävä palkkatuen määrä olisi aina 50 prosenttia palkkauskustannuksista.

Lausunnonantajat pitivät hyvänä sitä, että korkeammat tukitasot ja pidemmät enimmäiskestot kohdistetaan pitkään työttömänä olleisiin ja osatyökykyisiin. Muutama lausunnonantaja, muun muassa SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry katsoi, etteivät esitetyt tukitasot edistä pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten työllistymistä, sillä esitetyillä tukiprosenteilla tuen määrä laskisi matala-palkkaisissa tehtävissä. Suomen Kuntaliiton näkemyksen mukaan kuntien nykyisillä resursseilla esitys lisäisi toteutuessaan työllistämisen yksikkökustannuksia kunnissa ja vähentäisi selvästi työllistämismuunnoksia tai vaihtoehtoisesti lisäisi merkittävästi kuntien kustannuksia.

Esitysluonnoksessa esitettiin, että rekisteröidyille yhdistyksille ja säätiöille, jotka eivät harjoita elinkeinotoimintaa, palkkatukena voitaisiin myöntää 12 kuukauden ajalta palkkauskustannukset kokonaisuudessaan 60-prosenttiseen työaikaan asti näiden palkatesa työttömänä vähintään 24 kuukautta palkkatuen myöntämistä välittömästi edeltäneiden 28 kuukauden aikana olleen henkilön. Työttömien valtakunnallisen yhteistoimintajärjestö TVY ry:n ja Suomen Kuntaliiton lausunnossa katsottiin, ettei edellä mainittu säännös turvaa yhdistysten ja säätiöiden

mahdollisuutta tarjota jatkossa toimeentulon turvaavaa työtä pitkään työttömänä olleille. Myös muutamassa muussa lausunnossa todettiin, että palkkauskustannusten kattaminen palkkatuella 60-prosenttiseen työaikaan vähentäisi yhdistysten ja säätiöiden tarjoamaa työaika. Suomen Kuntaliitto esitti lausunnossaan, että yhdistysten ja säätiöiden palkkauskustannukset tulisi kattaa täysimääräisesti 80-prosenttiseen työaikaan asti ja että saman tulisi koskea kuntia näiden työllistäessä pitkäaikaistyöttömiä.

Sosiaali- ja terveysministeriö esitti, että palkkatuen myöntämisperusteiden tulisi olla yhdistyksille ja säätiöille samat kuin muillekin työnantajille. Yhdistykset ja säätiöt ovat tärkeässä roolissa työmahdollisuuksien tarjoajana kaikkein pisimpään työttömänä olleille, joten niiden mahdollisuus työllistämiseen on perusteltua turvata jatkossakin. Voimassa olevien säännösten perusteella maksettu korkein korotettu palkkatuki on kattanut yleensä enintään 65-prosenttisen työajan palkkauskustannukset yhdistyksen ja säätiön palkatesa vähintään 500 päivältä työttömyysetuutta työttömyyden perusteella saaneen henkilön. Esitystä on muutettu yhdistyksille ja säätiöille myönnettävän palkkatuen osalta siten, että palkkatuella voidaan kattaa palkkauskustannukset 65-prosenttiseen työaikaan saakka. Säännöstä on selkeytetty myös 12 ensimmäisen kuukauden jälkeiseltä ajalta myönnettävän palkkatuen määrän osalta. Koska yhdistykset ja säätiöt voivat kattaa palkkatuella palkkauskustannukset kokonaan ensimmäisen 12 kuukauden ajalta, pidetään tarkoituksemukaisena määrittellä valtion talousarviossa enimmäismäärä, joka palkkatukena voidaan maksaa.

Mahdollisuus myöntää palkkatukea alle 12 kuukautta työttömänä olleen nuoren palkkaamiseen kymmeneksi kuukaudeksi kuuden kuukauden sijasta kahden vuoden siirtymäkauden ajan nähtiin työmarkkinatilanteen ja nuorisotakuun toimeenpanon kannalta tarpeelliseksi. Kaksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta ei pitänyt siirtymäaika välttämättömänä ja yksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus esitti, että nuorten palkkaamiseen tulisi voida myöntää palkkatukea 12 kuukauden ajaksi. Ikääntyneiden pitkään työttömänä olleiden pitkäkestoista palkkatu-

kea pidettiin perusteltuna. Kahdessa lausunnossa esitettiin, että ikäraja voisi olla alhaisempi. Muutama lausunnonantaja kiinnitti huomiota siihen, ettei työnsuunnittelijoiden ja palkkaamiseen esitetty pidempikestoista palkkatukea. Tämän nähtiin vaikeuttavan kuntien ja yhdistysten työllistämistoimintaa. Esitykseen on lisätty mahdollisuus myöntää palkkatukea 24 kuukaudeksi työnsuunnittelijan palkkaamiseen.

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö sekä muutama muu lausunnonantaja katsoi, ettei sosiaalisille yrityksille myönnettävästä palkkatuesta tarvittaisi erillisäännöksiä. Koska sosiaalisia yrityksiä koskevaa lainsäädäntöä ollaan arvioimassa, on tässä vaiheessa katsottu perustelluksi sisällyttää esitykseen sosiaaliselle yritykselle myönnettävän palkkatuen tasoa ja enimmäiskestoja koskevat erityissäännökset, jotka pyrkivät säilyttämään niiden aseman voimassa olevan lainsäädännön mukaisina.

Useimmat lausunnon antajat kannattivat ehdotusta niin sanotun jäähyajan pidentämiseksi viidestä kuukaudesta 10 kuukauteen. Jotkut lausunnonantajat näkivät ehdotuksen mahdollisesti lisäävän virtaa pitkäaikaistyöttömyyteen.

Esitysluonnoksessa ehdotettiin, ettei lomarahaksi olisi palkkatuella katettava palkkauskustannus. Muutama lausunnonantaja katsoi tämän kohtelevan epäoikeudenmukaisesti niitä työnantajia, jotka ovat velvollisia maksamaan lomarahaa työehtosopimusten määräysten perusteella. Tämän katsottiin vaikeuttavan työllistämistä erityisesti vähävaraisissa yhdistyksissä. Esitystä on muutettu siten, että lomarahaa voitaisiin jatkossakin kattaa palkkatuella.

Työnantajaan liittyvissä palkkatuen myöntämisedellytyksissä esitettiin nykytilaa vastaavasti, että palkkatukea ei myönnetä, jos työnantaja saa tuella palkattavan henkilön palkkauskustannuksiin samalta ajalta muuta valtion tukea. Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö esitti lausunnossaan, että myös muiden kuin valtion tukien tulisi estää palkkatuen myöntäminen. Hallituksen esitystä ei ole muutettu sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön esittämällä tavalla. Esitystä on sen sijaan muutettu siten, ettei työnantajan saama muu valtion tuki estä palkkatuen myöntämistä. Muutoksella pyri-

tään parantamaan työnantajien taloudellisia mahdollisuuksia palkata tuella.

Suomen Kuntaliitto esitti, että kuntien työllistäessä työllistämismääräysten perusteella palkkatuen saamisen edellytyksiä tulisi muuttaa siten, ettei kunnan tarvitsisi osoittaa palkkatukea hakiessaan tarjonneensa työtä tuotannollisilla tai taloudellisilla perusteilla irtisanotuille työntekijöille. Työnantajan velvollisuudesta tarjota työtä tuotannollisista tai taloudellisista syistä lomauttamilleen ja irtisanomilleen työntekijöille sekä osa-aikatyötä tekeville työntekijöilleen säädetään työ- ja virkasuhdetta koskevassa lainsäädännössä eikä näistä säännöksistä voida poiketa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain säännöksillä. Kunnalla on tietyissä tilanteissa velvollisuus työtekomahdollisuuden järjestämiseen, mutta käytännössä velvollisuuden täyttäminen saattaa estyä työn tarjoamisvelvollisuuden vuoksi. Esitykseen sisältyy työehtosopimuslain muuttamista koskeva ehdotus, jonka mukaan kunnalla olisi osittain mahdollisuus poiketa työn tarjoamisvelvollisuudesta työllistäessään velvoitteen perusteella.

Harmaan talouden torjumiseksi esitysluonnoksessa ehdotettiin, että verojen ja lakisäänteisten maksujen laiminlyöntien lisäksi palkkatuen myöntämisen esteenä olisivat myös lakisäänteisten rekisteröitymis- ja ilmoitusvelvollisuuksien laiminlyönnit. Palkkatukea hakevan työnantajan lisäksi tarkastelu ehdotettiin ulotettavaksi myös hakijana toimivan yhteisön vastuuhenkilöihin ja omistajiin sekä näiden hallinnoimiin ja omistamiin muihin yrityksiin. Lausunnonantajat pitivät ehdotettuja muutoksia perusteltuina. Lausunnotkierroksen jälkeen on käynyt ilmi, ettei velvoitteidenhoitoselvityksen saamiseksi tarvittavaa teknistä yhteyttä ole mahdollista saada kuntoon vuoden 2015 alkuun mennessä. Muutosesityksestä on siksi luovuttu tässä vaiheessa hallinnollisesti liian raskaana.

Opetus- ja kulttuuriministeriön näkemyksen mukaan palkkatukijärjestelmän kehittämisessä olisi tärkeää ottaa huomioon oppisopimuskoulutuksen kehittämistoimet, joilla pyritään muun muassa lisäämään nuorten oppisopimuskoulutusta ja kehittämään oppilaitosmuotoista ja oppisopimusmuotoista ammatillista koulutusta yhdistäviä koulutus-

malleja. Opetus- ja kulttuuriministeriö esitti, että lakiin lisättäisiin mahdollisuus myöntää palkkatukea myös silloin, kun alle 25-vuotias, vailla perusopetuksen oppimäärän suorittamisen jälkeistä tutkintoa oleva opiskelija siirtyy opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän koulutuksenjärjestämisluvan omaavan järjestäjän oppilaitosmuotoisesta ammatillisesta peruskoulutuksesta (2+1 -malli) tai ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavasta koulutuksesta (oppisopimuksen ennakkopakso) keskeytyksellä suorittamaan ammatillista perustutkintoa oppisopimuskoulutuksena säilyen samanaikaisesti oppilaitosmuotoisen ammatillisen koulutuksen järjestäjän kirjoilla päätoimisena opiskelijana. Ehdotettua muutosta ei ole sisällytetty esitykseen, koska palkkatuen myöntämistä

päätoimisten opiskelijoiden palkkaamiseen ei pidetä työvoimapoliittisesti tarkoituksenmukaisena, ja koska esitetty muutos olisi sopinut huonosti palkkatuen myöntämisedellytyksiin liittyviin seikkoihin.

Ehdotusta aluevelvoitteen poistamisesta kannatettiin. Lapin elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus ja Kainuun työ- ja elinkeinotoimisto painottivat, että alueellisille seikoille tulee antaa merkitystä työllisyysmäärärahoja jaettaessa.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2015 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhdessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki julkisesta työvoima- ja yritys- palvelusta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

1 luku. Yleiset säännökset

3 §. Määritelmät. Voimassa olevan pykälän 1 momentin 8 kohdassa määritellään, mitä de minimis -tuella tarkoitetaan. Ehdotetun pykälän 1 momentin 8 kohtaa muutettaisiin vastaamaan voimassa olevaa EU:n sääntelyä. Euroopan komissio on hyväksynyt 18.12.2013 uuden vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (ns. de minimis -asetus). Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettu komission asetus (EU) N:o 1407/2013, joka on annettu 18.12.2013 ja julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä 24.12.2013 (EUVL L 352), korvaa komission asetuksen (EY) N:o 1998/2006 ja sitä sovelletaan ajalla 1.1.2014—31.12.2020. De minimis -tukia on voitu myöntää vanhan de minimis -asetuksen nojalla 30.6.2014 asti. Koska palkkatukea voidaan myöntää myös maatalousalan ja kalastus- ja vesiviljelyalan tehtäviin, pykälän 1 momentin 8 kohtaan lisättäisiin mainittuja aloja koskevat de minimis -asetukset, komission asetus (EU) N:o 1408/2013 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalousalalla ja komission asetus (EU) N:o 717/2014 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen kalastus- ja vesiviljelyalalla. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 10 kohta, jossa määriteltäisiin, että valtioneuvoston yleisellä ryhmäpoikkeusasetuksella tarkoitettaisiin komission asetusta (EU) N:o 651/2014 tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti. Asetus on annettu 17.6.2014 ja julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä 26.6.2014 (EUVL L 187/1). Valtioneuvoston yleinen ryhmäpoikkeusasetus korvaa vanhan ryhmä-

poikkeusasetuksen (EY) N:o 800/2008 ja sitä sovelletaan ajalla 1.7.2014—31.12.2020.

Voimassa olevaa 2 momenttia täsmennettäisiin kielellisesti. Kun julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa viitataan työsuhteeseen ja työsuhteessa noudatettavaan työehtosopimukseen ja lainsäädäntöön, sillä tarkoitettaisiin myös virkasuhteessa tehtävää työtä ja virkasuhteessa noudatettavaa virkaehtosopimusta ja lainsäädäntöä.

4 luku. Tieto- ja neuvontapalvelut, asiantuntija-arvioinnit, ammatinvalinta- ja uraohjaus sekä valmennus ja kokeilu

7 §. Työkokeilua koskevat rajoitukset. Pykälän 2 momentin 1 kohtaa täsmennettäisiin vastaamaan ehdotetun 7 luvun 3 §:n 3 momentin 1 kohdan sanamuotoa.

7 luku. Palkkatuki

1 §. Palkkatuki. Pykälässä säädettäisiin palkkatuen käsitteestä ja palkkatuella tuettavan työn tarkoituksesta. Palkkatuetun työn tarkoituksena olisi parantaa tuella palkattavan henkilön ammatillista osaamista ja siten edistää hänen työllistymistään avoimille työmarkkinoille. Jos henkilön ammatillisessa osaamisessa ei ole puutteita, mutta vamma tai sairaus alentaa hänen tuottavuuttaan, palkkatuella työllä voitaisiin edistää hänen työllistymistään. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevaa 7 luvun 1 §:n 1 ja 2 momenttia.

Työttömyys määräytyisi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdan työttömän määritelmän perustella. Kyseessä olevassa lainkohdassa työttömällä tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole työsuhteessa, joka ei työllisty työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitetulla tavalla päätoimisesti yritystoiminnassa tai omassa työssään, ja joka ei ole työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettu päätoiminen opiskelija. Jos henkilö ei ole työsuhteessa eikä työllisty työttömyysturvalaissa tarkoitettulla tavalla päätoimisesti yrittäjänä tai omassa työssään eikä ole työttömyysturvalaissa tar-

koitettu päätoiminen opiskelija, hän on työn esimerkiksi suorittaessaan asevelvollisuutta tai osallistuessaan siviilipalvelukseen, saadessaan äitiys- tai vanhempainrahaa tai ollessaan hoitovapaalla. Työsuhteessa olevaa pidetään kuitenkin työttömänä, jos hän on kokonaan lomautettu tai hänen säännöllinen viikoittainen työskentelyaikansa on alle neljä tuntia. Esimerkiksi säännöllisesti kolme tuntia viikossa työtä tekevä tai satunnaisesti muutamina päivinä silloin tällöin työskentelevä on työtön, mutta työttömänä ei pidettäisi henkilöä, joka on työsopimuksessa sitoutunut esimerkiksi 0—40 tunnin viikoittaiseen työaikaan. Nykyistä vastaavasti laskettaessa henkilön työttömyyden kesto ei edellyttäisi, että henkilö on ollut koko työttömyysajan rekisteröityneenä työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistossa. Palkkatukea myönnettäessä henkilön tulisi olla rekisteröitynyt työttömäksi työnhakijaksi.

2 §. Palkkatuen myöntämisen yleiset edellytykset. Pykälässä säädettäisiin palkkatuen myöntämisen yleisistä edellytyksistä. Pykälän 1 momentti vastaisi pääosin voimassa olevaa 7 luvun 1 §:n 3 momenttia. Palkkatukea ei myönnettäisi yksinomaan työttömyyden keston tai vamman taikka sairauden perusteella. Palkkatukea voitaisiin myöntää, jos työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan palkkatuettu työ olisi tarkoituksenmukaisin keino edistää työttömän työnhakijan työllistymistä avoimille työmarkkinoille ja palkkatuetulla työllä voitaisiin parantaa sellaisen työttömän työnhakijan ammatillista osaamista, jonka työttömyys uhkaa pitkittyä tai on jo pitkittynyt ammatillisessa osaamisessa olevien puutteiden vuoksi. Edellä mainituissa tilanteissa palkkatuki olisi kompensatiota ammatillisessa osaamisessa olevista puutteista johtuvasta alentuneesta tuottavuudesta. Palkkatuella kompensoitaisiin myös sitä, että työnantajat voivat joutua ammatillisessa osaamisessa olevien puutteiden vuoksi käyttämään tavanomaista enemmän aikaa tuella palkattujen työnohjaukseen.

Vammaisen ja pitkäaikaissairaana kohdalla palkkatukea voitaisiin myöntää, vaikka ammatillisessa osaamisessa ei olisi puutteita, jos palkkatuen katsottaisiin olevan tarpeen vammasta tai sairaudesta johtuvan tuottavuuden alentumisen kompensoimiseksi. Palkka-

tuen myöntäminen vamman tai sairauden perusteella edellyttäisi, että työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vamman tai sairauden vuoksi tuella palkattavan työssä suoriutuminen on olennaisesti ja pysyvästi tai pysyväisluonteisesti alentunut. Pysyväisluonteisella tarkoitetaan pitkäkestoista. Olennaisesta tuottavuuden alentumasta olisi kyse tilanteissa, joissa tuella palkattavan työssä suoriutuminen tarjolla olevassa työtehtävässä on selvästi heikompaa kuin muiden vastaavanlaista työtä tekevien työntekijöiden. Edellä mainittu tarkoittaa, että vamman tai sairauden tulee olla sellainen, ettei tuella palkattavan työn tuottavuutta voida nostaa hoidon tai lääkinnällisen kuntoutuksen avulla normaalille tasolle. Jos vammaisen tai pitkäaikaissairaana työsuoritus tai työtehtävistä selviytyminen saadaan normaalille tasolle poikkeavilla työjärjestelyillä, työpaikan mukautustoimilla tai toisen työntekijän antamalla avulla, ei palkkatuen myöntämiselle vamman tai sairauden perusteella olisi perusteita. Vamma tai sairaus todettaisiin tuella palkattavan esittämästä ajantasaisesta lääkärinlausunnosta. Jos vamman tai sairauden vaikutus työssä suoriutumiseen olisi vähäistä, palkkatukea ei myönnettäisi vamman tai sairauden perusteella. Palkkatukea voitaisiin myöntää vammaisen ja pitkäaikaissairaana palkkaamiseen myös sillä perusteella, että hänen ammatillisessa osaamisessaan on puutteita. Palkkatuen määrä määräytyisi tällöin työttömyyden keston perusteella.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevan 7 luvun 1 §:n 4 momenttia. Momentin mukaan nykyistä vastaavasti työ- ja elinkeinotoimisto voisi palkkatukea myöntäessään asettaa tuen saamiselle tuella palkattavan ja tuen tarkoituksen toteuttamisen kannalta tarpeellisia ehtoja.

3 §. Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset. Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin työnantajaan liittyvistä palkkatuen myöntämisen edellytyksistä. Säännös vastaisi asiiasällöltään pääosin voimassa olevaa 7 luvun 2 §:ää.

Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevaa 7 luvun 2 §:n 1 momenttia. Voimassa olevaa 7 luvun 2 §:n 2 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että palkkatuen myöntämistä koskeva edellytys työn tarjoa-

misesta sellaiselle tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanotulle työntekijälle, jonka irtisanomisaika on päättynyt palkkatuen hakemista edeltäneiden 12 kuukauden aikana, koskisi ainoastaan elinkeinotoimintaa harjoittavia työnantajia.

Jos työnantaja on tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanonut tai lomauttanut työntekijöitä taikka työnantajan palveluksessa on osa-aikaisia työntekijöitä, voimassa olevan lain 7 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan palkkatukea voidaan myöntää, jos työnantaja on ennen palkkatukihakemuksen tekemistä työsopimuslain edellyttämällä tavalla täyttänyt velvollisuutensa tarjota työtä irtisanotuille, lomautetuille tai osa-aikatyötä tekeville työntekijöille tai jos työnantajalla ei muusta syystä ole velvollisuutta työn tarjoamiseen. Palkkatuen myöntäminen edellyttää lisäksi, että työnantaja on tarjonnut työtä sellaiselle tuotannollisesta tai taloudellisesta syystä irtisanomalleen työntekijälle, jonka irtisanomisaika on päättynyt palkkatuen hakemista edeltäneiden 12 kuukauden aikana. Edellä mainittu 12 kuukauden tarkastelujakson pituus perustuu EU:n valtioneuvoston päätöksiin. EU:n valtioneuvoston yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 32 ja 33 artiklassa säädetään palkkatuen myöntämisestä epäedullisessa asemassa olevien ja alentuneesti työkykyisten työntekijöiden työhönottoon. Artiklan 3 kohdan mukaan, jos työhönotto ei johda kyseisen yrityksen työntekijöiden nettomäärän lisääntymiseen verrattuna edellisen 12 kuukauden jakson keskiarvoon, toimen on pitänyt vapautua muun kuin irtisanomisen seurauksena. Ryhmäpoikkeusasetus voi tulla sovellettavaksi vain, jos palkkatukea hakeva työnantaja on elinkeinotoimintaa harjoittava työnantaja. Edellä mainitusta syystä pykälän 2 momenttia muutettaisiin siten, että irtisanomisaikojen päättymistä koskeva 12 kuukauden tarkasteluaika tulisi koskemaan vain elinkeinotoimintaa harjoittavia työnantajia. Jos elinkeinotoimintaa harjoittava työnantaja on tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanonut työntekijöitä ja sillä on työsopimuslain 6 luvun 6 §:n 1 momentissa tai merityösopimuslain 7 luvun 9 §:ssä säädetyn mukainen takaisinottovelvollisuus, palkkatukea voitaisiin myöntää vain, jos työtä, johon palkkatukea haetaan, olisi tarjottu edellä

mainittujen säännösten edellyttämällä tavalla myös niille irtisanotuille, joiden irtisanomisaika on päättynyt palkkatuen hakemista edeltäneiden 12 kuukauden aikana. Ehdotettu muutos merkitsisi muiden kuin elinkeinotoimintaa harjoittavien työnantajien osalta lievennystä voimassa oleviin säännöksiin, sillä heidän osaltaan riittäisi, että työsopimuslain mukaista yhdeksän kuukauden takaisinottovelvollisuutta on noudatettu.

Voimassa olevan 7 luvun 2 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan palkkatukea ei myönnetä, jos tukeen perustuva työhön ottaminen aiheuttaisi työnantajan palveluksessa olevien muiden työntekijöiden irtisanomisen tai lomauttamisen taikka heidän työolosuhteidensa tai etuksiensa huonontumisen. Koska työ- ja elinkeinotoimistolla ei käytännössä ole mahdollisuuksia eikä toimivaltaa selvittää työpaikan olosuhteita ja niiden olosuhteissa mahdollisesti tapahtuvia muutoksia, ehdotuksessa 3 §:n 3 momentin 1 kohdassa ei säädetäisi kyseiseen asiaan liittyvistä edellytyksistä. Ehdotetun 3 momentin 1 kohdassa täsmennettäisiin palkkatuen myöntämisen edellytyksiä. Palkkatukea ei voitaisi myöntää sen lisäksi, että tuen myöntäminen aiheuttaisi tai voisi aiheuttaa muiden työntekijöiden irtisanomisen tai lomauttamisen, myöskään niissä tilanteissa, joissa tukeen perustuva työhön ottaminen aiheuttaisi tai voisi aiheuttaa työnantajan palveluksessa olevien muiden työntekijöiden työajan lyhentämisen tai työsuhteen osa-aikaistamisen. Käytännössä 3 momentin 1 kohta tulisi sovellettavaksi lähinnä tilanteissa, joissa työnantaja on antanut työntekijöilleen työsopimuslain 5 luvun 3 §:ssä tarkoitetun ennakkoselvityksen tai tätä vastaavan selvityksen lomauttamisesta tai joissa työnantaja on aloittamassa tai aloittanut työntekijöidensä kanssa neuvottelut lomauttamisista tai irtisanomisista yhteistoimintalain (334/2007) tai yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain (1233/2013) edellyttämällä tavalla. Palkkatukea ei myönnettäisi myöskään, jos työnantaja olisi muulla tavoin ilmoittanut työntekijöilleen, että taloudellisista tai tuotannollisista syistä työntekijöiden irtisanomista, lomauttamista tai työajan lyhentämistä koskevista asioista ryhdytään neuvottelemaan lähiaikoina.

Voimassa olevan 7 luvun 2 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan palkkatukea ei myönnetä, jos työnantaja saa tuella palkattavan henkilön palkkauskustannuksiin samalta ajalta muuta valtion tukea. Käytännössä muu valtion tuki on Raha-automaattiyhdistyksen avustusta tai veikkausvaroista maksettavaa avustusta. Ehdotetussa 7 luvun 3 §:n 3 momentissa muu valtion tuki ei olisi enää esteenä palkkatuen myöntämiselle. Muun samoihin palkkauskustannuksiin myönnetyn tuen vaikutuksesta palkkatuen maksamiseen säädettäisiin 13 §:ssä. Ehdotetun 3 momentin 2 ja 3 kohta vastaisivat voimassa olevan 7 luvun 2 §:n 3 momentin 3 ja 4 kohtaa.

Ehdotetun 3 momentin 4 kohta olisi uusi. Ehdotuksen mukaan palkkatukea ei myönnettäisi, jos elinkeinotoimintaa harjoittava työnantaja on EU:n säännöksissä tarkoitettulla tavalla vaikeuksissa oleva yritys. Valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 1 artiklan 4 kohdan c alakohdan mukaan valtiontukea ei saa myöntää sellaiselle yritykselle, joka on vaikeuksissa oleva yritys. Vaikeuksissa olevan yrityksen määritelmästä säädetään asetuksen 2 artiklan 18 kohdassa. 'Vaikeuksissa olevalla yrityksellä' tarkoitetaan yritystä, jonka tapauksessa vähintään yksi seuraavista olosuhteista on olemassa:

a) On kyse yhtiöstä, jonka osakkaiden vastuu on rajattu (ja joka ei ole alle kolme vuotta olemassa ollut pk-yritys, tai kun on kyse kelpoisuudesta riskirahoitustukeen, pk-yritys, jonka toteuttamasta ensimyyntistä markkinoilla on alle seitsemän vuotta ja joka on oikeutettu riskirahoitukseen valitun rahoituksen välittäjän due diligence -prosessin jälkeen), ja joka on menettänyt yli puolet merkitystä osakepääomastaan kertyneiden tappioiden vuoksi. Näin on silloin, kun kertyneiden tappioiden vähentäminen rahastoista (ja kaikista muista yhtiön omiin varoihin tavallisesti luettavista eristä) johtaa negatiiviseen tulokseen, joka on suurempi kuin puolet merkitystä osakepääomasta. Tässä säännöksessä 'yhtiöllä, jonka osakkaiden vastuu on rajattu', tarkoitetaan erityisesti direktiivin 2013/34/EU (1) liitteessä I mainittuja yritysmuotoja ja 'osakepääoma' sisältää tarvittaessa emissiovoitot.

b) On kyse yhtiöstä, jossa ainakaan joidenkin osakkaiden vastuuta yhtiön velasta ei ole

rajattu (ja joka ei ole alle kolme vuotta olemassa ollut pk-yritys, tai kun on kyse kelpoisuudesta riskirahoitustukeen, pk-yritys, jonka toteuttamasta ensimyyntistä markkinoilla on alle seitsemän vuotta ja joka on oikeutettu riskirahoitukseen valitun rahoituksen välittäjän due diligence -prosessin jälkeen), ja joka on menettänyt yli puolet tilinpäätöksen mukaisista omista varoistaan kertyneiden tappioiden vuoksi. Tässä säännöksessä 'yhtiöllä, jossa ainakaan joidenkin osakkaiden vastuuta yhtiön velasta ei ole rajattu', tarkoitetaan erityisesti direktiivin 2013/34/EU liitteessä II mainittuja yritysmuotoja.

c) Yritys on asetettu yleistäytäntöönpanomenettelyyn maksukyvyttömyyden vuoksi tai täyttää kansallisessa lainsäädännössä vahvistetut edellytykset yleistäytäntöönpanomenettelyyn asettamiselle velkojien pyynnöstä.

d) Yritys on saanut pelastamistukea eikä ole vielä maksanut lainaa takaisin tai lopettanut takausta, tai on saanut rakenneuudistustukea ja on vielä rakenneuudistussuunnitelman kohteena.

e) On kyse yrityksestä, joka ei ole pk-yritys, ja kahden viime vuoden ajan:

1) yrityksen velkaantumistaso on ollut yli 7,5 ja

2) yrityksen käyttökatteen (EBITDA) suhde nettorahoituskuluihin on ollut alle 1,0.

Ehdotetun 3 momentin 4 kohdassa säädettäisiin myös siitä, että palkkatukea ei myönnettäisi, jos elinkeinotoimintaa harjoittavaa työnantajaa koskee Euroopan komission perintämääräys sääntöjen vastaisen valtiontuen takaisinperinnästä. Valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 1 artiklan 4 kohdan a alakohdan mukaan valtiontukea koskevassa hyväksyttävässä tukiohjelmassa tulee nimenomaisesti sulkea pois yksittäisen tuen maksaminen sellaiselle yritykselle, jolle on annettu komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys ja jossa tuki on julistettu sääntöjenvastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi.

4 §. Työsuhteeseen liittyvät palkkatuen edellytykset. Pykälässä säädettäisiin työsuhteeseen liittyvistä palkkatuen myöntämisen edellytyksistä. Pykälän 1 momentti vastaisi pääosin voimassa olevaa 7 luvun 3 §:n 1 momenttia. Ehdotettuun 1 momenttiin lisättäisiin säännös siitä, ettei palkkatukea myön-

nettäisi, jos tuella palkattavan palkka määräytyisi yksinomaan työn tuloksen perusteella (suorituspalkka). Palkkatuen myöntämisen edellytyksenä olisi, että tuella palkattavan palkkauksen tulisi pääosin perustua ennakolta sovittuun tunti- tai kuukausipalkkaan (aikapalkka). Palkkatuki korvaa työnantajalle tuella palkattavan ammatillisessa osaamisessa olevista puutteista tai vammasta taikka sairaudesta johtuvasta alentuneesta tuottavuudesta aiheutuvia kustannuksia. Jos palkka maksetaan yksinomaan työn tuloksen perusteella, ammatillisen osaamisen puutteista tai vammasta taikka sairaudesta johtuvasta tuottavuuden alentumisesta ei aiheudu työnantajalle sellaisia kustannuksia, jotka tulisi palkkatuella kattaa. Ehdotetun pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevaa 7 luvun 3 §:n 3 momenttia.

Pykälän 3 momentti olisi uusi. Ehdotetussa 3 momentissa säädettäisiin siitä, että haettaessa jatkoa palkkatuelle työsuhteen voimassaolo ei olisi esteenä tuen myöntämiselle ja että jatkohakemus olisi toimitettava työ- ja elinkeinotoimistolle ennen kuin voimassa olevan palkkatukipäätöksen tukiaika on päätynyt. Ehdotettu muutos vastaisi voimassa olevaa käytäntöä ja selkeyttäisi palkkatuen hakumenettelyä sekä tukea hakevan työnantajan että työ- ja elinkeinotoimiston kannalta.

Ehdotetussa pykälässä ei säädettäisi siitä, että työnantajan on sitouduttava maksamaan vähintään palkkatuen perustuen suuruista palkkaa työkyvyttömyysajalta, jolta työntekijä ei saa sairausvakuutuslain (1224/2004) 8 luvun 7 §:n mukaisen omavastuuajan vuoksi päivärahaa eikä muuta vastaavaa lakisääteistä korvausta tai työnantajalta muulla perusteella sairausajan palkkaa, jos tuella palkattava on saanut työttömyyden perusteella työttömyysetuutta vähintään 500 päivältä. Koska työnantajan palkanmaksuvelvollisuus perustuu työsopimuslakiin ja työehtosopimukseen, palkkatuen myöntämisen ehdoissa ei ole tarkoituksenmukaista asettaa lisäehtoja, joilla tuella palkattavat asetetaan keskenään eriarvoiseen asemaan.

5 §. *Tuella palkatun siirtäminen.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin palkkatuella palkatun työntekijän siirtämisestä muun työn järjestäjän (käyttäjäritys) tehtäviin. Ehdotettu 1 momentti vastaisi voimassa olevan 7 lu-

vun 4 §:n 1 momenttia kielellisesti täsmennettynä. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin nykyistä vastaavasti, että valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä tuella palkatun siirtämisen edellytyksistä.

6 §. *Palkkatuen myöntäminen elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle.* Ehdotetussa 6 §:ssä säädettäisiin palkkatuen myöntämisestä elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle. Ehdotettu pykälä vastaisi pääosin voimassa olevaa 7 luvun 5 §:ää. Ehdotetun 6 §:n mukaan palkkatuki myönnettäisiin kaikissa tilanteissa elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle joko ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena tai de minimis-tukena.

Euroopan komissio on 17.6.2014 antanut uuden valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen. Komission asetus (EU) N:o 651/2014 tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä 26.6.2014 (EUVL L 187/1). Uutta ryhmäpoikkeusasetusta sovelletaan ajalla 1.7.2014—31.12.2020. Uusi ryhmäpoikkeusasetus kumoaa yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (EY) N:o 800/2008. Ehdotetun pykälän 1 momenttiin tehtäisiin EU:n säännösmuutoksesta johtuvat muutokset.

Ehdotetun 1 momentin 1 kohta esitetään täsmennettäväksi kielellisesti siten, että palkkatuki myönnettäisiin ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena, jos tuella palkattavan vamma tai sairaus olennaisesti ja pysyvästi tai pysyväisluonteisesti alentaa tuottavuutta tarjolla olevassa työtehtävässä. Voimassa olevan 7 luvun 5 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan tuki myönnetään ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena, jos vamma tai sairaus vaikeuttaa työllistymistä. Ehdotettu muutos vastaisi nykyistä käytäntöä, sillä vamman tai sairauden perusteella palkkatuki voidaan myöntää vain, jos edellä mainitut seikat alentavat merkittävästi tuottavuutta siinä työtehtävässä, johon palkkatukea haetaan.

Pykälän 1 momentin 2 kohta vastaisi voimassa olevaa 7 luvun 5 §:n 1 momentin 3 kohtaa siten muutettuna, että palkkatuki voitaisiin myöntää ryhmäpoikkeusasetuksen

mukaisena tukena, jos henkilö ei ole ollut toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa palkkatuen myöntämistä välittömästi edeltäneiden kuuden kuukauden aikana. Muutos tarkoittaisi sitä, että enää ei edellytettäisi yhtäjaksoista kuuden kuukauden työttömyyttä, joten yhtäjaksoisesti työttömänä olleiden lisäksi myös satunnaisissa töissä ja määräaikaisessa työsuhteessa olleiden palkkaamiseen palkkatuki myönnettäisiin ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena.

Voimassa olevassa 7 luvun 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetään siitä, että 500 päivältä työttömyyden perusteella työttömyysetuutta saaneen palkkaamiseen palkkatuki myönnetään ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena. Edellä mainittua säännöstä ei ehdoteta 6 §:n 1 momenttiin, koska palkkatukijärjestelmää esitetään uudistettavaksi siten, että palkkatuen määrä ja kesto eivät enää määräytyisi sen perusteella kuinka monelta päivältä työttömyysetuutta on maksettu.

Ehdotetun pykälän 1 momentin 3, 4 ja 6 kohdat vastaisivat voimassa olevan 7 luvun 5 §:n 1 momentin 4, 5 ja 6 kohtia. Ehdotetun 1 momentin 5 kohta olisi uusi. Uudessa valtioneuvoston yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa 15—24-vuotiaan henkilön katsotaan olevan epäedullisessa asemassa oleva työntekijä, mistä johtuen palkkatuki alle 25-vuotiaan palkkaamiseen voitaisiin aina myöntää elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena.

Ehdotetun pykälän 2 momentti vastaisi osin voimassa olevaa 7 luvun 5 §:n 2 ja 3 momenttia. Palkkatuki myönnettäisiin elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle muun kuin 1 momentissa tarkoitetun työttömän työnhakijan palkkaamiseen de minimis -tukena. Ehdotetun 6 §:n 2 momenttia esitetään muutettavaksi siten, että palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena, jos tuella palkattava on 60 vuotta täyttänyt ja ollut yhtäjaksoisesti työtön vähintään 12 kuukautta välittömästi ennen palkkatuen myöntämistä. Ehdotettu lisäys mahdollistaisi ikääntyneiden, vähintään vuoden työttömänä olleiden pitkäkestoisien palkkatuen elinkeinotoimintaa harjoittaville työnantajille. Ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena edellä mainitun kohderyhmän osalta elinkeinonharjoittajalle

voitaisiin myöntää palkkatuki enintään 12 kuukauden ajaksi ja, jos henkilö olisi ollut kaksi vuotta työttömänä, enintään 24 kuukauden ajaksi, minkä jälkeen samalle yritykselle ei enää voitaisi palkkatukea myöntää. Jos palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena, tuen kesto voitaisiin säätää pidemmäksi ajaksi ja tuella palkattu voitaisiin työllistää tuella samalle yritykselle uudelleen enimmäisajaksi, kunhan de minimis -tuen enimmäisrajat (200 000 euroa kolmen verovuoden aikana) eivät täytyisi.

Voimassa olevan 7 luvun 5 §:n 3 momentin mukaan palkkatukea ei myönnetä ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena eikä de minimis -tukena, jos palkkatuki elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle myönnetään oppisopimuskoulutukseen. Ehdotetun pykälän 2 momentissa esitetään, että elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle palkkatuki oppisopimuskoulutukseen myönnettäisiin de minimis -tukena. Oppisopimus on määräaikainen työsuhteeseen. Oppisopimuskoulutuksena suoritettavan ammatillisen tutkinnon kesto voi olla kolme vuotta. EU:n valtioneuvoston päätöksistä johtuen taloudellista toimintaa harjoittavalle työnantajalle palkkatuki on myönnettävä joko valtioneuvoston yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena tai de minimis -tukena. Koska ryhmäpoikkeusasetuksen mukainen tukiaika voi olla enintään joko 12 kuukautta tai 24 kuukautta, palkkatuki oppisopimuskoulutukseen myönnettäisiin de minimis -tukena.

7 §. *Palkkatuella katettavat palkkauskustannukset.* Pykälässä säädetäisiin palkkatuella katettavista palkkauskustannuksista. Ehdotettu 1 momentti vastaisi osin voimassa olevaa 7 luvun 8 §:n 1 momenttia. Ehdotetussa 2 momentin 1 kohdassa esitetään, että lomakorvausta tai sitä vastaavaa korvausta ei pidettäisi palkkatuella katettavana palkkauskustannuksena. Lomakorvausta ei ole ollut mahdollista kattaa tähänkään saakka palkkatuella, joten säännös vastaisi tältä osin voimassa olevaa käytäntöä.

Momentin 2 kohta vastaisi asiasisällöltään osin voimassa olevaa 7 luvun 11 §:ää. Voimassa olevien säännösten mukaan palkkatukea ei makseta niiltä päiviltä, joilta työnantajalla on oikeus saada tuella palkatun palkkauskustannuksiin sairausvakuutuslain 7 luvun

4 §:n nojalla päivärahaetuutta. Koska ehdoteuissa palkkatukisäännöksissä palkkatuki ei enää olisi päiväkohtainen tuki eikä palkkatukea maksettaessa tarkasteltaisi yksittäisiä päiviä vaan työnantajalle tuella palkatusta aiheutuvia palkkauskustannuksia, ehdotetussa 2 kohdassa säädettäisiin siitä, ettei palkkauskustannuksiin luettaisi palkkauskustannuksia siltä ajalta, jolta työnantajalla on oikeus saada tuella palkatun palkkauskustannuksiin sairausvakuutuslain 7 luvun 4 §:n nojalla päivärahaetuutta. Momentin 2 kohtaa täsmennettäisiin lisäksi siten, että palkkauskustannuksiin ei luettaisi myöskään palkkauskustannuksia siltä ajalta, jolta työnantajalla on oikeus saada tapaturmavakuutuslain 26 §:n nojalla päivärahaa tai korvausta.

Ehdotetun momentin 3 kohdan mukaan palkkauskustannuksiin ei luettaisi sitä palkan osuutta, joka määräytyy tuella palkatun työn tuloksen perusteella (suorituspalkka). Tuella katettavaan palkkauskustannuksiin luettaisiin vain se osuus palkkauskustannuksista, joka perustuu ennakolta sovittuun tunti- tai kuukausipalkkaan (aikapalkka). Esimerkiksi jos tuella palkattavan palkkaus perustuisi kiinteään peruspalkkaan ja työn tuloksen perusteella maksettavaan provisioipalkkaan, palkkauskustannuksiin voitaisiin lukea vain kiinteästä peruspalkasta aiheutuvat kustannukset.

8 §. Palkkatuen määrä ja enimmäiskesto. Pykälässä säädettäisiin palkkatuen määrästä ja enimmäiskestosta. Palkkatukijärjestelmää ehdotetaan muutettavaksi siten, että nykyisen perustuki-lisäosa-mallin sijasta tuen suuruus määräytyisi pääsääntöisesti tuella palkattavan henkilön työttömyyden keston perusteella. Palkkatuen määrä olisi 30, 40 tai 50 prosenttia työnantajalle tuella palkatusta aiheutuvista palkkauskustannuksista. Työ- ja elinkeinotoimiston tulisi aina arvioida ennen tuen myöntämistä, täytyvätkö ehdotetun 2 §:n mukaiset palkkatuen myöntämisen yleiset edellytykset.

Työttömyyden kestoja laskettaessa otettaisiin huomioon aika, jona henkilö on ollut työtön julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettulla tavalla. Työttömyysaikaan ei voitaisi laskea aikaa, jona henkilö on ollut työsuhteessa, ollut työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettu päätoiminen opiske-

lija tai työllistynyt työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettulla tavalla päätoimisesti yritystoiminnassa tai omassa työssään. Työsuhteessa olevaa pidetään kuitenkin työttömänä, jos henkilö on kokonaan lomautettu tai hänen säännöllinen viikoittainen työskentelyaikansa on alle neljä tuntia. Esimerkiksi työttömyysaikaan laskettaisiin aika, jona henkilö on osallistunut julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaiseen valmennukseen (työnhakuvalmennus, uravalmennus, työhönvalmennus) tai kokeiluun (työkokeilu, koulutuskokeilu) tai kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (189/2001) mukaiseen kuntouttavaan työtoimintaan. Palkkatukea myönnettäessä henkilön tulisi olla rekisteröitynyt työttömäksi työnhakijaksi.

Kun palkkatukea myönnetään elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle, EU:n valtioneuvoston päätökset asettavat tiettyjä rajoituksia sekä tuen enimmäismäärälle että tuen enimmäiskestolle. Valtioneuvoston yleinen ryhmäpoikkeusasetus mahdollistaa vähintään 12 kuukautta työttömänä olleen osalta enintään 12 kuukauden tukikauden ja vähintään 24 kuukautta työttömänä olleen osalta enintään 24 kuukauden tukikauden. Vain alentuneesti työkykyisten kohdalla tukikausi voi olla pidempi, käytännössä jopa pysyvä. De minimis-tukena myönnettävälle tuelle on asetettu euromääräinen katto (200 000 euroa kolmen verovuoden aikana).

Voimassa olevassa 7 luvun 6 §:n 1 momentissa on säädetty palkkatuen vähimmäismäärästä ja määritelty palkkatuen perustuki. Työnantajalle myönnetään vähintään palkkatuen perustuki, joka on päivältä työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua peruspäivärahan suuruinen ilman korotusosaa ja muutosturvallista (32,66 euroa päivää kohden vuonna 2014). Pykälän 2 momentissa säädetään palkkatuen lisäosasta ja perusteista, joilla se voidaan myöntää. Palkkatuen lisäosan suuruus voi olla enintään 60 prosenttia palkkatuen perustuen määrästä. Voimassa olevan pykälän 3 momentin mukaan täysimääräinen tuki voidaan myöntää, jos tuella palkattavan työaika on palkanmaksukautta vastaavana ajanjaksona vähintään 85 prosenttia alan säännöllisestä työajasta. Pykälän 4 momentin mukaan palkkatuki myönnetään vähennettynä ja työaikaan suh-

teutettuna, jos tuella palkattavan työaika on palkanmaksukautta vastaavana ajanjaksona vähemmän kuin 85 prosenttia alan säännöllisestä työajasta. Pykälän 5 momentin mukaan palkkatuki voidaan myöntää täysimääräisenä myös silloin, kun työaika on vähemmän kuin 85 prosenttia alan säännöllisestä työajasta, jos tuella palkattava on saanut työttömyyden perusteella työttömyysetuutta vähintään 500 päivältä.

Ehdotetun pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin siitä, että palkkatuen määrä olisi 30 prosenttia työnantajalle tuella palkatusta aiheutuvista palkkauskustannuksista, jos tuella palkattava on ollut työtön vähemmän kuin 12 kuukautta välittömästi ennen palkkatuen myöntämistä. Tukea voitaisiin myöntää enintään kuuden kuukauden ajaksi. Ehdotetun pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan palkkatuen määrä olisi 40 prosenttia palkkauskustannuksista, jos tuella palkattava on ollut työtön vähintään 12 kuukautta 14 edellisen kuukauden aikana. Työttömyyden ei tarvitsisi olla yhdenjaksoista, vaan 12 kuukauden työttömyys voisi koostua useammastakin työttömyysjaksosta. Tukea voitaisiin myöntää enintään 12 kuukauden ajaksi. Ehdotetun pykälän 1 momentin 3 kohdan mukaan tuen määrä olisi 50 prosenttia palkkauskustannuksista, jos tuella palkattava on ollut työtön vähintään 24 kuukautta 28 edellisen kuukauden aikana. Työttömyyden ei tarvitsisi olla yhdenjaksoista, vaan 24 kuukauden työttömyys voisi koostua useammastakin työttömyysjaksosta. Tukea voitaisiin myöntää edellä mainitun suuruisena enintään 12 kuukauden ajaksi, minkä jälkeen tuen määrä olisi 30 prosenttia palkkauskustannuksista enintään 12 kuukauden ajan.

Ehdotetun pykälän 1 momentin 4 kohdassa säädettäisiin vamman tai sairauden vaikutuksesta palkkatuen määrään ja keston. Palkkatuen määrä olisi 50 prosenttia palkkauskustannuksista, jos tuella palkattavan vamma tai sairaus olennaisesti ja pysyvästi tai pysyväisluonteisesti alentaa tuottavuutta tarjolla olevassa työtehtävässä. Työ- ja elinkeinotoimisto arvioisi 2 §:ssä säädetyn mukaisin perustein, onko tuella palkattavalla sellainen vamma tai sairaus, joka pysyvästi tai pysyväisluonteisesti alentaa henkilön tuottavuutta siinä työtehtävässä, johon palkkatukea hae-

taan. Jos tuella palkattavan työtehtävät muuttuisivat, vamman tai sairauden vaikutus kyseiseen työtehtävään tulisi aina arvioida uudelleen siinä vaiheessa kun palkkatuelle haetaan jatkoa.

Työ- ja elinkeinotoimisto arvioisi nykyistä vastaavasti, milloin palkkatuen myöntäminen on työvoimapoliittisesti tarkoituksenmukaista ja jos tukea myönnetään, kuinka pitkäksi ajaksi tuen myöntäminen on perusteltua. Jos palkkatukea myönnetään, tuen määrä olisi kuitenkin aina kiinteä prosentti palkkauskustannuksista, kun se voimassa olevien säännösten mukaan perustuu perustukeen ja tapauskohtaisesti harkinnanvaraiseen prosentuaalisesti liukuvaan lisäosaan.

Ehdotetun pykälän 2 momentissa säädettäisiin palkkatuen määrän ja enimmäiskeston määräytymisperusteista tilanteissa, joissa palkkatukea myönnetään useammassa kuin yhdessä jaksossa. Palkkatuen määrä ja enimmäiskesto määräytyisivät sen tilanteen mukaisesti, mikä tuella palkattavalla on ollut ensimmäistä palkkatukipäätöstä tehtäessä. Jos esimerkiksi palkkatukea myönnetään vähintään 12 kuukautta työttömänä olleen palkkaamiseen kuudeksi kuukaudeksi (ensimmäinen palkkatukijakso) ja henkilö jää tämän jälkeen työttömäksi kahdeksaksi kuukaudeksi, hänen palkkaamiseensa voidaan myöntää uudelleen palkkatukea kuuden kuukauden ajaksi (toinen palkkatukijakso). Tuen määrä olisi kummankin palkkatukijakson ajalta 40 prosenttia palkkauskustannuksista.

9 §. Palkkatuen määrä ja enimmäiskesto eräissä tapauksissa. Pykälässä säädettäisiin palkkatuen määrästä ja enimmäiskestosta niissä tilanteissa, joissa poikettaisiin ehdotetun 8 §:n säännöksistä.

Ehdotetun pykälän 1 momentissa säädettäisiin palkkatuesta rekisteröidylle yhdistykselle tai säätiölle, joka palkkaa ehdotetun 8 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun työttömän työnhakijan muihin kuin elinkeinotoiminnaksi katsottaviin tehtäviin. Kyse olisi niistä tilanteista, joissa tuella palkattava on ollut työtön vähintään 24 kuukautta palkkatuen myöntämistä välittömästi edeltäneiden 28 kuukauden aikana. Ehdotetun momentin mukaisesti palkkatuki voisi kattaa palkkauskustannukset kokonaan enintään 65-prosenttiseen työaikaan saakka, kuitenkin

enintään valtion talousarvion mukaiseen enimmäismäärään. Vuoden 2015 valtion talousarviossa enimmäismääräksi ehdotetaan 2 000 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi palkkatuella voitaisiin kattaa lomarahaa 65-prosentista työaikaan vastaavilta osin. Palkkauskustannukset voitaisiin kattaa edellä mainitun suuruisina enintään 12 kuukauden ajan. Edellä mainitun työajan ylittävältä osin palkkatukea ei voitaisi myöntää. Jos tuella palkattavan työaika olisi enemmän, työnantaja vastaisi 65 prosentin työajan ylimenevältä osalta palkkauskustannuksista kokonaan. 12 kuukauden jälkeen palkkatuen määrä olisi 30 prosenttia työnantajalle tuella palkatusta aiheutuneista palkkauskustannuksista, enintään 12 kuukauden ajan. Jälkimmäisen 12 kuukauden ajalta palkkatuella korvattaisiin 30 prosenttia tosiasiallisista palkkauskustannuksista.

Ehdotetun pykälän 2 momentissa säädettäisiin kunnalle työllistämismäärärahan perusteella myönnettävän palkkatuen määrästä. Ehdotettu 2 momentti vastaisi osin voimassa olevaa 7 luvun 13 §:n 1 ja 2 momenttia. Voimassa olevan 7 luvun 13 §:n 2 momentin mukaan palkkatuen määrä on palkkatuen perustuki korotettuna 60 prosentin lisäosalla, jos kunta työllistää työttömän työnhakijan työllistämismäärärahan perusteella. Ehdotetun pykälän 2 momenttia muutettaisiin palkkatuen määrän osalta siten, että kunnalle myönnettäisiin palkkatukea 50 prosenttia tuella palkattavasta aiheutuvista palkkauskustannuksista, kun kunta työllistää työttömän työnhakijan työllistämismäärärahan perusteella.

Ehdotetun pykälän 3 momentissa säädettäisiin eräistä poikkeuksista palkkatuen enimmäiskeston. Ehdotetun pykälän 3 momentin 1 kohdan mukaan 60 vuotta täyttäneen, joka on ollut yhtäjaksoisesti työtön vähintään 12 kuukautta välittömästi ennen palkkatuen myöntämistä, palkkaamiseen tukea voitaisiin myöntää kerrallaan enintään 24 kuukaudeksi. Enimmäisajan täytyttyä tukea voitaisiin myöntää välittömästi uudelleen enintään 24 kuukaudeksi, joten palkkatuki voisi käytännössä olla pysyvä 60 vuotta täyttäneen osalta. Jos palkkatukea myönnettäisiin useassa eri jaksossa tai usealle eri työnantajalle ja henkilö olisi tukijaksojen välillä työ-

tön, pysyvän palkkatuen myöntämiseen riittäisi, että 60 vuotta täyttänyt henkilö on yhden kerran täyttänyt edellytyksen yhtäjaksoisesti 12 kuukauden työttömänä olosta. Elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle palkkatuki myönnettäisiin de minimis-tukena.

Ehdotetun pykälän 3 momentin 2 kohta vastaisi palkkatuen keston osalta voimassa olevan 7 luvun 9 §:n 1 momentin 2 kohtaa ja 3 momentin 3 kohta osin voimassa olevan 7 luvun 9 §:n 2 momenttia.

Ehdotetun pykälän 4 momentissa säädettäisiin palkkatuen määrästä ehdotetun pykälän 3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa, joissa palkkatukea myönnettäisiin pidemmäksi ajaksi kuin 12 kuukaudeksi. Ensimmäisten 12 kuukauden ajalta tuen määrä määräytyisi ehdotetun 8 §:n 1 momentin 1—3 kohdan mukaisesti, mutta sen jälkeiseltä ajalta tuen määrä olisi 30 prosenttia palkkauskustannuksista.

Ehdotetun pykälän 5 momentti olisi uusi ja tarkoitettu olemaan väliaikaisesti voimassa ajalla 1.1.2015—31.12.2016. Ehdotuksen mukaan alle 30-vuotiaana palkkaamiseen palkkatuki voitaisiin myöntää kuuden kuukauden sijasta enintään 10 kuukaudeksi. Ehdotetun säännöksen taustalla on nuorisotakuun toteutumisen tukeminen. Voimassa olevan 9 §:n 1 momentin nojalla palkkatuen kesto voi olla enintään 10 kuukautta, ellei henkilö ole saanut työttömyysetuutta työttömyyden perusteella vähintään 500 päivältä, ellei ole kyse työsuunnittelijan palkkaamisesta tai ellei tuella palkattavalla ole vammaa tai sairautta, jonka perusteella tuen kesto voisi olla pidempi. Nuoret, joiden työllistymisen edistämisen ja omatoimisen työnhaun tukena on käytössä Sanssi-kortti, ovat pääsääntöisesti olleet työttömänä alle vuoden. Koska nuorten työttömyysjaksot ovat pääosin lyhyitä ja koska ehdotetun 8 §:n 1 momentissa ehdotettu palkkatuen enimmäiskesto voisi olla alle vuoden työttömänä olleista enintään kuusi kuukautta, nuorten palkkaamiseen ei voitaisi enää useimmissa tapauksissa myöntää palkkatukea 10 kuukaudeksi. Koska palkkatukijärjestelmän keston ehdotetut muutokset voisivat nykyisessä heikossa taloudellisessa tilanteessa vaikeuttaa nuorisotakuun toteutumista, alle 30-vuotiaiden palkkatuen kesto

ehdotetaan säilytettäväksi enimmäiskestoltaan nykyisen pituisena vuosina 2015 ja 2016.

10 §. Palkkatuki sosiaaliselle yritykselle. Pykälässä säädettäisiin sosiaaliselle yritykselle myönnettävän palkkatuen ehdoista ja määrästä. Asiasisällöltään säännös vastaisi pääosin voimassa olevan lain 7 luvun 12 §:ää.

Voimassa olevan lain 12 §:n 1 momentin mukaan palkkatuen määrä on perustuki 60 prosentin lisäosalla korotettuna tai vaihtoehtoisesti 50 prosenttia palkkauskustannuksista, kuitenkin enintään 1 300 euroa kuukaudessa (niin sanottu edullisuusvertailu), jos sosiaalinen yritys palkkaa sosiaalisista yrityksistä annetun lain 1 §:n 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua työttömän työnhakijan. Kyseisen lain 1 §:n 1 kohdassa tarkoitetaan henkilöä, jonka vamma tai sairaus vaikeuttaa työllistymistä ja 2 kohdassa henkilöä, joka on ollut työttömänä työnhakijana yhtäjaksoisesti vähintään 12 kuukautta tai useammassa työttömyysjaksossa yhteensä vähintään 12 kuukautta ja on työttömyyden toistuvuuden ja kokonaiskeston perusteella rinnastettavissa yhtäjaksoisesti 12 kuukautta työttömänä olleeseen.

Ehdotetun pykälän 1 momentti vastaisi osin voimassa olevan 7 luvun 12 §:n 1 momenttia. Momentissa säädettäisiin palkkatuen määrää tilanteissa, joissa tuella palkattava on sosiaalisista yrityksistä annetun lain 1 §:n 2 kohdassa tarkoitettu työtön työnhakija. Ehdotetun 1 momentin mukaan palkkatuen määrä olisi 50 prosenttia palkkauskustannuksista, kuitenkin enintään 1 300 euroa kuukaudessa, mikäli edellä mainittu määrä olisi korkeampi kuin ehdotetun 8 §:n 1 momentin 2 kohdan mukainen määrä (40 prosenttia palkkauskustannuksista). Koska ehdotetun 8 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan palkkatuen määrä olisi 50 prosenttia palkkauskustannuksista, jos tuella palkattavan vamma tai sairaus olennaisesti ja pysyvästi tai pysyväisluonteisesti alentaa tuottavuutta tarjolla olevassa työtehtävässä, ehdotetussa 1 momentissa ei olisi enää tarvetta säätää erikseen sosiaalisille yrityksille myönnettävän tuen määrästä edellä mainitussa tilanteessa.

Ehdotetun pykälän 2 momentti vastaisi asiasisällöltään voimassa olevaa 7 luvun

12 §:n 3 momenttia. Sosiaaliselle yritykselle palkkatuki voitaisiin myöntää nykyistä vastaavasti enintään 36 kuukaudeksi kerrallaan, jos se palkkaa työttömän työnhakijan, jonka vamma tai sairaus olennaisesti ja pysyvästi tai pysyväisluonteisesti alentaa tuottavuutta tarjolla olevassa työtehtävässä.

Ehdotetun pykälän 3 momentti vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan 7 luvun 12 §:n 4 momenttia. Voimassa olevassa 7 luvun 12 §:n 4 momentissa säädetään korkeimman korotetun palkkatuen enimmäiskestosta sosiaaliselle yritykselle. Korkeinta korotettua palkkatukea voidaan voimassa olevien säännösten mukaan myöntää sosiaaliselle yritykselle enintään 24 kuukaudeksi, jos se palkkaa työttömän työnhakijan, joka on saanut työttömyysetuutta työttömyyden perusteella vähintään 50 päivältä. Koska ehdotetussa palkkatukijärjestelmässä ei olisi käsitteitä 'perustuki ja lisäosa' eikä 'korkein korotettu palkkatuki', ehdotetussa 3 momentissa säädettäisiin siitä, että sosiaalisille yrityksille voitaisiin muista yrityksistä poiketen myöntää palkkatukea, jonka määrä on 50 prosenttia palkkauskustannuksista, enintään 24 kuukaudeksi. Edellä mainittu koskisi vain sellaisia tuella palkattavia, jotka ovat saaneet työttömyyden perusteella työttömyysetuutta vähintään 50 päivältä.

11 §. Tilapäinen keskeyttäminen. Pykälässä säädettäisiin palkkatuen tilapäisestä keskeyttämisestä ja se vastaisi asiasisällöltään pääsääntöisesti voimassa olevan 9 §:n 4 momenttia. Palkkatuen enimmäisaika ei kuluisi, jos palkkatuen maksatus olisi tilapäisesti keskeytynyt. Voimassa olevissa säännöksissä edellytetään, että tuen saaja esittää pyynnön maksatuksen tilapäisestä keskeyttämisestä. Ehdotetun pykälän mukaan palkkatuen maksaminen keskeytettäisiin, jos työnteko ja palkanmaksu olisivat olleet keskeytyneinä vähintään kuukauden ajan. Voimassa olevan 9 §:n 4 momentin mukaan palkkatuen maksatus ja enimmäisajan kulumisen voidaan tilapäisesti keskeyttää, jos työ- ja elinkeinotoimisto arvioi, että keskeyttämiseen on perusteltu syy. Esityksen mukaan tilapäinen keskeyttäminen tehtäisiin aina, jos työnteko ja palkanmaksu ovat tosiasiallisesti olleet keskeytyneinä vähintään kuukauden ajan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä

työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA) tekisi päätöksen maksamisen keskeyttämisestä.

12 §. *Enimmäiskeston laskeminen uudelleen alusta.* Pykälässä säädettäisiin palkkatuen enimmäiskeston laskemisesta uudelleen alusta sen jälkeen kun henkilö on ollut enimmäisajan palkkatuetussa työssä. Voimassa olevassa 7 luvun 10 §:n 1 momentissa säädetään siitä, että enimmäisajan täyttyttyä palkkatukea ei voida myöntää uudelleen saman henkilön palkkaamiseen ennen kuin henkilö on ollut viimeisten kuuden kuukauden aikana vähintään viisi kuukautta työttömänä työnhakijana (niin sanottu jäähyäika). Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan palkkatukea voitaisiin enimmäisajan täyttyttyä myöntää vasta sen jälkeen, kun henkilö on ollut työttömänä työnhakijana vähintään 10 kuukautta palkkatuen myöntämistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana. Jäähyäikää esitetään pidennettäväksi, koska palkkatuki on tarkoitettu rekrytointikynnystä alentavaksi tilapäiseksi tueksi. Tarkoituksena on, että palkkatuetun työn aikana henkilön ammatillinen osaaminen paranee siten, että hänellä on palkkatukijakson jälkeen edellytykset työllistyä avoimille työmarkkinoille. Edellä mainitut tavoitteet huomioon ottaen ei ole tarkoituksenmukaista, että henkilön työllistymistä tuetaan palkkatukijaksoilla, joiden väliin jää lyhyt työttömyys.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin myös siitä, että enimmäisaikojen laskenta aloitetaan aina alusta, kun 24 kuukautta on kulunut viimeisen palkkatukijakson päättymisestä. Säännös olisi uusi. Voimassa olevassa 7 luvun 10 §:ssä ei säädetä enimmäisaikojen laskennan aloittamisesta alusta tilanteissa, joissa henkilö on ollut palkkatuetussa työssä, mutta säädetty enimmäisaika ei ole täyttynyt. Käytännössä useiden vuosien takainen palkkatukijakso voi näissä tapauksissa vaikuttaa siten, että palkkatukea voidaan myöntää pitkänkin yhtäjaksoisen työttömyyden jälkeen vain enimmäisajasta jäljellä olevaksi mahdollisesti hyvinkin lyhyeksi ajaksi.

Ehdotettu 2 momentti vastaisi pääosin asiasällöltään voimassa olevan 10 §:n 1 momentin viimeistä virkettä. Ehdotetun 1 momentin mukaista 10 kuukauden työttömänä työnhakijana oloa ei edellytettäisi nykyistä

vastaavasti, jos tuella palkattavan vamma tai sairaus olennaisesti ja pysyvästi tai pysyväisluonteisesti alentaa tuottavuutta tarjolla olevassa työtehtävässä, tai jos on kyse oppisopimuskoulutukseen myönnettävästä palkkatuesta. Jäähyäikää ei sovellettaisi myöskään tilanteissa, joissa palkkatukea myönnetään sellaisen 60 vuotta täyttäneen palkkaamiseen, joka on ollut vähintään vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä ennen palkkatuetun työn alkamista.

13 §. *Muun tuen vaikutus palkkatuen maksamiseen.* Pykälässä säädettäisiin palkkatuen enimmäismäärästä tilanteissa, joissa työnantajalle on myönnetty palkkatuen lisäksi muuta tukea samoihin palkkauskustannuksiin. Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevan 7 luvun 8 §:n 1 momentin ensimmäistä lausetta. Nykyistä vastaavasti palkkatuki yhdessä muiden samoihin palkkauskustannuksiin maksettavien tukien kanssa ei saisi missään tilanteessa ylittää työnantajalle tuella palkatusta aiheutuneita palkkauskustannuksia.

Ehdotetun pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle maksettavan palkkatuen enimmäismäärässä noudatettaisiin, mitä valtiontukien yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa tukien kasautumisesta säädetään. Tukien kasautumisesta säädetään edellä mainitun asetuksen 8 artiklassa. Valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisesti myönnetty palkkatuki ei saa ylittää yhdessä muun samoihin palkkauskustannuksiin ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena tai de minimis -tukena myönnetyn tuen kanssa 50 prosenttia palkkauskustannuksista, kun palkkatuki on myönnetty ehdotetun 6 §:n 1 momentin 2—6 kohdassa tarkoitettua työttömän työnhakijan palkkaamiseen. Jos palkkatuki on myönnetty vamman tai sairauden perusteella, ei palkkatuen ja muun valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena tai de minimis -tukena myönnetyn tuen määrä saa ylittää 100 prosenttia palkkauskustannuksista.

Ehdotetun pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että palkkatuen määrää vähennettäisiin enimmäismäärän ylittävältä osin, jos palkkatuki yhdessä muiden samoihin palkkauskustannuksiin myönnettyjen tukien kanssa ylittäisi työnantajalle tuella palkatusta aiheu-

tuvat palkkauskustannukset tai valtiontukien yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa säädetty enimmäismäärät.

14 §. *Palkkatuen maksamisen esteet.* Ehdotettu pykälä olisi uusi. Voimassa olevassa 7 luvussa säädetään palkkatuen myöntämisen ehdoista, mutta ei palkkatuen maksamisen ehdoista. Työ- ja elinkeinotoimisto myöntää palkkatuen ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus maksaa sen. Maksatustehtävät siirtyvät vuoden 2015 alusta perustettavalle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskukselle (KEHA). Voimassa olevan 7 luvun 1 §:n 4 momentin ja ehdotetun 7 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan työ- ja elinkeinotoimisto voi palkkatukea myöntäessään asettaa tuen saamiselle tuella palkattavan ja tuen tarkoituksen toteuttamisen kannalta tarpeellisia ehtoja. Jos elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskus (KEHA) toteaa, ettei työ- ja elinkeinotoimiston palkkatuelle asettamia ehtoja ole noudatettu, etteivät palkkatuen myöntämisen työnantajaa tai työsuhdetta koskevat edellytykset täyty, tai että palkkatuki on myönnetty esimerkiksi virheellisin perustein tai määrältään liian suurena, sen tulisi voida evätä palkkatuki joko tietyltä maksatusjaksolta tai koko tukikaudelta. Tämä edellyttäisi, että palkkatukisäännöksissä säädettäisiin palkkatuen maksamisen esteistä.

Ehdotetun pykälän *1 kohdassa* säädettäisiin siitä, ettei palkkatukea maksettaisi, jos tuen saaja ei noudata työ- ja elinkeinotoimiston palkkatukipäätöksessä asettamia ehtoja. Ehdotetun 2 §:n 2 momentin mukaan työ- ja elinkeinotoimisto voisi palkkatukea myöntäessään asettaa tuen saamiselle tuella palkattavan ja tuen tarkoituksen toteuttamisen kannalta tarpeellisia ehtoja. Pykälän *2 kohdan* mukaan palkkatukea ei maksettaisi, jos palkkatuen myöntämisen jälkeen käy ilmi, etteivät palkkatuen myöntämisen edellytykset ole täyttyneet tuen myöntämisaikana tai sen jälkeen. Tukea ei maksettaisi, jos ehdotetussa 3 §:ssä säädetty työnantajaan liittyvät, ehdotetussa 4 §:ssä säädetty työsuhteeseen liittyvät tai ehdotetussa 5 §:ssä säädetty tuella palkatun siirtämiseen liittyvät edellytykset eivät ole täyttyneet tuen myöntämisaikana

tana tai täyty tukea maksettaessa. Pykälän *3 kohdassa* säädettäisiin siitä, ettei palkkatukea makseta, jos palkkatuki on myönnetty virheellisesti, liikaa tai perusteettomasti. Virheellisesti tai liikaa myönnetty palkkatuki olisi kyseessä esimerkiksi tilanteissa, joissa palkkatuki on myönnetty määrältään suurempana tai kestoaltaan pidemmäksi ajaksi kuin säännösten mukaan olisi voitu myöntää. Virheellisesti myönnetty palkkatuki olisi kyseessä myös, jos palkkatuki elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle olisi myönnetty valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena, vaikka tuki olisi pitänyt myöntää de minimis-tukena. Perusteettomasti palkkatukea olisi myönnetty, jos tukea ei olisi säännösten mukaan voinut lainkaan myöntää, koska tuen saaja, käyttäjäyrittäjä tai tuella palkattava ei täytä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7 luvussa säädettyjä edellytyksiä.

Ehdotettu pykälä korvaisi voimassa olevan 7 luvun 11 §:n, jonka otsikkona on 'Palkkatukeen oikeuttavat korvauspäivät'. Ehdotetussa palkkatukijärjestelmässä palkkatuen määrään eivät enää vaikuttaisi yksittäiset korvattavat päivät, mistä johtuen pykälässä ei enää säädettäisi palkkatukeen oikeuttavista korvauspäivistä.

15 §. *Valtion virastolle tai laitokselle osoitettavat määrärahat.* Pykälässä säädettäisiin valtion virastolle tai laitokselle työttömän työnhakijan palkkaamisesta aiheutuviin palkkauskustannuksiin myönnettävistä määrärahoista. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan 7 luvun 14 §:ää. Pykälää täsmennettäisiin siten, että määrärahoista voidaan maksaa työntekijän palkkauskustannukset kokonaisuudessaan, kuitenkin enintään valtion talousarvion mukainen enimmäismäärä. Vuonna 2014 valtion talousarviossa enimmäismäärä on 3 100 euroa kuukaudessa. Vuoden 2015 talousarviossa enimmäismääräksi ehdotetaan 3 100 euroa kuukaudessa.

Ehdotetussa pykälässä ei säädettäisi siitä, että määrärahoista voitaisiin maksaa palkkauskustannusten lisäksi muita työn järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia. Käytännössä muut kustannukset aiheutuvat esimerkiksi työvälineiden hankkimisesta tai työmatkoista. Koska työn järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisen taloudellinen

merkitys on ollut valtion virastoille ja laitoksille vähäinen, ehdotetaan, että niiden korvaamisesta luovutaan.

Kun ehdotetussa 3 §:n 2 momentissa viitataan työsuhteessa noudatettavaan lainsäädäntöön, valtion viraston ja laitoksen osalta noudatettaisiin virkasuhteisten osalta virkamieslain (750/1994) 32 §:ssä säädettyjä määräaikoja. Vastaavasti kun ehdotetussa 4 §:n 1 momentissa edellytetään työnantajan maksavan vähintään kyseiseen työsuhteeseen sovellettavan työehtosopimuksen mukaista palkkaa, valtion viraston ja laitoksen edellytettäisiin maksavan kyseiseen virka- tai työsuhteeseen sovellettavan valtion virka- ja työehtosopimuksen mukaista palkkaa.

8 luku. **Yritystoiminnan käynnistämisen- ja kehittämispalvelut**

4 §. Starttirahan määrä ja korvauspäivät. Pykälä vastaisi asiasisällöltään voimassa olevan 8 luvun 4 §:ää. Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin tekninen muutos, koska työttömyysturvalaissa tarkoitettu muutosturvalisä on poistettu.

11 luku. **Työllistämiselvoite sekä kunnalle myönnettävä lisätuki**

Luvun otsikkoa muutettaisiin siten, ettei siinä mainittaisi aluevelvoitetta.

1 §. Kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuuden järjestäminen. Voimassa olevan 11 luvun 1 §:n 1 ja 2 momenttia ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että 1 momentissa tarkoitettu kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuuden järjestäminen ja 2 momentissa tarkoitettu mahdollisuus työllistymistä edistävään palveluun tai palkkatuettuun työhön koskisi vain palkansaajan työttömyyspäivärahaa enimmäismäärän saaneita. Velvoitteen piiriin voivat kuulua vain ne, jotka ennen 1997 voimaan tullutta työttömyysturvauudistusta voimassa olleiden säännösten mukaan olisivat olleet oikeutettuja työttömyysturvan lisäpäiviin. Koska yrittäjillä ei lisäpäiväoikeutta ollut, yrittäjän työttömyyspäivärahaa saaneet eivät ole työllistämiselvoitteen piirissä. Ehdotettu muutos vastaisi voimassa olevaa käytäntöä. Ehdotettuun pykälän 3 momenttiin tehtäisiin tekni-

nen muutos. Kunnan oikeudesta saada palkkatukea työllistämiselvoitteen nojalla työllistetyistä säädettäisiin ehdotetun 7 luvun 9 §:n 2 momentissa.

3 §. Alueelliset näkökohdat ja aluevelvoite. Voimassa olevan 11 luvun 3 § ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi, koska kuntien aluevelvoite ehdotetaan poistettavaksi.

12 luku. **Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpano ja siihen liittyvä yhteistyö**

6 §. Tiedonsaantioikeus. Ehdotettu 12 luvun 6 §:n 3 momentti vastaisi pääosin asiasisällöltään voimassa olevaa 12 luvun 6 §:n 3 momenttia. Voimassa olevan säännöksen mukaan työnantajalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta työ- ja elinkeinoviranomaiselta työsuopimuslain 6 luvun 6 §:ssä ja erityyosopimuslain 7 luvun 9 §:ssä säädetyn velvollisuuden täyttämiseksi tieto siitä, onko työnantajan yksilöimä henkilö työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa. Edellä mainituissa lainkohdissa säädetään työnantajan velvollisuudesta tarjota työtä ensin tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanotuille työntekijöille, jos työnantaja tarvitsee lisää työntekijöitä. Koska työsuopimuslain säännökset eivät tule sovellettavaksi kuntien ja valtion virastojen ja laitosten virkasuhteisten työntekijöiden kohdalla, 6 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työnantajalla olisi oikeus saada vastaava tieto takaisinottovelvollisuuden täyttämiseksi myös virkasuhteessa olleiden osalta. Kuntatyönantajia koskevasta takaisinottovelvollisuudesta säädetään kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) 46 §:ssä ja valtiotyönantajia koskevasta takaisinottovelvollisuudesta virkamieslain (750/1994) 32 §:ssä. Virkamieslaissa säädetty takaisinottoaika on 24 kuukautta. Kirkkolain (1054/1993) 62 §:ssä säädetään työnantajana toimivan evankelis-luterilaisen kirkon takaisinottovelvollisuudesta.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin, että työnantajalla olisi oikeus saada ehdotetussa 7 luvun 3 §:n 2 momentissa säädetyn palkkatuen myöntämisedellytysten täyttämiseksi tieto siitä, onko työnantajan yksilöimä henki-

lö, jonka työsuhde on päättynyt palkkatuen hakemista edeltäneiden 12 kuukauden aikana, työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa. Tältä osin ehdotettu säännös koskisi vain elinkeinotoimintaa harjoittavia työnantajia.

9 §. Tukien ja korvausten rahoitus. Hallituksen esityksessä vuoden 2015 valtion talousarvioksi palkkatuen ja starttirahan perustuen rahoitukseen käytettävä osuus työmarkkinatukimäärärahoista ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveystieteiden pääluokan työmarkkinatukimomentilta (33.20.52) työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle momentille 32.30.51 (julkiset työvoima- ja yrityspalvelut). Siirron jälkeen kaikki palkkatukeen ja starttirahaan käytettävät määrärahat olisivat samalla talousarvion momentilla. Pykälä ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi.

14 luku. Muutoksenhaku

1 §. Oikaisuvaatimus ja valitus. Ehdotettu 14 luvun 1 §:n 3 momentin 2 kohta vastaisi asiasisällöltään voimassa olevaa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 14 luvun 1 §:n 3 momentin 2 kohtaa.

1.2 Laki työsopimuslain 13 luvun 6 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

13 luku. Erinäisiä säännöksiä

6 §. Säännösten pakottavuus. Pykälässä säädetään työsopimuslain säännösten pakottavuudesta. Pykälän 1 momentin mukaan sopimus, jolla vähennetään työntekijälle tämän lain mukaan tulevia oikeuksia ja etuja, on mitätön, ellei tästä laista muuta johdu. Säännöksellä selkeytettiin sitä, että säännösten pakottavuus ja työsopimuskumppanien toisin sopimisen mahdollisuus on luettavissa suoraan säännöksistä. Työehtosopimusosallisten mahdollisuudesta sopia laista poiketen säädetään luvun 7 §:ssä.

Työsopimuslain työntarjoamisvelvollisuutta koskevat säännökset ovat pitkälti pakottavia ja vain joiltakin osin valtakunnallisten osapuolten välisellä työehtosopimuksella toisin sovittavissa. Työsopimuslain työntarjoamisvelvollisuutta koskevat säännökset ovat lain 5 luvussa (lomauttaminen), 6 luvus-

sa (työsuhteen päättymisen jälkeiseen sijoitettava takaisinottovelvollisuus) ja 7 luvussa (kollektiiviperusteiset irtisanomiset). Lisäksi lain 2 luvussa säädetään työnantajan velvollisuudesta tarjota lisätyötä osa-aikaisille työntekijöille. Työnantajan työntarjoamisvelvollisuudella suojataan työnantajan palveluksessa olevan henkilöstön oikeutta työhön ja palkan. Ensisijassa työtä on tarjottava työnantajan palveluksesta lomautetulle, sen jälkeen lisätyöhön ovat oikeutettuja osa-aikaiset ja viimeisenä tarjoamisjärjestyksessä ovat takaisinottovelvollisuuden piirissä olevat. Irtisanotuille tarjolla olevaa työtä on luonnollisesti tarjottava koko irtisanomisajan eli työsuhteen päättymiseen saakka. Irtisanomisajan noudattamista ja aikaan kohdistuvaa palkanmaksuvelvollisuutta tehostaa vielä lain 6 luvun 4 §.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 11 luvun 1 §:n mukaan kunnilla on velvollisuus järjestää työtä kuudeksi kuukaudeksi niille, joiden oikeus työttömyyspäivärahaan on päättynyt 57–59-vuotiaana enimmäisajan (500 päivää) johdosta ja jotka eivät ole työllistyneet avoimille työmarkkinoille. Työllistämismääräytteen perusteella työllistetyistä kunnalla on oikeus saada palkkatukea. Velvoitetyö on työttömän työnhakijan subjektiivinen oikeus ja kunnalla on laissa säädetty velvollisuus järjestää työ. Työsopimuslain mukainen työn tarjoamisvelvollisuus voi kuitenkin käytännössä aiheuttaa sen, että kunta ei voi järjestää velvoitetyötä ja voi tästä syystä joutua vahingonkorvausvelvolliseksi velvoitetyöhön oikeutettua kohtaan. Jos kunta taas järjestää velvoitetyön tarjoamatta työtä ensin palveluksessaan olleille osa-aikaisille, lomautetuille tai irtisanotuille, se saattaa joutua vahingonkorvausvelvolliseksi näitä työntekijöitä kohtaan.

Rekisteröidyt yhdistykset ja säätiöt palkkaavat pääsääntöisesti vähintään 500 päivältä työttömyysetuutta työttömyyden perusteella saaneita työttömiä työnhakijoita, joista ne voivat saada korkeinta korotettua palkkatukea. Korkeimmalla korotetulla palkkatuella ne voivat kattaa palkkauskustannukset kokonaan. Korkein korotettu palkkatuki (noin 1330 euroa/kuukausi) riittää kattamaan viikotyöajaltaan noin 22–25 tunnin osa-aikatyön palkkauskustannukset.

Jos työnantaja tarvitsee lisää työntekijöitä tehtäviin, jotka ovat sopivia työnantajan palveluksessa jo oleville osa-aikatyötä tekeville työntekijöille, työnantajan on työsopimuslain 2 luvun 5 §:n mukaan ensin tarjottava lisätyötä osa-aikatyöntekijöilleen. Jos yhdistys tai säätiö ei tarjoa lisätyötä osa-aikatyöntekijöille, palkkatukea ei voida myöntää. Koska yhdistykset ja säätiöt eivät voi taloudellisista syistä tarjota kokoaikatyötä palkkatuella palkkaamilleen osa-aikatyöntekijöille, työsopimuslain edellyttämä työn tarjoamisvelvollisuus estää osa-aikaisten työmahdollisuuksien luomisen palkkatuella niin sanotuille välityömarkkinoille.

Jotta työllistämismääräytteen piirissä olevat kunnat voisivat täyttää julkisesta työvoimaja yrityspalvelusta annetussa laissa säädetyn työllistämismääräytteen ja yhdistykset ja säätiöt voisivat tarjota palkkatuella osa-aikaista työtä muissa kuin elinkeinotoiminnaksi katsottavissa tehtävissä työsopimuslain työnantajan työntarjoamisvelvollisuutta koskevien säännösten estämättä, ehdotetaan työsopimuslain säännösten pakottavuutta koskevaan säännökseen lisättäväksi uusi 2 momentti.

Momentin mukaan lain 2 luvun 5 §:n lisätyön tarjoamisvelvollisuuden, 6 luvun 6 §:n takaisinottovelvollisuuteen liittyvän työntarjoamisvelvollisuuden sekä 5 luvun 2 §:n työnantajan lomautettuun työntekijään kohdistuvan työntarjoamisvelvollisuuden estämättä rekisteröity yhdistys tai säätiö saisi ottaa palvelukseensa henkilön, joka täyttää julkisesta työvoimaja yrityspalvelusta annetun lain 7 luvun 8 §:n 1 momentin kohdassa säädetyt edellytykset.

Säännöksen soveltamisala olisi rajoitettu niihin rekisteröidyissä yhdistyksissä ja säätiöissä teetettäviin tehtäviin, joita ei katsota elinkeinotoiminnaksi ja joita nämä palkkatuen avulla tarjoavat vähintään kaksi vuotta työttömänä olleille. Yhdistykset ja säätiöt voivat saada palkkatukea myös tehtäviin, joiden voidaan katsoa kuuluvan elinkeinotoiminnan harjoittamiseen. Viimeksi mainituissa tilanteissa palkkatuella ei voida kattaa palkkauskustannuksia kokonaan eikä työsopimuslain työntarjoamisvelvollisuutta koske-

vista säännöksistä poikkeaminen koskisi niitä.

Oikeus poiketa työsopimuslain työntarjoamisvelvollisuudesta koskisi myös kuntaa tämän täyttäessä julkisesta työvoimaja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 §:ssä säädettyä työllistämismääräytettään. Säännöksellä ratkaistaisiin työsopimuslain ja julkisesta työvoimaja yrityspalvelusta annetun lain säännösten välinen ristiriita.

Työllistämismääräytettään täyttävä kunta ei kuitenkaan saisi sopia työllistettävän kanssa tehtävästä, josta se on lomauttanut oman työntekijänsä. Säännös ei siis mahdollistaisi sitä, että kunta ensin taloudellisista syistä lomauttaa jostakin tehtävästään henkilöstöään ja palkkaa palkkatuella samaksi ajaksi ja samoihin tehtäviin velvoitetyöllistämisen piiriin kuuluvia henkilöitä. Työllistettävää ei siten saisi sijoittaa määräaikaisen sopimuksen alkaessa sellaiseen tehtävään, josta kunnan omia työntekijöitä on tuolloin lomautettuina tai joiden lomautusilmoitusajaksi on menossa. Näin ollen pelkästään velvoitetyöllistämistä työntekijän kanssa tehtävän sopimuksen päivämäärän valinnalla ei voida kiertää säännöstä.

Säännöksen mukaista kunnan oikeutta palkata velvoitetyöllistettävä arvioidaan palkkaushetken olosuhteiden mukaan. Tehdessään työllistettävän kanssa määräaikaisen työsopimuksen kunta sitoutuu tarjoamaan työllistetyille kuuden kuukauden ajaksi tehtäviä, jotka määritellään työsopimuksessa. Jos kunta työllistämismääräytteen piiriin kuuluvan henkilön kanssa tekemänsä työsopimuksen kestoajana joutuu lomauttamaan henkilöstöään, velvoitetyöllistettävällä voidaan teettää hänen työsopimuksensa mukaisia tehtäviä sopimuskauden loppuun asti.

Ehdotettu 2 momentin säännös oikeuttaa poikkeamaan työnantajan työntarjoamisvelvollisuudesta tarkkaan rajoitetuissa tilanteissa. Työn tarjoamisvelvollisuudesta poikkeaminen momentissa säädetyin tavoin ei siten synnytä työnantajan omille osa-aikaisille, lomautetuille tai takaisinottovelvollisuuden piirissä oleville työntekijöille oikeutta vahingonkorvaukseen.

Ehdotettu laki olisi väliaikainen ja voimassa vuoden 2016 loppuun.

1.3 Laki työttömyysturvalain 7 luvun 3 §:n 3 momentin kumoamisesta

7 luku. Työmarkkinatukea koskevat yleiset säännökset

1 §. Lain 7 luvun 3 §:n 3 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Hallituksen esityksessä vuoden 2015 valtion talousarvioksi palkkatuen rahoitukseen käytettävä osuus työmarkkinatukimäärärahoista ehdotetaan siirrettäväksi sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön pääluokan työmarkkinatukimomentilta (33.20.52) työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle momentille 32.30.51 (julkiset työvoima- ja yrityspalvelut). Koska palkkatukea ei enää rahoitettaisi työmarkkinatukimäärärahoista, on lainkohta tarpeeton.

2 §. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotetulla lailla julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta olisi vaikutusta asetustasoiisiin säännöksiin. Voimassa olevassa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (1073/2012) säädetään palkkatuen myöntämiseen, hakemiseen ja maksamiseen liittyvistä edellytyksistä sekä valtion virastolle tai laitokselle osoitetun määrärahan käytön seurannasta. Asetusta on tarkoitus muuttaa vastaamaan lakiesityksen ehdotuksia palkkatukijärjestelmän uudistamisesta ja palkkatuen myöntämisen ehtojen muuttamisesta.

Voimassa olevan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7 luvun 2 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan palkkatukea ei myönnetä, jos työnantaja saa tuella palkattavan henkilön palkkauskustannuksiin samalta ajalta muuta valtion tukea. Kyseisen lain 7 luvun 2 §:n 4 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksista 3 momentin 2 kohdassa säädettyihin edellytyksiin. Valtioneuvoston asetuksen 13 §:ssä on säädetty eräistä poikkeuksista. Palkkatukea voidaan asetuksen 13 §:n 1 momentin mukaan myöntää, vaikka työnantaja saa oppisopimuksen perusteella maksettavaa

koulutuskorvausta. Tämän lisäksi palkkatukea korkeimpana korotettuna palkkatukena voidaan myöntää, vaikka työnantaja saa Raha-automaattiyhdistyksen avustusta tai veikkausvaroista maksettavaa avustusta tuella palkattavan henkilön palkkauskustannuksiin. Koska palkkatuen myöntämisehtoja ehdotetaan muutettavaksi siten, ettei muu valtion tuki enää olisi esteenä palkkatuen myöntämiselle, enää ei olisi tarvetta säätää asiasta asetuksella. Voimassa olevan asetuksen 13 §:n 2 momentissa säädetään oppisopimuskoulutukseen myönnettävän palkkatuen edellytyksistä. Palkkatuen myöntäminen oppisopimuskoulutukseen edellyttää, että asianomainen koulutustarkastaja on antanut lausunnon koulutuksen soveltuvuudesta oppisopimuskoulutuksena suoritettavaksi. Hallinnollisen työn vähentämiseksi koulutustarkastajan lausunnon esittämisestä ehdotetaan luovuttavaksi. Palkkatuen myöntämiseen riittäisi, että työnantaja esittäisi ensimmäisen maksushakemuksen yhteydessä työ- ja elinkeinoveranomaiselle kopion oppisopimuksesta. Asetuksen 13 § kumottaisiin.

Asetuksen 14 §:ssä säädetään palkkatuen myöntämisestä usealle työnantajalle saman työttömän työnhakijan palkkaamiseen. Voimassa olevassa asetuksessa edellytetään, että tuella palkattavan työaika palkanmaksukautta vastaavana ajanjaksona on yhteensä vähintään 85 prosenttia alan säännöllisestä työajasta. Korkein korotettu palkkatuki voidaan kuitenkin myöntää ja maksaa, vaikka työaika palkanmaksukautta vastaavana ajankohtana on lyhyempi kuin 85 prosenttia alan säännöllisestä työajasta. Koska ehdotetussa julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7 luvussa ei asetettaisi palkkatuen myöntämisen edellytykseksi tiettyä vähimmäistyöaikaa, asetuksella ei enää säädettäisi edellä mainitusta asiasta. Palkkatukea voitaisiin kuitenkin jatkossakin myöntää usealle työnantajalle saman työttömän työnhakijan palkkaamiseen. Asetuksen 14 § kumottaisiin.

Voimassa olevan asetuksen 15 §:ssä säädetään korkeimman korotetun palkkatuen enimmäismäärästä eri työnantajatahoilla. Koska palkkatuen määrä olisi ehdotuksen mukaan aina prosentuaalinen osuus työnantajalle tuella palkattavasta aiheutuvista palkkauskustannuksista eikä ehdotettavaan esityk-

seen sisälly säännöksiä korkeimmasta korotetusta palkkatuesta, asetuksen 15 § kumottaisiin.

Asetuksen 16 ja 17 §:n mukaan palkkatuen maksatushakemus ja valtion viraston tai laitoksen kuukausi-ilmoitus työllisyysmäärärahojen käytöstä on toimitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, joka maksaa palkkatuen ja seuraa työllisyysmäärärahojen käyttöä. Vuoden 2015 alusta edellä mainitut tehtävät siirtyvät perustettavalle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämisen ja hallintokeskukselle (KEHA). Asetusta muutettaisiin siten, että palkkatuen maksatushakemukset ja valtion viraston tai laitoksen kuukausi-ilmoitukset tulisi toimittaa KEHA:lle.

Esitykseen julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta sisältyy nykyistä vastaava asetuksenantovaltuus, joka koskee tuella palkatun siirtämistä toisen työnantajan (käyttäjäyritys) tehtäviin. Voimassa olevassa asetuksessa ei ole säädetty tarkemmin tuella palkattavan siirtämisen edellytyksistä. Ehdotetun 7 luvun 5 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä tuella palkatun siirtämisen edellytyksistä. Asetuksella voitaisiin tarvittaessa säätää kaikkia työnantajia koskevasta työsuhteen vähimmäiskestosta edellytyksenä tuella palkatun siirtämiselle käyttäjäyrityksen tehtäviin.

Esityksessä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 3 §, jossa säädetään kuntien aluevelvoitteesta, ehdotetaan kumottavaksi. Koska aluevelvoite poistettaisiin, edellä mainitun lain 11 luvun 3 §:n 1 momentin nojalla säädetty valtioneuvoston asetus työmarkkina-alueista (1074/2012) kumoutuisi.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Esitetyt muutokset liittyvät erityisesti perustuslain 6 §:ssä ja 18 §:n 2 momentissa

säädettyihin perusoikeuksiin. Perustuslain 6 §:n mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vammaisuuden, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Perustuslain 18 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on edistettävä työllisyyttä ja pyrittävä turvamaan jokaiselle oikeus työhön.

Työllisyyden edistämistä koskeva säännös on luonteeltaan julkiseen valtaan kohdistuva perustuslaillinen toimeksianto. Säännös ei ota kantaa työllisyyden hoidossa käytettävään keinovalikoimaan, vaan jättää julkiselle vallalle merkittävästi liikkumatilaa sen harkitsemisessa, miten työllisyyttä voidaan parhaiten edistää. Työllisyyden edistämismittaluus merkitsee myös sitä, että julkisen vallan tulee pyrkiä estämään pysyvästi työtä vailla olevien ryhmien muodostuminen. Ehdotuksen keskeisenä tavoitteena on edistää pitkäaikaistyöttömien työllistymistä ja näin turvata heidän oikeuttaan työhön. Palkkatukea voitaisiin myöntää määrältään sitä suurempana ja kestoaltaan sitä pidempänä, mitä pidempään henkilö on ollut työttömänä. Myös osatyökykyisten työllisyyttä ja oikeutta työhön pyrittäisiin edistämään ottamalla huomioon vamman tai sairauden aiheuttama tuottavuuden alentuma palkkatukea myönnettäessä. Lisäksi esityksessä huomioitaisiin nuorten ja ikääntyneiden muita ikäryhmiä heikompi asema työmarkkinoilla.

Ehdotetun julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7 luvun 9 §:n 5 momentin mukaan alle 30-vuotiaan, jonka työttömyys on kestänyt alle 12 kuukautta, palkkaamiseen voitaisiin myöntää palkkatukea enintään kymmeneksi kuukaudeksi. Muiden alle vuoden työttömänä olleiden palkkaamiseen myönnettävän palkkatuen enimmäiskesto olisi kuusi kuukautta. Poikkeus olisi voimassa kahden vuoden ajan. Poikkeus merkitsisi sitä, että alle 30-vuotiailla alle vuoden työttömänä olleilla olisi mahdollisuus pidempikestoiseen tuettuun työhön kuin muilla alle vuoden työttömänä olleilla.

Perustuslakivaliokunta on työllisyyslain säädännön yhteydessä pitänyt vallitsevaa nuorisotyöttömyystilannetta eräiden muiden

seikkojen ohella hyväksyttävänä perusteena alle 25-vuotiaiden erilliskohtelulle silloin, kun kysymys on ollut tiukempien ehtojen asettamisesta nuorten henkilöiden työmarkkinatuen saamiselle (PeVL 17/1996 vp, PeVL 46/2002 vp). Vastaavasti perustuslakivaliokunta on katsonut lausunnossaan (PeVL 11/2010 vp), että tavoite ehkäistä työttömyyden pitkittymistä edistämällä erityisesti nuorten vastavalmistuneiden sijoittumista työmarkkinoille on ollut taantuman aikana hyväksyttävä peruste alle 25-vuotiaiden erityiskohtelulle.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan nuorimpien ikäryhmien työttömyysaste on ollut viime vuosina muiden ikäryhmien työttömyysastetta huomattavasti korkeampi (15—19-vuotiailla noin 30 prosenttia ja 20—24-vuotiailla 15—17 prosenttia). Myös 25—29-vuotiaiden ikäryhmässä työttömyysaste on ollut hieman korkeampi (9—10 prosenttia) kuin tätä vanhemmissa 5-vuotiskäryhmissä, joissa työttömyysaste on vaihdellut 5—7 prosentin välillä. Vaikka nuorella tarkoitetaan työllisyyslainsäädännössä yleisesti alle 25-vuotiasta henkilöä, koskee nuorisotakuu alle 25-vuotiaiden lisäksi 25—29-vuotiaita vastavalmistuneita. Esi-tetty väliaikainen pidennys palkkatuen enimmäiskeston antaisi mahdollisuuden edistää nuorisotakuuta ja ehkäistä nuorisotyöttömyyden kasvamista.

Ehdotetun julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 7 luvun 9 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan 60 vuotta täyttäneelle, joka on ollut yhtäjaksoisesti työtön vähintään 12 kuukautta välittömästi ennen palkkatuen myöntämistä, voitaisiin myöntää

palkkatukea muita pidempikestoisemmin. Palkkatukea voitaisiin myöntää 24 kuukaudeksi kerrallaan, mutta tuki voisi olla käytännössä pysyvä, koska sitä olisi mahdollista myöntää uudestaan ilman tukijaksojen väliin jäävää työttömyyttä. Säännökset asettaisivat 60 vuotta täyttäneet iän perusteella muita työttömiä parempaan asemaan, koska heillä olisi mahdollisuus työllistyä palkkatuen avulla pitkäkestoisesti, jopa pysyvästi.

Ikääntyneiden osuus pitkäaikaistyöttömistä on huomattava. Vuonna 2013 vähintään vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleista 55 vuotta täyttäneitä oli hieman yli 50 prosenttia ja kaksi vuotta yhtäjaksoisesti työttömänä olleista noin 65 prosenttia. Työttömyyden pitkittyminen keskittyy kuitenkin erityisesti yli 60-vuotiaisiin, sillä yhtäjaksoisesti yli vuoden työttömänä olleista ikääntyneistä 60 vuotta täyttäneitä oli noin 65 prosenttia ja yli kaksi vuotta yhtäjaksoisesti työttömänä olleista yli 70 prosenttia. Yli 60 vuotta täyttäneiden työllistyminen on huomattavasti muita ikäryhmiä vaikeampaa. Heidän työllistymistään voitaisiin edistää pitkäkestoisella palkkatuella.

Hallitus katsoo, että esityksessä ei ehdoteta sellaisia muutoksia, joiden vuoksi esitystä ei voitaisi käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Koska palkkatuen myöntämisen perusteet kuitenkin muuttuisivat merkittävästi, pitää hallitus suotavana, että esityksestä pyydetäisiin perustuslakivaliokunnan lausunto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 11 luvun 3 § ja 12 luvun 9 §,

muutetaan 1 luvun 3 §:n 1 momentin 8 ja 9 kohta ja 2 momentti, 4 luvun 7 §:n 2 momentin 1 kohta, 7 luvun 1—8 §, 9 §:n 1—4 momentti, väliaikaisesti 9 §:n 5 momentti sekä 10—14 §, 8 luvun 4 §:n 1 momentti, 11 luvun otsikko ja 1 §:n 1—3 momentti, 12 luvun 6 §:n 3 momentti sekä 14 luvun 1 §:n 3 momentin 2 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 4 luvun 7 §:n 2 momentin 1 kohta ja 7 luvun 2 ja 4 § laissa 390/2014, 7 luvun 8 § osaksi laissa 390/2014, 11 luvun 1 §:n 1—3 momentti laissa 1050/2013 ja 14 luvun 1 §:n 3 momentin 2 kohta laissa 10/2014, sekä

lisätään 1 luvun 3 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1050/2013, uusi 10 kohta ja 7 lukuun uusi 15 § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

8) *de minimis-tuella* tukea, jota tarkoitetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 1407/2013, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalousalalla annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 1408/2013 ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen kalastus- ja vesiviljelyalalla annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 717/2014;

9) *työsuhteella* työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:ssä ja erityisopimuslain (756/2011) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettua työnantajan ja työntekijän sopimussuhdetta sekä ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) ja ammatillisesta aikuiskoulutuk-

sesta annetussa laissa (631/1998) tarkoitettua työnantajan ja oppisopimusoppilaan sopimussuhdetta (oppisopimuskoulutus);

10) *valtiontukien yleisellä ryhmäpoikkeusasetuksella* tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annettua komission asetusta (EU) N:o 651/2014.

Kun tässä laissa viitataan työsuhteeseen ja työsuhteessa noudatettavaan lainsäädäntöön, se koskee myös virkasuhdetta ja virkasuhteessa noudatettavaa lainsäädäntöä.

4 luku

Tieto- ja neuvontapalvelut, asiantuntija-arvioinnit, ammatinvalinta- ja uraohjaus sekä valmennus ja kokeilu

7 §

Työkokeilua koskevat rajoitukset

Henkilöasiakasta ei ohjata työkokeiluun, jos:

1) työkokeilu aiheuttaisi tai voisi aiheuttaa sen järjestäjän palveluksessa olevien työnte-

kijöiden irtisanomisen, lomauttamisen tai osa-aikaistamisen;

7 luku

Palkkatuki

1 §

Palkkatuki

Palkkatuki on työttömän työnhakijan työllistymisen edistämiseksi tarkoitettu tuki, jonka työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää työnantajalle palkkauskustannuksiin. Palkkatuetun työn tarkoituksena on parantaa työttömän työnhakijan ammatillista osaamista ja edistää työllistymistä avoimille työmarkkinoille.

2 §

Palkkatuen myöntämisen yleiset edellytykset

Palkkatuen myöntäminen edellyttää, että työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarjolla olevan työtehtävän parantavan työttömän työnhakijan ammatillista osaamista. Palkkatuen myöntäminen vamman tai sairauden perusteella edellyttää, että työ- ja elinkeinotoimisto arvioi vamman tai sairauden olennaisesti ja pysyvästi tai pysyväisluonteisesti alentavan työttömän työnhakijan tuottavuutta tarjolla olevassa työtehtävässä.

Työ- ja elinkeinotoimisto voi palkkatukea myöntäessään asettaa tuen saamiselle tuella palkattavan ja tuen tarkoituksen toteuttamisen kannalta tarpeellisia ehtoja.

3 §

Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

Palkkatukea voidaan myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, yhteisölle ja muulle työnantajalle, ei kuitenkaan valtion virastolle tai laitokselle.

Jos työnantaja on tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanonut tai lomauttanut työntekijöitä taikka työnantajan palvelukses-

sa on osa-aikaisia työntekijöitä, palkkatukea voidaan myöntää, jos työnantaja on ennen palkkatukihakemuksen tekemistä työsopimuslaisissa tai merityösopimuslaisissa säädetyllä tavalla täyttänyt velvollisuutensa tarjota työtä irtisanotuille, lomautetuille tai osa-aikatyötä tekeville työntekijöille tai jos työnantajalla ei muusta syystä ole velvollisuutta työn tarjoamiseen. Palkkatuen myöntäminen elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle edellyttää lisäksi työsopimuslain 6 luvun 6 §:n 1 momentissa tai merityösopimuslain 7 luvun 9 §:ssä säädetyistä yhdeksän kuukauden takaisinottoajasta poiketen, että työnantaja on tarjonnut työtä sellaiselle tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanomalleen työntekijälle, jonka irtisanomisaika on päätynyt palkkatuen hakemista edeltäneiden 12 kuukauden aikana.

Palkkatukea ei myönnetä, jos:

1) tukeen perustuva työhön ottaminen aiheuttaisi tai voisi aiheuttaa työnantajan palveluksessa olevien muiden työntekijöiden irtisanomisen, lomauttamisen tai osa-aikaistamisen;

2) tuki vääristäisi muiden samoja tuotteita tai palveluja tarjoavien tahojen välistä kilpailua;

3) työnantaja on olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuksiaan suorittaa veroja tai lakisääteisiä maksuja, ellei työ- ja elinkeinotoimisto tuella palkattavaan liittyvistä erityisistä syistä pidä tuen myöntämistä tarkoituksenmukaisena;

4) elinkeinotoimintaa harjoittava työnantaja on valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 2 artiklan 18 kohdassa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys tai elinkeinotoimintaa harjoittavaa työnantajaa koskee 1 artiklan 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettu Euroopan komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa tuki on julistettu sääntöjen vastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi.

4 §

Työsuhteeseen liittyvät palkkatuen edellytykset

Palkkatukea voidaan myöntää, jos työnantaja sitoutuu maksamaan vähintään kyseiseen

työsuhteeseen sovellettavan työehtosopimuksen mukaista palkkaa tai, jollei sovellettavaa työehtosopimusta ole, tavanomaisen ja kohtuullisen palkan kyseisestä työstä. Palkkatukea ei voida kuitenkaan myöntää, jos tuella palkattavan palkka määräytyisi yksinomaan työn tuloksen perusteella.

Palkkatukea ei myönnetä, jos työsuhde, jota varten tuki on tarkoitettu, on alkanut ennen kuin tuen myöntämisestä on tehty päätös.

Palkkatuki voidaan myöntää alkaneen työsuhteen estämättä, jos kyse on uuden palkkatukijakson myöntämisestä ja uusi jakso alkaisi välittömästi edellisen palkkatukijakson päätyttyä. Jatkohakemus on toimitettava työ- ja elinkeinotoimistolle ennen edellisen tukijakson päättymistä.

5 §

Tuella palkatun siirtäminen

Työnantaja saa tuella palkatun suostumuksella siirtää tämän toisen työnantajan (*käyttäjyryitys*) tehtäviin. Siirron edellytyksenä on, että käyttäjyryitys täyttää 3 §:n 2 momentissa ja 3 momentin 1 kohdassa säädetyt edellytykset. Palkkatuen saajan on ilmoitettava siirrosta työ- ja elinkeinotoimistolle ennen siirron tapahtumista ja liitettävä ilmoitukseen käyttäjyryityksen vakuutus 3 §:n 2 momentissa ja 3 momentin 1 kohdassa säädettyjen edellytysten täyttymisestä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuella palkatun siirtämisen edellytyksistä.

6 §

Palkkatuen myöntäminen elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle

Elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle palkkatuki myönnetään valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena, kun tuella palkattava on:

1) henkilö, jonka vamma tai sairaus olennaisesti ja pysyvästi tai pysyväisluonteisesti alentaa tuottavuutta tarjolla olevassa työtävissä;

2) henkilö, joka ei ole ollut toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa palkkatuen

myöntämistä välittömästi edeltäneiden kuuden kuukauden aikana;

3) vailla ammatillista koulutusta;

4) yli 50-vuotias;

5) alle 25-vuotias; tai

6) oikeutettu kotoutumissuunnitelmaan kotoutumisen edistämisestä annetun lain nojalla.

Elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle palkkatuki myönnetään muun kuin 1 momentissa tarkoitettun työttömän työnhakijan palkkaamiseen de minimis -tukena. Tämän lisäksi sen estämättä, mitä 1 momentin 2—4 ja 6 kohdassa säädetään, palkkatuki myönnetään de minimis -tukena, jos tuella palkattava on täyttänyt 60 vuotta ja ollut yhtäjaksoisesti työtön vähintään 12 kuukautta välittömästi ennen palkkatuen myöntämistä. Oppisopimuskoulutukseen palkkatuki myönnetään de minimis -tukena.

7 §

Palkkatuella katettavat palkkauskustannukset

Palkkatuella katettavilla palkkauskustannuksilla tarkoitetaan työntekijälle maksettavaa palkkaa ennen vakuutetun lakisääteisten maksujen ja verojen pidätystä ja sen lisäksi työnantajan lakisääteistä sosiaaliturva-, työeläkevakuutus-, tapaturmavakuutus- ja työttömyysvakuutusmaksua sekä pakollista ryhmähenkivakuutusmaksua.

Palkkauskustannuksiin ei lueta:

1) tuella palkatulle maksettavaa lomakorvausta tai sitä vastaavaa korvausta;

2) palkkaa siltä ajalta, jolta työnantajalla on oikeus saada tuella palkatun palkkauskustannuksiin sairausvakuutuslain (1224/2004) 7 luvun 4 §:n nojalla päivärahaetuutta tai tapaturmavakuutuslain 26 §:n nojalla päivärahaa tai korvausta;

3) sitä palkan osuutta, joka määräytyy tuella palkatun työn tuloksen perusteella.

8 §

Palkkatuen määrä ja enimmäiskesto

Palkkatuen määrä on työnantajalle tuella palkattavasta aiheutuvista 7 §:ssä tarkoitetuista palkkauskustannuksista:

1) 30 prosenttia enintään kuuden kuukauden ajan, jos tuella palkattava on ollut työtön alle 12 kuukautta välittömästi ennen palkkatuen myöntämistä;

2) 40 prosenttia enintään 12 kuukauden ajan, jos tuella palkattava on ollut työtön vähintään 12 kuukautta palkkatuen myöntämistä välittömästi edeltäneiden 14 kuukauden aikana;

3) 50 prosenttia enintään 12 kuukauden ajan ja sen jälkeen 30 prosenttia enintään 12 kuukauden ajan, jos tuella palkattava on ollut työtön vähintään 24 kuukautta palkkatuen myöntämistä välittömästi edeltäneiden 28 kuukauden aikana; jos palkkatuki myönnetään elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle valtiontukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena, edellytetään lisäksi, että tuella palkattava ei ole ollut toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa palkkatuen myöntämistä välittömästi edeltäneiden 24 kuukauden aikana;

4) 50 prosenttia koko työsuhteen ajalta, kuitenkin enintään 24 kuukauden ajan kerrallaan, jos tuella palkattavan vamma tai sairaus olennaisesti ja pysyvästi tai pysyväisluonteisesti alentaa tuottavuutta tarjolla olevassa työtehtävässä.

Jos palkkatukea myönnetään useammassa kuin yhdessä jaksossa, palkkatuen määrä ja enimmäiskesto määräytyvät ensimmäisen palkkatukijakson myöntämisaikakohdan mukaisesti, kunnes palkkatuen enimmäiskeston laskeminen alkaa uudelleen alusta.

9 §

Palkkatuen määrä ja enimmäiskesto eräissä tapauksissa

Rekisteröidylle yhdistykselle tai säätiölle, joka palkkaa 8 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua työttömän työnhakijan muihin kuin elinkeinotoiminnaksi katsottaviin tehtäviin, palkkatuen määrä on ensimmäisten 12 kuukauden ajalta 100 prosenttia niistä tuella palkattavasta aiheutuvista palkkauskustannuksista, jotka vastaavat enintään 65 prosentin työaikaa alan säännöllisestä enimmäistyöajasta, kuitenkin enintään valtion talousarvion mukainen enimmäismäärä.

Kunnalla on oikeus saada palkkatukea 50 prosenttia tuella palkattavasta aiheutuvista palkkauskustannuksista, kun kunta työllistää työttömän työnhakijan 11 luvun 1 §:ssä tarkoitettua työllistämisvelvoitteen perusteella.

Palkkatukea voidaan, sen estämättä mitä 8 §:n 1 momentissa palkkatuen enimmäiskestosta säädetään, myöntää:

1) enintään 24 kuukaudeksi kerrallaan, jos tuella palkattava on 60 vuotta täyttänyt ja ollut yhtäjaksoisesti työtön vähintään 12 kuukautta välittömästi ennen palkkatuen myöntämistä;

2) enintään 24 kuukaudeksi kerrallaan, jos kunta, kuntayhtymä, yhdistys tai säätiö palkkaa muihin kuin elinkeinotoiminnaksi katsottaviin tehtäviin tuella henkilön suunnittelemaan ja järjestämään työttömille työ- ja koulutuspaikkoja sekä muita työllistymistä edistäviä palveluja;

3) oppisopimuskoulutukseen koko sen ajaksi.

Edellä 3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa palkkatuen määrä on ensimmäisten 12 kuukauden jälkeiseltä ajalta 30 prosenttia työnantajalle tuella palkattavasta aiheutuvista palkkauskustannuksista.

Sen estämättä, mitä 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään palkkatuen kuuden kuukauden enimmäiskestosta, alle 30-vuotiaan palkkaamiseen voidaan myöntää palkkatukea enintään 10 kuukaudeksi.

10 §

Palkkatuki sosiaaliselle yritykselle

Jos sosiaalisista yrityksistä annetussa laissa (1351/2003) tarkoitettu sosiaalinen yritys palkkaa mainitun lain 1 §:n 2 kohdassa tarkoitettua työttömän työnhakijan, palkkatukea voidaan 8 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyn estämättä korottaa niin, että palkkatuen määrä on 50 prosenttia työnantajalle tuella palkattavasta aiheutuvista palkkauskustannuksista, kuitenkin enintään 1 300 euroa kuukaudessa.

Jos tuella palkattavan vamma tai sairaus olennaisesti ja pysyvästi tai pysyväisluonteisesti alentaa tuottavuutta tarjolla olevassa työtehtävässä, palkkatukea voidaan 8 §:n

1 momentin 4 kohdasta poiketen myöntää enintään 36 kuukaudeksi kerrallaan.

Poiketen siitä, mitä 8 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetään palkkatuen määrästä, sosiaaliselle yritykselle voidaan myöntää palkkatukea, jonka määrä on 50 prosenttia työnantajalle tuella palkattavasta aiheutuvista palkkauskustannuksista, enintään 24 kuukaudeksi, jos tuella palkattava on sosiaalisista yrityksistä annetun lain 1 §:n 3 kohdassa tarkoitettu henkilö.

11 §

Tilapäinen keskeyttäminen

Jos palkkatuetun työn tekeminen ja palkanmaksu keskeytyvät vähintään kuukauden ajaksi, palkkatuen maksaminen keskeytetään. Keskeytysaikaa ei lasketa 8 ja 9 §:ssä säädettyyn palkkatuen enimmäiskeston.

12 §

Enimmäiskeston laskeminen uudelleen alusta

Sen jälkeen, kun henkilö on ollut palkkatuella tuetussa työssä enimmäisajan yhden tai useamman työnantajan palveluksessa, palkkatukea ei voida myöntää ennen kuin hän on ollut työttömänä työnhakijana vähintään 10 kuukautta palkkatuen myöntämistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana. Enimmäiskeston laskenta aloitetaan kuitenkin aina alusta, kun 24 kuukautta on kulunut viimeisen palkkatukijakson päättymisestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua 10 kuukauden työttömyyttä ei edellytetä, jos kyse on palkkatuen myöntämisestä 8 §:n 1 momentin 4 kohdassa tai 9 §:n 3 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

13 §

Muun tuen vaikutus palkkatuen maksamiseen

Palkkatuki voi olla yhdessä muiden palkkauskustannuksiin myönnettyjen tukien ja oppisopimuksen perusteella maksettavan

koulutuskorvauksen kanssa enintään tuella palkatusta työnantajalle aiheutuvien palkkauskustannusten suuruisen.

Elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle maksettavan palkkatuen enimmäismäärään sovelletaan, mitä tukien kasautumisesta säädetään valtiontukien yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa.

Jos palkkatuki yhdessä muiden palkkauskustannuksiin myönnettyjen tukien kanssa ylittää 1 tai 2 momentissa tarkoitettua enimmäismäärää, palkkatuen määrää vähennetään enimmäismäärän ylittävältä osin.

14 §

Palkkatuen maksamisen esteet

Palkkatukea ei makseta, jos:

1) tuen saaja ei noudata palkkatukipäätöksessä asetettuja ehtoja;

2) palkkatuen myöntämisen jälkeen käy ilmi, että 3 §:ssä säädetty työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset, 4 §:ssä säädetty työsuhteeseen liittyvät palkkatuen edellytykset tai 5 §:ssä säädetty tuella palkatun siirtämiseen liittyvät edellytykset eivät täyty;

3) palkkatukea on myönnetty virheellisesti, liikaa tai perusteettomasti.

15 §

Valtion virastolle tai laitokselle osoitettavat määrärahat

Työ- ja elinkeinotoimisto voi osoittaa valtion virastolle tai laitokselle määrärahoja työttömän työnhakijan palkkaamisesta aiheutuviin palkkauskustannuksiin. Määrärahojen käyttöön sovelletaan, mitä 1 ja 2 §:ssä, 3 §:n 2 momentissa ja 3 momentin 1—3 kohdassa, 4, 5, 7, 11 ja 12 §:ssä, 13 §:n 1 momentissa ja 14 §:ssä säädetään palkkatuesta. Lisäksi määrärahojen käyttöön sovelletaan, mitä 8 §:ssä ja 9 §:n 3 momentissa säädetään palkkatuen enimmäiskestosta. Määrärahoista voidaan maksaa työntekijän palkkauskustannukset kokonaisuudessaan, kuitenkin enintään valtion talousarvion mukainen enimmäismäärä.

8 luku

Yritystoiminnan käynnistämisen- ja kehittämispalvelut

4 §

Starttirahan määrä ja korvauspäivät

Starttirahana myönnetään päivää ja henkilöä kohti vähintään starttirahan perustuki. Starttirahan perustuki on päivältä työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua peruspäivärahan suuruinen ilman korotusosaa.

noille eikä hänelle voida järjestää soveltuvaa työttömyysturvalaissa tarkoitettua työllistymistä edistävää palvelua, kuntoutusta tai palkkatuetta työtä muun kuin kunnan palveluksessa 1 tai 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, hänen kotikuntansa on työ- ja elinkeinotoimiston osoituksesta järjestettävä hänelle työntekomahdollisuus kuuden kuukauden ajaksi (työllistämismahdollisuus). Kunnan on järjestettävä työntekomahdollisuus siten, että työllistettävä voi aloittaa työn työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttyessä. Kunnan oikeudesta saada palkkatukea niistä työntekijöistä, jotka se on työllistämismahdollisuuden nojalla työllistänyt, säädetään 7 luvun 9 §:n 2 momentissa.

11 luku

Työllistämismahdollisuus sekä kunnalle myönnettävä lisätuki

1 §

Kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuuden järjestäminen

Työttömälle työnhakijalle turvataan mahdollisuus työllistymistä edistävään kuntoutukseen tai työvoimakoulutukseen, jos hänen oikeutensa palkansaajan työttömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan johdosta hänen täytettyään 57 vuotta, mutta ennen kuin hän täyttää 60 vuotta.

Työ- ja elinkeinotoimiston tulee järjestää 60 vuotta täyttäneelle työttömälle työnhakijalle mahdollisuus työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun tai palkkatuetta työhön muun kuin kunnan palveluksessa ennen kuin hänen oikeutensa palkansaajan työttömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan takia. Työllistymistä edistävä palvelu tai palkkatuetta työhön on järjestettävä kestoaltaan vähintään sellaisena, että työnhakija täyttää työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevan työssäoloehdon.

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettu työtön työnhakija ei työllisty avoimille työmarkki-

12 luku

Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpano ja siihen liittyvä yhteistyö

6 §

Tiedonsaantioikeus

Työnantajalla on oikeus saada salassapitosääntöjen ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta työ- ja elinkeinoviranomaiselta työ- ja virkasuhdetta koskevissa laeissa säädetyn irtisanotun työntekijän ja viranhaltijan takaisin ottamista koskevan velvollisuuden täyttämiseksi tieto siitä, onko työnantajan yksilöimä henkilö työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa. Työnantajalla on lisäksi oikeus saada 7 luvun 3 §:n 2 momentissa säädetyn palkkatuen myöntämisedellytyksen täyttämiseksi tieto siitä, onko työnantajan yksilöimä henkilö, jonka työsuhde on päätynyt palkkatuen hakemista edeltäneiden 12 kuukauden aikana, työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa.

14 luku

Muutoksenhaku

1 §

Oikaisuvaatimus ja valitus

Päätökseen ei saa vaatia oikaisua, eikä siitä saa valittaa, jos:

2) palkkatuki on evätty 7 luvun 2 §:n 1 momentin perusteella; palkkatukea koskevista päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä siitä saa valittaa myöskään siltä

osin kuin päätös koskee palkkatuen määrää tai kestoä;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 . Sen 11 luvun 1 §:n 2 momenttia so-
velletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammi-
kuuta 2017. Lain 7 luvun 9 §:n 5 momentti
on voimassa 31 päivään joulukuuta 2016 ja
sitä sovelletaan palkkatuen myöntämiseen
työsuhteeseen, joka alkaa viimeistään 31 päi-
vänä joulukuuta 2016.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin
palkkatukea koskeviin päätöksiin sovelletaan
tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita
säännöksiä.

2.

Laki**työsopimuslain 13 luvun 6 §:n väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään työsopimuslain (55/2001) 13 luvun 6 §:ään väliaikaisesti uusi 2 momentti seuraavasti:

6 §

Säännösten pakottavuus

Edellä 2 luvun 5 §:ssä, 5 luvun 2 §:ssä sekä 6 luvun 6 §:ssä säädetyn työntarjoamisvelvollisuuden estämättä rekisteröity yhdistys tai säätiö saa ottaa palvelukseensa muihin kuin elinkeinotoiminnaksi katsottaviin tehtäviin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 7 luvun 8 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetun työttömän henkilön. Sama oikeus poiketa edellä tarkoi-

tetusta työntarjoamisvelvollisuudesta on kunnalla sen täyttäessä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 §:ssä säädettyä työllistämisvelvoitetta. Työllistämisvelvoitetta täyttäessään kunta ei saa sopia työllistettävän kanssa tehtävästä, josta se on samaan aikaan lomauttanut työntekijänsä tai josta se on antanut työntekijälleen lomautusilmoituksen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja on voimassa vuoden 2016 loppuun.

3.

Laki

työttömyysturvalain 7 luvun 3 §:n 3 momentin kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

2 §

Tällä lailla kumotaan työttömyysturvalain (1290/2002) 7 luvun 3 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1049/2013. Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20_____.

Helsingissä 16 päivänä lokakuuta 2014

Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri

ANTTI RINNE

Elinkeinoministeri *Jan Vapaavuori*

1.

Laki**julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 11 luvun 3 § ja 12 luvun 9 §,

muutetaan 1 luvun 3 §:n 1 momentin 8 ja 9 kohta ja 2 momentti, 4 luvun 7 §:n 2 momentin 1 kohta, 7 luvun 1—8 §, 9 §:n 1—4 momentti, väliaikaisesti 9 §:n 5 momentti sekä 10—14 §, 8 luvun 4 §:n 1 momentti, 11 luvun otsikko ja 1 §:n 1—3 momentti, 12 luvun 6 §:n 3 momentti sekä 14 luvun 1 §:n 3 momentin 2 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 4 luvun 7 §:n 2 momentin 1 kohta ja 7 luvun 2 ja 4 § laissa 390/2014, 7 luvun 8 § osaksi laissa 390/2014, 11 luvun 1 §:n 1—3 momentti laissa 1050/2013 ja 14 luvun 1 §:n 3 momentin 2 kohta laissa 10/2014, sekä

lisätään 1 luvun 3 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1050/2013, uusi 10 kohta ja 7 lukuun uusi 15 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

3 §

3 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

8) *de minimis* -tuella perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1998/2006 tarkoitettua tukea;

9) *työsuhteella* työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:ssä ja erityisopimuslain (756/2011) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettua työnantajan ja työntekijän sopimussuhdetta sekä ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998) tarkoitettua työnantajan ja oppisopimusoppilaan sopimussuhdetta (*oppisopimuskoulutus*).

Mitä 1 momentin 9 kohdassa säädetään työsuhteesta, sovelletaan myös virkasuhteeseen.

8) *de minimis* -tuella tukea, jota tarkoitetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 1407/2013, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen maatalousalalla annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 1408/2013 ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen kalastus- ja vesiviljelyalalla annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 717/2014;

9) *työsuhteella* työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 1 §:ssä ja erityisopimuslain

(756/2011) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettua työnantajan ja työntekijän sopimussuhdetta sekä ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998) ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998) tarkoitettua työnantajan ja oppisopimusoppilaan sopimussuhdetta (oppisopimuskoulutus);

10) valtioneuvoston yleisellä ryhmäpoikkeusasetuksella tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annettua komission asetusta (EU) N:o 651/2014.

Kun tässä laissa viitataan työsuhteeseen ja työsuhteessa noudatettavaan lainsäädäntöön, se koskee myös virkasuhdetta ja virkasuhteessa noudatettavaa lainsäädäntöä.

4 luku

Tieto- ja neuvontapalvelut, asiantuntija-arvioinnit, ammatinvalinta- ja uraohjaus sekä valmennus ja kokeilu

7 § (16.5.2014/390)

Työkokeilua koskevat rajoitukset

Henkilöasiakasta ei ohjata työkokeiluun, jos:

1) työkokeilu aiheuttaisi sen järjestäjän palveluksessa olevien työntekijöiden irtisanomisia tai lomautuksia taikka heidän työsuhteidensa ehtojen huonontumista;

4 luku

Tieto- ja neuvontapalvelut, asiantuntija-arvioinnit, ammatinvalinta- ja uraohjaus sekä valmennus ja kokeilu

7 §

Työkokeilua koskevat rajoitukset

Henkilöasiakasta ei ohjata työkokeiluun, jos:

1) työkokeilu aiheuttaisi tai voisi aiheuttaa sen järjestäjän palveluksessa olevien työntekijöiden irtisanomisen, lomauttamisen tai osa-aikaistamisen;

7 luku

Palkkatuki

1 §

Palkkatuen käsite ja yleiset edellytykset

Palkkatuki on työttömän työnhakijan työllistymisen edistämiseksi tarkoitettu työ- ja elinkeinotoimiston myöntämä tuki, jota voidaan myöntää työnantajalle palkkauskustannuksiin.

Palkkatuella järjestettävän työn tarkoituk-

7 luku

Palkkatuki

1 §

Palkkatuki

Palkkatuki on työttömän työnhakijan työllistymisen edistämiseksi tarkoitettu tuki, jonka työ- ja elinkeinotoimisto voi myöntää työnantajalle palkkauskustannuksiin. Palkkatuetun työn tarkoituksena on parantaa työttömän työnhakijan ammatillista osaamista ja

sena on parantaa työttömän työnhakijan ammattitaitoa, osaamista ja työmarkkina-asemaa ja näin edistää hänen työllistymistään avoimille työmarkkinoille.

Palkkatuen myöntäminen edellyttää, että tuella palkattavan tuottavuuden arvioidaan olevan tarjolla olevassa työtehtävässä alentunut osaamisessa ja ammattitaidossa olevien puutteiden, työttömyyden keston, vamman tai sairauden taikka muun syyn johdosta.

Työ- ja elinkeinotoimisto voi palkkatukea myöntäessään asettaa tuen saamiselle tuella palkattavan ja tuen tarkoituksen toteuttamisen kannalta tarpeellisia ehtoja.

2 §

Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

Palkkatukea voidaan myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, yhteisölle ja muulle työnantajalle, ei kuitenkaan valtion virastolle tai laitokselle.

Jos työnantaja on tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanonut tai lomauttanut työntekijöitä taikka työnantajan palveluksessa on osa-aikaisia työntekijöitä, palkkatukea voidaan myöntää, jos työnantaja on ennen palkkatukihakemuksen tekemistä työsopimuslain edellyttämällä tavalla täyttänyt velvollisuutensa tarjota työtä irtisanotuille, lomautetuille tai osa-aikatyötä tekeville työntekijöille tai jos työnantajalla ei muusta syystä ole velvollisuutta työn tarjoamiseen. Palkkatuen myöntäminen edellyttää lisäksi, että työnantaja on tarjonnut työtä sellaiselle taloudellisesta tai tuotannollisesta syystä irtisanotulle työntekijälle, jonka irtisanomisaika on päättynyt palkkatuen hakemista edeltäneiden 12 kuukauden aikana.

Palkkatukea ei myönnetä, jos:

1) tukeen perustuva työhön ottaminen aiheuttaisi työnantajan palveluksessa olevien muiden työntekijöiden irtisanomisen tai lomauttamisen taikka heidän työolosuhteidensa tai etuuksiensa huonontumisen;

2) työnantaja saa tuella palkattavan henkilön palkkaamiseen tai työllistämisen edistämiseen samalta ajalta muuta valtion tukea;

3) tuki vääristäisi muiden samoja tuotteita tai palveluja tarjoavien tahojen välistä kilpailua;

edistää työllistymistä avoimille työmarkkinoille.

2 §

Palkkatuen myöntämisen yleiset edellytykset

Palkkatuen myöntäminen edellyttää, että työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarjolla olevan työtehtävän parantavan työttömän työnhakijan ammatillista osaamista. Palkkatuen myöntäminen vamman tai sairauden perusteella edellyttää, että työ- ja elinkeinotoimisto arvioi vamman tai sairauden olennaisesti ja pysyvästi tai pysyväisluonteisesti alentavan työttömän työnhakijan tuottavuutta tarjolla olevassa työtehtävässä.

Työ- ja elinkeinotoimisto voi palkkatukea myöntäessään asettaa tuen saamiselle tuella palkattavan ja tuen tarkoituksen toteuttamisen kannalta tarpeellisia ehtoja.

4) työnantaja on olennaisesti laiminlyönyt velvollisuuksiaan suorittaa veroja tai lakisääteisiä maksuja, ellei työ- ja elinkeinotoimisto tuella palkattavaan liittyvistä erityisistä syistä pidä tuen myöntämistä tarkoituksenmukaisena.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksista 3 momentin 2 kohdassa säädettyihin edellytyksiin.

3 §

Työsuhteeseen liittyvät palkkatuen edellytykset

Palkkatukea voidaan myöntää, jos työnantaja sitoutuu maksamaan vähintään kyseiseen työsuhteeseen sovellettavan työehtosopimuksen mukaisen palkan tai, jollei sovellettavaa työehtosopimusta ole, tavanomaisen ja kohtuullisen palkan kyseisestä työstä.

Palkkatuen myöntäminen vähintään 500 päivältä työttömyysetuutta työttömyyden perusteella saaneen palkkaamiseen edellyttää lisäksi, että työnantaja sitoutuu maksamaan vähintään palkkatuen perustuen suuruista palkkaa työkyvyttömyysajalta, jolta työntekijä ei saa sairausvakuutuslain (1224/2004) 8 luvun 7 §:n mukaisen omavastuunajan vuoksi päivärahaa eikä muuta vastaavaa lakisääteistä korvausta tai työnantajalta muulla perusteella sairausajan palkkaa.

Palkkatukea ei myönnetä, jos työsuhde, jota varten tuki on tarkoitettu, on alkanut ennen kuin tuen myöntämisestä on tehty päätös.

3 §

Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

Palkkatukea voidaan myöntää kunnalle, kuntayhtymälle, yhteisölle ja muulle työnantajalle, ei kuitenkaan valtion virastolle tai laitokselle.

Jos työnantaja on tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanonut tai lomauttanut työntekijöitä taikka työnantajan palveluksessa on osa-aikaisia työntekijöitä, palkkatukea voidaan myöntää, jos työnantaja on ennen palkkatukihakemuksen tekemistä *työsopimuslaisissa tai merityösopimuslaisissa säädetyllä tavalla täyttänyt velvollisuutensa* tarjota työtä irtisanotuille, lomautetuille tai osa-aikatyötä tekeville työntekijöille tai jos työnantajalla ei muusta syystä ole velvollisuutta työn tarjoamiseen. Palkkatuen myöntäminen *elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle edellyttää lisäksi työsopimuslain 6 luvun 6 §:n 1 momentissa tai merityösopimuslain 7 luvun 9 §:ssä säädetyistä yhdeksän kuukauden takaisinottoajasta poiketen*, että työnantaja on tarjonnut työtä sellaiselle *tuotannollisista tai taloudellisista syistä* irtisanomalleen työntekijälle, jonka irtisanomisaika on päätynyt palkkatuen hakemista edeltäneiden 12 kuukauden aikana.

Palkkatukea ei myönnetä, jos:

1) tukeen perustuva työhön ottaminen aiheuttaisi *tai voisi aiheuttaa* työnantajan palveluksessa olevien muiden työntekijöiden irtisanomisen, lomauttamisen tai osa-aikaistamisen;

2) tuki vääristäisi muiden samoja tuotteita tai palveluja tarjoavien tahojen välistä kilpailua;

3) työnantaja on olennaisesti laiminlyönyt

velvollisuuksiaan suorittaa veroja tai lakisääteisiä maksuja, ellei työ- ja elinkeinotoimisto tuella palkattavaan liittyvistä erityisistä syistä pidä tuen myöntämistä tarkoituksenmukaisena;

4) elinkeinotoimintaa harjoittava työnantaja on valtioneuvoston yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 2 artiklan 18 kohdassa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys tai elinkeinotoimintaa harjoittavaa työnantajaa koskeva 1 artiklan 4 kohdan a alakohdassa tarkoitettu Euroopan komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa tuki on julistettu sääntöjen vastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi.

4 §

Tuella palkatun siirtäminen muun työn järjestäjän tehtäviin

Työnantaja saa tuella palkatun suostumuksella siirtää tuella palkatun muun työn järjestäjän tehtäviin. Tuella palkatun siirtäminen edellyttää, että palkkatuen saaja ilmoittaa siitä ennen siirtämistä työ- ja elinkeinotoimistolle. Ilmoitukseen on liitettävä muun työn järjestäjän selvitys 2 §:n 2 momentissa ja 3 momentin 1 kohdassa säädettyjen edellytysten täytymisestä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuella palkatun siirtämisen edellytyksistä.

5 §

Palkkatuen myöntäminen elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle

Elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle palkkatuki myönnetään tiettyjen tukimuotojen toteamisesta yhteismarkkinoille soveltuviksi perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan mukaisesti (yleinen ryhmäpoikkeusasetus).

4 §

Työsuhteeseen liittyvät palkkatuen edellytykset

Palkkatukea voidaan myöntää, jos työnantaja sitoutuu maksamaan vähintään kyseiseen työsuhteeseen sovellettavan työehtosopimuksen mukaista palkkaa tai, jollei sovellettavaa työehtosopimusta ole, tavanomaisen ja kohtuullisen palkan kyseisestä työstä. Palkkatukea ei voida kuitenkaan myöntää, jos tuella palkattavan palkka määräytyisi yksinomaan työn tuloksen perusteella.

Palkkatukea ei myönnetä, jos työsuhde, jota varten tuki on tarkoitettu, on alkanut ennen kuin tuen myöntämisestä on tehty päätös.

Palkkatuki voidaan myöntää alkaneen työsuhteen estämättä, jos kyse on uuden palkkatukijakson myöntämisestä ja uusi jakso alkaisi välittömästi edellisen palkkatukijakson päätyttyä. Jatkohakemus on toimitettava työ- ja elinkeinotoimistolle ennen edellisen tukijakson päättymistä.

5 §

Tuella palkatun siirtäminen

Työnantaja saa tuella palkatun suostumuksella siirtää tämän toisen työnantajan (käyttäjäyritys) tehtäviin. Siirron edellytyksenä on, että käyttäjäyritys täyttää 3 §:n 2 momentissa ja 3 momentin 1 kohdassa säädetty edellytykset.

tus) annetun komission asetuksen (EY) N:o 800/2008 mukaisena tukena, kun palkkatuella palkattava on:

- 1) henkilö, jonka vamma tai sairaus vaikeuttaa työllistymistä;
- 2) saanut työttömyysetuutta työttömyyden perusteella vähintään 500 päivältä;
- 3) ollut yhtäjaksoisesti työttömänä vähintään kuusi kuukautta ennen palkkatuen myöntämistä;
- 4) vailla ammatillista koulutusta;
- 5) yli 50-vuotias; tai
- 6) oikeutettu kotoutumissuunnitelmaan kotoutumisen edistämisestä annetun lain nojalla.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitetun työttömän työnhakijan palkkaamiseen palkkatuki myönnetään de minimis -tukena.

Edellä 1 ja 2 momentissa säädettyä ei sovelleta myönnettäessä palkkatukea oppisopimuskoulutukseen.

6 §

Palkkatuen määrä

Palkkatukea myönnetään päivää ja henkilöä kohti vähintään palkkatuen perustuki. Palkkatuen perustuki on päivältä työttömyysturvainlain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun peruspäivärahan suuruinen ilman korotusosaa ja muutosturvallisää.

Palkkatukena voidaan myöntää palkkatuen perustuen lisäksi lisäosaa, jos perustuen ei arvioida korvaavan tuella palkattavan tuottavuuden alentumaa. Palkkatuen lisäosa on enintään 60 prosenttia palkkatuen perustuen määrästä.

Palkkatuen perustuki tai lisäosalla korotettu palkkatuki voidaan myöntää täysimääräisenä sellaisen työsuhteen perusteella, jonka työaika on palkanmaksukautta vastaavana ajanjaksona vähintään 85 prosenttia alan säännöllisestä työajasta.

Jos työaika on vähemmän kuin 85 prosenttia alan säännöllisestä työajasta, palkkatuki myönnetään vähennettynä ja työaikaan suhteutettuna.

Myönnettäessä palkkatukea vähintään 500 päivältä työttömyysetuutta työttömyyden perusteella saaneen palkkaamiseksi voidaan poiketa 4 momentissa säädetystä.

set. Palkkatuen saajan on ilmoitettava siirron tapahtumista ja liitettävä ilmoitukseen käyttäjäyrityksen vakuutus 3 §:n 2 momentissa ja 3 momentin 1 kohdassa säädettyjen edellytysten täyttymisestä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuella palkatun siirtämisen edellytyksistä.

6 §

Palkkatuen myöntäminen elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle

Elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle palkkatuki myönnetään *valtiotukien yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen* mukaisena tukena, kun tuella palkattava on:

- 1) henkilö, jonka vamma tai sairaus olennaisesti ja pysyvästi tai pysyväisluonteisesti alentaa tuottavuutta tarjolla olevassa työtehtävässä;
- 2) henkilö, joka ei ole ollut toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa palkkatuen myöntämistä välittömästi edeltäneiden kuuden kuukauden aikana;
- 3) vailla ammatillista koulutusta;
- 4) yli 50-vuotias;
- 5) alle 25-vuotias; tai
- 6) oikeutettu kotoutumissuunnitelmaan kotoutumisen edistämisestä annetun lain nojalla.

Elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle palkkatuki myönnetään muun kuin 1 momentissa tarkoitetun työttömän työnhakijan palkkaamiseen de minimis -tukena. *Tämän lisäksi sen estämättä, mitä 1 momentin 2—4 ja 6 kohdassa säädetään, palkkatuki myönnetään de minimis -tukena, jos tuella palkattava on täyttänyt 60 vuotta ja ollut yh-*

7 §

Korkein korotettu palkkatuki

Jos tuella palkattava on saanut työttömyys-etuutta työttömyyden perusteella vähintään 500 päivältä ja on 12 luvun 9 §:n 4 momentissa tarkoitettu työmarkkinatukeen oikeutettu, palkkatuki voidaan myöntää korotettuna lisäosalla, jonka määrä on enintään 90 prosenttia palkkatuen perustuen määrästä (korkein korotettu palkkatuki).

Korkeimmalla korotetulla palkkatuella järjestetään työtä ensisijaisesti niille, jotka eivät ole olleet työssä sen jälkeen kun työttömyyden perusteella maksettavan työttömyysetuuden 500 päivän laskenta alkoi sekä niille, joiden työssäolo avoimilla työmarkkinoilla on ollut vähäistä ja satunnaista ja joiden työllistymisen edistämiseen ei ole aikaisemmin myönnetty työnantajalle palkkatukea.

8 §

Palkkatuella katettavat palkkauskustannukset

Palkkatuki voi olla yhdessä muiden palkkauskustannuksiin myönnettyjen tukien ja oppisopimuksen perusteella maksettavan koulutuskorvauksen kanssa enintään tuella palkatusta työnantajalle aiheutuvien palkkauskustannusten suuruinen. Palkkauskustannuksilla tarkoitetaan työntekijälle maksettavaa palkkaa ennen vakuutetun lakisääteisten maksujen ja verojen pidätystä ja sen lisäksi työnantajan lakisääteistä sosiaaliturva-, työeläkevakuutus-, tapaturmavakuutus- ja työttömyysvakuutusmaksua sekä pakollista ryhmähenkivakuutusmaksua.

Elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle 5 §:n 1 momentin 2—6 kohdassa tarkoitettua henkilön työllistämiseksi myönnettävä palkkatuki voi olla enintään 50 prosenttia palkkauskustannuksista ja 1 kohdassa tarkoi-

7 §

Palkkatuella katettavat palkkauskustannukset

Palkkatuella katettavilla palkkauskustannuksilla tarkoitetaan työntekijälle maksettavaa palkkaa ennen vakuutetun lakisääteisten maksujen ja verojen pidätystä ja sen lisäksi työnantajan lakisääteistä sosiaaliturva-, työeläkevakuutus-, tapaturmavakuutus- ja työttömyysvakuutusmaksua sekä pakollista ryhmähenkivakuutusmaksua.

Palkkauskustannuksiin ei lueta:

1) tuella palkatulle maksettavaa lomakorvausta tai sitä vastaavaa korvausta;

2) palkkaa siltä ajalta, jolta työnantajalla on oikeus saada tuella palkatun palkkauskustannuksiin sairausvakuutuslain (1224/2004) 7 luvun 4 §:n nojalla päivärahaetuutta tai tapaturmavakuutuslain 26 §:n nojalla päivärahaa tai korvausta;

3) sitä palkan osuutta, joka määräytyy tuella palkatun työn tuloksen perusteella.

8 §

Palkkatuen määrä ja enimmäiskesto

Palkkatuen määrä on työnantajalle tuella palkattavasta aiheutuvista 7 §:ssä tarkoitetuista palkkauskustannuksista:

1) 30 prosenttia enintään kuuden kuukauden ajan, jos tuella palkattava on ollut työtön alle 12 kuukautta välittömästi ennen palkkatuen myöntämistä;

2) 40 prosenttia enintään 12 kuukauden ajan, jos tuella palkattava on ollut työtön vähintään 12 kuukautta palkkatuen myöntämistä välittömästi edeltäneiden 14 kuukauden aikana;

3) 50 prosenttia enintään 12 kuukauden ajan ja sen jälkeen 30 prosenttia enintään 12 kuukauden ajan, jos tuella palkattava on ollut työtön vähintään 24 kuukautta palkkatuen myöntämistä välittömästi edeltäneiden 28 kuukauden aikana; jos palkkatuki myön-

tetun henkilön työllistämiseksi enintään 75 prosenttia palkkauskustannuksista.

Korkeimmalla korotetulla palkkatuella ka-
tettavista palkkauskustannuksista eri työnan-
tajatahoilla ja palkkauskustannusten enim-
mäismäärän ylittävän tuen vähentämisestä
säädetään valtioneuvoston asetuksella.

netään elinkeinotoimintaa harjoittavalle
työnantajalle valtiontukien yleisen ryhmä-
poikkeusasetuksen mukaisena tukena, edelly-
tetään lisäksi, että tuella palkattava ei ole ol-
lut toistaiseksi voimassa olevassa työsuhtees-
sa palkkatuen myöntämistä välittömästi edel-
täneiden 24 kuukauden aikana;

4) 50 prosenttia koko työsuhteen ajalta,
kuitenkin enintään 24 kuukauden ajan kerral-
laan, jos tuella palkattavan vamma tai sairaus
olennaisesti ja pysyvästi tai pysyväisluon-
teisesti alentaa tuottavuutta tarjolla olevassa
työtehtävässä.

Jos palkkatukea myönnetään useammassa
kuin yhdessä jaksossa, palkkatuen määrä ja
enimmäiskesto määräytyvät ensimmäisen
palkkatukijakson myöntämisaikakohdan mu-
kaisesti, kunnes palkkatuen enimmäiskeston
laskeminen alkaa uudelleen alusta.

9 §

Palkkatuen kesto

Palkkatukea voidaan myöntää henkilöä
kohden enintään 10 kuukaudeksi kerrallaan.
Palkkatukea voidaan kuitenkin myöntää hen-
kilöä kohden enintään 24 kuukaudeksi kerral-
laan, jos:

1) tuella palkattava on saanut vähintään 500
päivältä työttömyysetuutta työttömyyden per-
usteella; tai

2) kunta, kuntayhtymä tai muu kuin elin-
keinotoimintaa harjoittava yhdistys tai säätiö
palkkaa tuella henkilön suunnittelemaan ja
järjestämään työttömille työ- ja koulutuspaik-
koja sekä muita työllistymistä edistäviä pal-
veluja.

Jos henkilön vamma tai sairaus vaikeuttaa
työllistymistä, palkkatukea voidaan myöntää
ajaksi, joka henkilön alentunut työkyky ja
muut työllistymismahdollisuudet huomioon
ottaen on tarkoituksenmukaista, kuitenkin
enintään 24 kuukaudeksi kerrallaan. Oppiso-
pimuskoulutukseen palkkatukea voidaan
myöntää koko sen ajaksi.

Korkein korotettu palkkatuki voidaan
myöntää enintään 12 kuukaudeksi, jonka jäl-
keiseltä ajalta palkkatuki myönnetään palkka-
tuen perustuen suuruisena.

9 §

Palkkatuen määrä ja enimmäiskesto eräissä tapauksissa

Rekisteröidylle yhdistykselle tai säätiölle,
joka palkkaa 8 §:n 1 momentin 3 kohdassa
tarkoitettua työttömän työnhakijan muihin
kuin elinkeinotoiminnaksi katsottaviin tehtä-
viin, palkkatuen määrä on ensimmäisten
12 kuukauden ajalta 100 prosenttia niistä tu-
ella palkattavasta aiheutuvista palkkauskus-
tannuksista, jotka vastaavat enintään 65 pro-
sentin työaika alan säännöllisestä enim-
mäistyöajasta, kuitenkin enintään valtion ta-
lousarvion mukainen enimmäismäärä.

Kunnalla on oikeus saada palkkatukea
50 prosenttia tuella palkattavasta aiheutuvista
palkkauskustannuksista, kun kunta työllis-
tää työttömän työnhakijan 11 luvun 1 §:ssä
tarkoitettua työllistämismahdollisuuden perusteel-
la.

Palkkatukea voidaan, sen estämättä mitä
8 §:n 1 momentissa palkkatuen enimmäiskest-
tosta säädetään, myöntää:

1) enintään 24 kuukaudeksi kerrallaan, jos
tuella palkattava on 60 vuotta täyttänyt ja ol-
lut yhtäjaksoisesti työtön vähintään 12 kuu-
kautta välittömästi ennen palkkatuen myön-
tämistä;

2) enintään 24 kuukaudeksi kerrallaan, jos

Jos palkkatuen saaja esittää työ- ja elinkeinotoimistolle pyynnön palkkatuen maksatuksen tilapäisestä keskeyttämisestä ja keskeyttämiseen on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan perusteltu syy, tässä pykälässä säädetty palkkatuen enimmäisaika ei kulu keskeytysaikana.

kunta, kuntayhtymä, yhdistys tai säätiö palkkaa muihin kuin elinkeinotoiminnaksi katsottaviin tehtäviin tuella henkilön suunnittelemaan ja järjestämään työttömille työ- ja koulutuspaikkoja sekä muita työllistymistä edistäviä palveluja;

3) oppisopimuskoulutukseen koko sen ajaksi.

Edellä 3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa palkkatuen määrä on ensimmäisten 12 kuukauden jälkeiseltä ajalta 30 prosenttia työnantajalle tuella palkattavasta aiheutuvista palkkauskustannuksista.

Sen estämättä, mitä 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetään palkkatuen kuuden kuukauden enimmäiskestosta, alle 30-vuotiaan palkkaamiseen voidaan myöntää palkkatukea enintään 10 kuukaudeksi.

10 §

Enimmäiskeston laskeminen uudelleen alusta

Sen jälkeen, kun henkilö on ollut palkkatuella tuetussa työssä 9 §:n 1 momentissa tai 12 §:n 2 momentissa säädetyn enimmäisajan yhden tai useamman työnantajan palveluksessa, palkkatukea ei voida myöntää ennen kuin hän on ollut viimeisten kuuden kuukauden aikana vähintään viisi kuukautta työttömänä työnhakijana. Viiden kuukauden työttömyyttä ei edellytetä, jos kyse on palkkatuen myöntämisestä 9 §:n 2 momentissa tai 12 §:n 3 momentissa mainituissa tilanteissa.

Korkeimman korotetun palkkatuen 9 §:n 3 momentissa ja 12 §:n 4 momentissa tarkoitettujen enimmäisaikojen laskenta aloitetaan alusta, kun tuella palkattu on saanut työttömyysetuutta työttömyytensä perusteella vähintään 50 päivältä sen jälkeen, kun hän on ollut työssä, jonka palkkauskustannuksiin on maksettu korkeinta korotettua palkkatukea.

10 §

Palkkatuki sosiaaliselle yritykselle

Jos sosiaalisista yrityksistä annetussa laissa (1351/2003) tarkoitettu sosiaalinen yritys palkkaa mainitun lain 1 §:n 2 kohdassa tarkoitettua työttömän työnhakijan, palkkatukea voidaan 8 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyn estämättä korottaa niin, että palkkatuen määrä on 50 prosenttia työnantajalle tuella palkattavasta aiheutuvista palkkauskustannuksista, kuitenkin enintään 1 300 euroa kuukaudessa.

Jos tuella palkattavan vamma tai sairaus olennaisesti ja pysyvästi tai pysyväisluonteisesti alentaa tuottavuutta tarjolla olevassa työtehtävässä, palkkatukea voidaan 8 §:n 1 momentin 4 kohdasta poiketen myöntää enintään 36 kuukaudeksi kerrallaan.

Poiketen siitä, mitä 8 §:n 1 momentin 3 kohdassa säädetään palkkatuen määrästä, sosiaaliselle yritykselle voidaan myöntää palkkatukea, jonka määrä on 50 prosenttia työnantajalle tuella palkattavasta aiheutuvista palkkauskustannuksista, enintään 24 kuukaudeksi, jos tuella palkattava on sosiaalisista yrityksistä annetun lain 1 §:n 3 kohdassa tarkoitettu henkilö.

11 §

Palkkatukeen oikeuttavat korvauspäivät

Palkkatukea maksetaan siltä ajalta, jolta työnantaja on velvollinen maksamaan palkkaa, kuitenkin enintään viideltä päivältä kalenteriviikossa. Palkkatukea ei kuitenkaan makseta päiviltä, joilta työnantajalla on oikeus saada tuella palkatun palkkauskustannuksiin sairausvakuutuslain 7 luvun 4 §:n nojalla päivärahaetuutta.

12 §

Palkkatuki sosiaaliselle yritykselle

Jos sosiaalisista yrityksistä annetussa laissa (1351/2003) tarkoitettu sosiaalinen yritys palkkaa tämän luvun 6 §:n 3 momentissa tarkoitettuun työsuhteeseen sosiaalisista yrityksistä annetun lain 1 §:n 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua työttömänä työnhakijaa, palkkatukena myönnetään palkkatuen perustuen lisäksi lisäosaa 60 prosenttia palkkatuen perustuen määrästä. Palkkatukea voidaan lisäksi korottaa niin, että palkkatuen perustuen ja lisäosan yhteenlaskettu määrä on 50 prosenttia palkkauskustannuksista, kuitenkin enintään 1 300 euroa kuukaudessa.

Poiketen 9 §:n 1 momentista sosiaaliselle yritykselle voidaan myöntää palkkatukea henkilöä kohden enintään 12 kuukaudeksi kerrallaan, jos tuella palkattava on ollut:

1) yhtäjaksoisesti 12 kuukautta työttömänä työnhakijana; tai

2) vähintään kuusi kuukautta yhtäjaksoisesti ja eri työttömyysjaksot huomioiden yhteensä vähintään 12 kuukautta työttömänä työnhakijana ja joka työttömyyden toistuvuuden ja kokonaiskeston perusteella on rinnastettavissa yhtäjaksoisesti 12 kuukautta työttömänä olleeseen työnhakijaan.

Jos henkilön vamma tai sairaus vaikeuttaa työllistymistä, palkkatukea voidaan 9 §:n 2 momentista poiketen myöntää ajaksi, joka henkilön alentunut työkyky ja muut työllistymismahdollisuudet huomioon ottaen on tarkoituksenmukaista, kuitenkin enintään 36 kuukaudeksi kerrallaan.

Poiketen 9 §:n 3 momentista sosiaaliselle

11 §

Tilapäinen keskeyttäminen

Jos palkkatuetun työn tekeminen ja palkanmaksu keskeytyvät vähintään kuukauden ajaksi, palkkatuen maksaminen keskeytetään. Keskeytysaikaa ei lasketa 8 ja 9 §:ssä säädettyyn palkkatuen enimmäiskeston.

12 §

Enimmäiskeston laskeminen uudelleen alusta

Sen jälkeen, kun henkilö on ollut palkkatuella tuetussa työssä enimmäisajan yhden tai useamman työnantajan palveluksessa, palkkatukea ei voida myöntää ennen kuin hän on ollut työttömänä työnhakijana vähintään 10 kuukautta palkkatuen myöntämistä edeltäneiden 12 kuukauden aikana. Enimmäiskeston laskenta aloitetaan kuitenkin aina alusta, kun 24 kuukautta on kulumut viimeisen palkkatukijakson päättymisestä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua 10 kuukauden työttömyyttä ei edellytetä, jos kyse on palkkatuen myöntämisestä 8 §:n 1 momentin 4 kohdassa tai 9 §:n 3 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

yritykselle voidaan myöntää korkeinta korotettua palkkatukea henkilöä kohden kerrallaan enintään 24 kuukaudeksi.

13 §

Kunnalle työllistämisen- ja aluevelvoitteen perusteella myönnettävä palkkatuki

Kunnalla on oikeus saada palkkatukea työntekijöistä, jotka työ- ja elinkeinotoimisto on osoittanut sen työllistettäväksi 11 luvun 1 §:ssä tarkoitetun työllistämismääräyksen tai saman luvun 3 §:ssä tarkoitetun aluevelvoitteen perusteella.

Jos kunta työllistää työttömän työnhakijan työllistämismääräyksen perusteella alan säännöllisen työajan mukaiseen kokoaikatyöhön tai aluevelvoitteen perusteella työhön, jonka työaika palkanmaksukautta vastaavana ajanjaksona on vähintään 75 prosenttia alan säännöllisestä työajasta, kunnalle myönnetään palkkatuen perustuen lisäksi lisäosaa 60 prosenttia palkkatuen perustuen määrästä.

Aluevelvoitteen perusteella kunnalle myönnetään palkkatukea henkilöä kohden enintään kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan.

14 §

Valtion virastolle tai laitokselle osoitettavat määrärahat

Työ- ja elinkeinotoimisto voi osoittaa valtion virastolle tai laitokselle määrärahoja työttömän työnhakijan palkkaamisesta aiheutuviin palkkauskustannuksiin. Määrärahojen käyttöön sovelletaan, mitä 1 §:ssä, 2 §:n 2—4 momentissa, 3 ja 4 §:ssä, 8 §:n 1 momentissa, 9 §:n 1, 2 ja 4 momentissa sekä 10 §:n 1 momentissa säädetään palkkatuesta. Määrärahoista voidaan maksaa työntekijän palkkauskustannukset kokonaisuudessaan siltä ajalta, jolta työnantaja on velvollinen maksamaan palkkaa, kuitenkin enintään viideltä päivältä kalenteriviikossa. Määrärahoista voidaan maksaa lisäksi muita työn järjestämisestä aiheutuneita kustannuksia.

13 §

Muun tuen vaikutus palkkatuen maksamiseen

Palkkatuki voi olla yhdessä muiden palkkauskustannuksiin myönnettyjen tukien ja oppisopimuksen perusteella maksettavan koulutuskorvauksen kanssa enintään tuella palkatusta työnantajalle aiheutuvien palkkauskustannusten suuruinen.

Elinkeinotoimintaa harjoittavalle työnantajalle maksettavan palkkatuen enimmäismäärään sovelletaan, mitä tukien kasautumisesta säädetään valtioneuvoston yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa.

Jos palkkatuki yhdessä muiden palkkauskustannuksiin myönnettyjen tukien kanssa ylittää 1 tai 2 momentissa tarkoitetun enimmäismäärän, palkkatuen määrää vähennetään enimmäismäärän ylittävältä osin.

14 §

Palkkatuen maksamisen esteet

Palkkatukea ei makseta, jos:

- 1) tuen saaja ei noudata palkkatukipäätöksessä asetettuja ehtoja;
- 2) palkkatuen myöntämisen jälkeen käy ilmi, että 3 §:ssä säädetty työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset, 4 §:ssä säädetty työsuhteeseen liittyvät palkkatuen edellytykset tai 5 §:ssä säädetty tuella palkatun siirtämiseen liittyvät edellytykset eivät täyty;
- 3) palkkatukea on myönnetty virheellisesti, liikaa tai perusteettomasti.

15 §

Valtion virastolle tai laitokselle osoitettavat määrärahat

Työ- ja elinkeinotoimisto voi osoittaa valtion virastolle tai laitokselle määrärahoja työttömän työnhakijan palkkaamisesta aiheutuviin palkkauskustannuksiin. Määrärahojen käyttöön sovelletaan, mitä 1 ja 2 §:ssä, 3 §:n 2 momentissa ja 3 momentin 1–3 kohdassa, 4, 5, 7, 11 ja 12 §:ssä, 13 §:n 1 momentissa ja 14 §:ssä säädetään palkkatuesta. Lisäksi määrärahojen käyttöön sovelletaan, mitä 8 §:ssä ja 9 §:n 3 momentissa säädetään palkkatuen enimmäiskestosta. Määrärahoista voidaan maksaa työntekijän palkkauskustannukset kokonaisuudessaan, kuitenkin enintään valtion talousarvion mukainen enimmäismäärä.

8 luku

Yritystoiminnan käynnistämis- ja kehittämisspalvelut

4 §

Starttirahan määrä ja korvauspäivät

Starttirahana myönnetään päivää ja henkilöä kohti vähintään starttirahan perustuki. Starttirahan perustuki on päivältä työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun peruspäivärahan suuruinen ilman korotusosaa ja muutosturvalisää.

8 luku

Yritystoiminnan käynnistämis- ja kehittämisspalvelut

4 §

Starttirahan määrä ja korvauspäivät

Starttirahana myönnetään päivää ja henkilöä kohti vähintään starttirahan perustuki. Starttirahan perustuki on päivältä työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun peruspäivärahan suuruinen ilman korotusosaa.

11 luku

Työllistämis- ja alueveloitteet sekä kunnalle myönnettävä lisätuki

1 § (20.12.2013/1050)

Kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuuden järjestäminen

Työttömälle työnhakijalle turvataan mahdollisuus työllistymistä edistävään kuntoutuk-

11 luku

Työllistämiselvoite sekä kunnalle myönnettävä lisätuki

1 §

Kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuuden järjestäminen

Työttömälle työnhakijalle turvataan mahdollisuus työllistymistä edistävään kuntou-

seen tai työvoimakoulutukseen, jos hänen oikeutensa työttömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan johdosta hänen täytettyään 57 vuotta, mutta ennen kuin hän täyttää 60 vuotta.

Työ- ja elinkeinotoimiston tulee järjestää 60 vuotta täyttäneelle työttömälle työnhakijalle mahdollisuus työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun tai palkkatuettuun työhön muun kuin kunnan palveluksessa ennen kuin hänen oikeutensa työttömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan takia. Työllistymistä edistävä palvelu tai palkkatuettu työ on järjestettävä kestoltaan vähintään sellaisena, että työnhakija täyttää työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevan työssäoloehdon.

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettu työtön työnhakija ei työllisty avoimille työmarkkinoille eikä hänelle voida järjestää soveltuvaa työttömyysturvalaissa tarkoitettua työllistymistä edistävää palvelua, kuntoutusta tai palkkatuetta työtä muun kuin kunnan palveluksessa 1 tai 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, hänen kotikuntansa on työ- ja elinkeinotoimiston osoituksesta järjestettävä hänelle työntekomahdollisuus kuuden kuukauden ajaksi (*työllistämiselvoite*). Kunnan on järjestettävä työntekomahdollisuus siten, että työllistettävä voi aloittaa työn työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyessä. Kunnan oikeudesta saada palkkatukea niistä työntekijöistä, jotka se on työllistämiselvoitteen nojalla työllistänyt, säädetään 7 luvun 13 §:ssä.

tukseen tai työvoimakoulutukseen, jos hänen oikeutensa *palkansaaajan* työttömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan johdosta hänen täytettyään 57 vuotta, mutta ennen kuin hän täyttää 60 vuotta.

Työ- ja elinkeinotoimiston tulee järjestää 60 vuotta täyttäneelle työttömälle työnhakijalle mahdollisuus työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun tai palkkatuettuun työhön muun kuin kunnan palveluksessa ennen kuin hänen oikeutensa *palkansaaajan* työttömyyspäivärahaan päättyy enimmäisajan takia. Työllistymistä edistävä palvelu tai palkkatuettu työ on järjestettävä kestoltaan vähintään sellaisena, että työnhakija täyttää työttömyyspäivärahan edellytyksenä olevan työssäoloehdon.

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettu työtön työnhakija ei työllisty avoimille työmarkkinoille eikä hänelle voida järjestää soveltuvaa työttömyysturvalaissa tarkoitettua työllistymistä edistävää palvelua, kuntoutusta tai palkkatuetta työtä muun kuin kunnan palveluksessa 1 tai 2 momentissa tarkoitettulla tavalla, hänen kotikuntansa on työ- ja elinkeinotoimiston osoituksesta järjestettävä hänelle työntekomahdollisuus kuuden kuukauden ajaksi (*työllistämiselvoite*). Kunnan on järjestettävä työntekomahdollisuus siten, että työllistettävä voi aloittaa työn työttömyyspäivärahan enimmäisajan täytyessä. Kunnan oikeudesta saada palkkatukea niistä työntekijöistä, jotka se on työllistämiselvoitteen nojalla työllistänyt, säädetään 7 luvun 9 §:n 2 momentissa.

3 §

Alueelliset näkökohdat ja aluevelvoite

Valtion, kuntien ja yritysten yhteisin talous- ja työllisyyspoliittisin toimin huolehditaan alueellisesti tasapainoisesta työllisyydestä niin, ettei minkään työmarkkina-alueen työttömyys olennaisesti ylitä maan keskimääräistä tasoa. Työmarkkina-alueella tarkoitetaan valtioneuvoston asetuksella määriteltävää yhden tai useamman kunnan muodostamaa aluetta, jolla työssäkäynti on tavanomaista.

Kunta on velvollinen järjestämään työnte-

3 §

Alueelliset näkökohdat ja aluevelvoite

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

komahdollisuuksia 1 momentissa säädettyssä tarkoituksessa työttömille työnhakijoille (aluevelvoite), kuitenkin vuositasolla enintään yhdelle prosentille kunnan työvoimasta. Valtio on vastaavassa tarkoituksessa velvollinen järjestämään työntekomahdollisuuden niille työttömille työnhakijoille, joita kunta ei ole työllistänyt.

Kunnan oikeudesta saada palkkatukea niistä työntekijöistä, jotka se on aluevelvoitteensa nojalla työllistänyt, säädetään 7 luvun 13 §:ssä.

12 luku

Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpano ja siihen liittyvä yhteistyö

6 §

Tiedonsaantioikeus

Työnantajalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta työ- ja elinkeinoviranomaiselta työsopimuslain 6 luvun 6 §:ssä ja merityösopimuslain 7 luvun 9 §:ssä säädetyn velvollisuuden täyttämiseksi tieto siitä, onko työnantajan yksilöimä henkilö työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa.

9 §

Tukien ja korvausten rahoitus

Työ- ja elinkeinotoimiston myöntämät tämän lain mukaiset tuet ja korvaukset, 7 luvun 14 §:n mukaan valtion virastolle ja laitokselle osoitettavat määrärahat ja 11 luvun 4 §:ssä tarkoitettu kunnalle myönnettävä lisätuki ra-

12 luku

Julkisen työvoima- ja yrityspalvelun toimeenpano ja siihen liittyvä yhteistyö

6 §

Tiedonsaantioikeus

Työnantajalla on oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä maksutta työ- ja elinkeinoviranomaiselta *työ- ja virkasuhdetta koskevissa laeissa* säädetyn irtisanotun työntekijän ja viranhaltijan takaisin ottamista koskevan velvollisuuden täyttämiseksi tieto siitä, onko työnantajan yksilöimä henkilö työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa. *Työnantajalla on lisäksi oikeus saada 7 luvun 3 §:n 2 momentissa säädetyn palkkatuen myöntämisedellytyksen täyttämiseksi tieto siitä, onko työnantajan yksilöimä henkilö, jonka työsuhde on päättynyt palkkatuen hakemista edeltäneiden 12 kuukauden aikana, työnhakijana työ- ja elinkeinotoimistossa.*

9 §

Tukien ja korvausten rahoitus

(kumotaan)

hoitetaan työllisyysmäärärahoista.

Palkkatuen perustuki rahoitetaan kuitenkin työmarkkinatukimäärärahoista koko tukikauden ajan noudattaen palkkatukea koskevia tämän lain säännöksiä, kun tuella palkattava on työmarkkinatukeen oikeutettu, joka on:

1) saanut työttömyysetuutta työttömyyden perusteella vähintään 500 päivältä;

2) saanut työmarkkinatukea työttömyyden perusteella vähintään 130 päivältä ja joka ei työttömyyden alettua ole ollut työssä tai jonka työssäolo avoimilla työmarkkinoilla on ollut vähäistä ja satunnaista ja jota ei työttömyyden alettua ennen palkkatuen käyttöä ole palkattu palkkatuella; tai

3) alle 25-vuotias ja saanut työmarkkinatukea työttömyyden perusteella yhdenjaksoisesti vähintään 65 päivältä.

Starttirahan perustuki rahoitetaan työmarkkinatukimäärärahoista koko tukikauden ajan noudattaen starttirahaa koskevia tämän lain säännöksiä, kun starttiraha on myönnetty työmarkkinatukeen oikeutetulle henkilölle.

Edellä 2 ja 3 momenteissa tarkoitettuna työmarkkinatukeen oikeutettuna pidetään henkilöä, joka saa työmarkkinatukea tai jolle ei makseta työmarkkinatukea työttömyysturvain 10 luvun 2 §:ssä mainitusta syystä.

14 luku

Muutoksenhaku

1 §

Oikaisuvaatimus ja valitus

Päätökseen ei saa vaatia oikaisua, eikä siitä saa valittaa, jos:

2) palkkatuki on eväty 7 luvun 1 §:n 2 tai 3 momentin perusteella; palkkatukea koskevasta päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä siitä saa valittaa myöskään siltä osin kuin päätös koskee palkkatuen määrää tai kestoä;

14 luku

Muutoksenhaku

1 §

Oikaisuvaatimus ja valitus

Päätökseen ei saa vaatia oikaisua, eikä siitä saa valittaa, jos:

2) palkkatuki on eväty 7 luvun 2 §:n 1 momentin perusteella; palkkatukea koskevasta päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä siitä saa valittaa myöskään siltä osin kuin päätös koskee palkkatuen määrää tai kestoä;

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 . Sen 11 luvun 1 §:n 2 momenttia so-
velletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammi-
kuuta 2017. Lain 7 luvun 9 §:n 5 momentti
on voimassa 31 päivään joulukuuta 2016 ja
sitä sovelletaan palkkatuen myöntämiseen
työsuhteeseen, joka alkaa viimeistään
31 päivänä joulukuuta 2016.*

*Ennen tämän lain voimaantuloa tehtyihin
palkkatukea koskeviin päätöksiin sovelletaan
tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita
säännöksiä.*
